

Takstsystem

Vejledning

2016

Udgiver: Afdeling for Sundhedsdokumentation

Ansvarlig institution: Sundhedsdatastyrelsen

Design: Sundhedsdatastyrelsen

Copyright: Sundhedsdatastyrelsen

Version: 2016-1

Versionsdato: 18.12.2016

Format: PDF

Indhold

Forord	5
1. Indledning	6
1.1 Vejledningens formål og baggrund	6
1.2 Vejledningens opbygning	7
2. Generelle bestemmelser	9
2.1. Takstbekendtgørelsens dækningsområde	9
2.1.1 Private sygehuse	9
2.1.2. Personer uden bopæl i Danmark.....	10
2.1.2.1. Muligheder for refusion af behandlingsudgifter	10
2.1.2.2. Beregning af afregningen for personer uden bopæl i Danmark	11
2.2. Sondring mellem behandlingsniveauer	11
2.3. Generelle afregningsregler	12
2.3.1. Betalingsforpligtelsen	12
2.3.2. Fravær under indlæggelse	12
2.3.3. Afgrænsning af ambulante besøg.....	13
2.3.4. Sengedagstakster	13
2.3.5. Raske ledsagere og nyfødte	13
2.3.6. Overgangsregler ved årsskifte.....	13
2.3.7. Pris- og lønregulering for takstsystem 2016	14
2.4. Lønsumsafgift.....	15
3. Behandlinger på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau	16
3.1. Patienter behandlet på somatiske afdelinger.....	16
3.1.1. Afregning af stationære patienter	17
3.1.1.1. DRG-takster	17
3.1.1.2. Afdelings- og sygehusudskrivinger.....	18
3.1.1.3. Trimpunkt	18
3.1.1.4. Særydelser for stationære patienter	18
3.1.2. Afregning af gråzonepatienter	19
3.1.2.1. Gråzonetakster	19
3.1.2.2. Særydelser for gråzonepatienter	19
3.1.3. Afregning af ambulante patienter	19
3.1.3.1. Takstgrupper for ambulante patienter	20
3.1.3.2. Afregning for akutte ambulante skadekontakter i 2016	22
3.1.3.3. Besøgsgrupper.....	23
3.1.3.4. Diagnosegrupper.....	24
3.1.3.5. Proceduregrupper	24
3.1.3.6. Sammedagspakker.....	25

3.1.3.7. Ambulante substitutionstakster	25
3.1.3.8. Afregning af ambulante besøg før og efter indlæggelse	25
3.1.3.9. Assistancer	26
3.1.3.10. Ambulant besøg under stationær indlæggelse	27
3.1.4. Afregning af genoptræningsydelser	27
3.1.5. Afgrænsning af specialer	27
3.2. Patienter behandlet på psykiatriske afdelinger	28
4. Behandlinger på højt specialiseret funktionsniveau	29
4.1. Betaling	29
4.2. Takstberegning	29
5. Andre takstregler	32
5.1. Betaling for færdigbehandlede patienter	32
5.2. Udbetaling af lommepenge	32
6. Fritvalgsrammer til private sygehuse mv.	33
Bilag 1. DRG-systemet	34
B1.1. Omkostningsdatabasen	34
B1.1.1. Omkostningsberegninger for stationære patienter	35
B1.1.2. Omkostningsberegninger for ambulante patienter	36
B1.2. Takstberegning (Taksterne for 2016 er ikke beregnet, jf. Forordet)	36
B1.2.1. Beregning af DRG-takster (Metoden er ikke anvendt til taksterne for 2016, jf. forordet)	37
B1.2.2. Beregning af DAGS-takster (Metoden er ikke anvendt til taksterne for 2016, jf. Forordet)	38
B1.2.3. Beregning af gråzonetakster (Metoden er ikke anvendt til taksterne for 2016, jf. Forordet)	38
B1.2.4. Metode for niveaujustering til taksterne for 2016	39
B1.3. Tilordning af DRG- og DAGS-grupper	41
B1.3.1. Diagnoseegenskaber (tabel DG1)	42
B1.3.2. Procedureegenskaber (tabel DRGTPT)	43
B1.3.3. Tillægskodeegenskaber (tabel TILL)	43
B1.3.4. Tildeling af DRG-gruppe (tabel DRGLOGIK)	44
B1.4. Sygehusoversigt	44
Bilag 2. Ændringer i grupperingslogikken	48
B2.1. Ændringer fra 2015 til 2016	48
Bilag 3. DRG-takster for stationære patienter og gråzonepatienter	49
Bilag 4. Ambulante takster	101
B4.1. DAGS-takster for ambulante patienter 2016	101
B4.2. Særydelsesliste	114
Bilag 5. Takster for genoptræningsydelser	115
Bilag 6. Procedure for oprettelse af budgettakster for nye behandlinger	117

Bilag 7. Finansieringen af sundhedsvæsenet	118
B7.1. Finansieringsmodellen.....	118
B7.2. Bloktilskud	119
B7.3. Statslig aktivitetspulje	120
B7.4. Kommunal (med)finansiering	120
B7.5. Mellemregional afregning	121
B7.6. Det fælles datagrundlag for afregning	122
Bilag 8. Regelgrundlag	124
B8.1. Takstbekendtgørelsen	124
B8.2. Sygehusbekendtgørelsen.....	129

Forord

Taksterne for 2016 er ikke beregnet på traditionel vis på baggrund af omkostningsdatabasen for 2013 og 2014. I stedet er taksterne for 2015 niveaujusteret med pris- og lønfremskrevet tilrettede driftsudgifter for 2014. Derefter er taksterne pris- og lønfremskrevet til 2016.

Taksterne er niveaujusteret, og ikke blot pris- og lønfremskrevet, for at sikre det tilnærmede nul-sums-spil, hvor der hverken tilføjes eller fjernes værdi i DRG-systemet. Produktionsværdien af DRG- og DAGS-takster er altså tilpasset niveauet for det faktisk forbrugte, udtrykt ved sygehusenes tilrettede driftsudgifter.

Niveaujusteringen foretages normalt i to trin: Trin et er den traditionelle justering i forhold til niveauet for de samlede tilrettede driftsudgifter (der skal sikre nul-sums-spillet), mens trin to skal sikre, at værdien for den kommunale medfinansiering er den samme før og efter høringen af taksterne.

Da der ikke er tale om beregnede takster, har taksterne ikke været i høring, og derfor er det de endelige takster, der er anvendt ved indgåelse af Økonomiaftalen for 2016. Trin to i takstjusteringen er i dette tilfælde irrelevant.

For justeringsmetode henvises til bilag B.1.4.

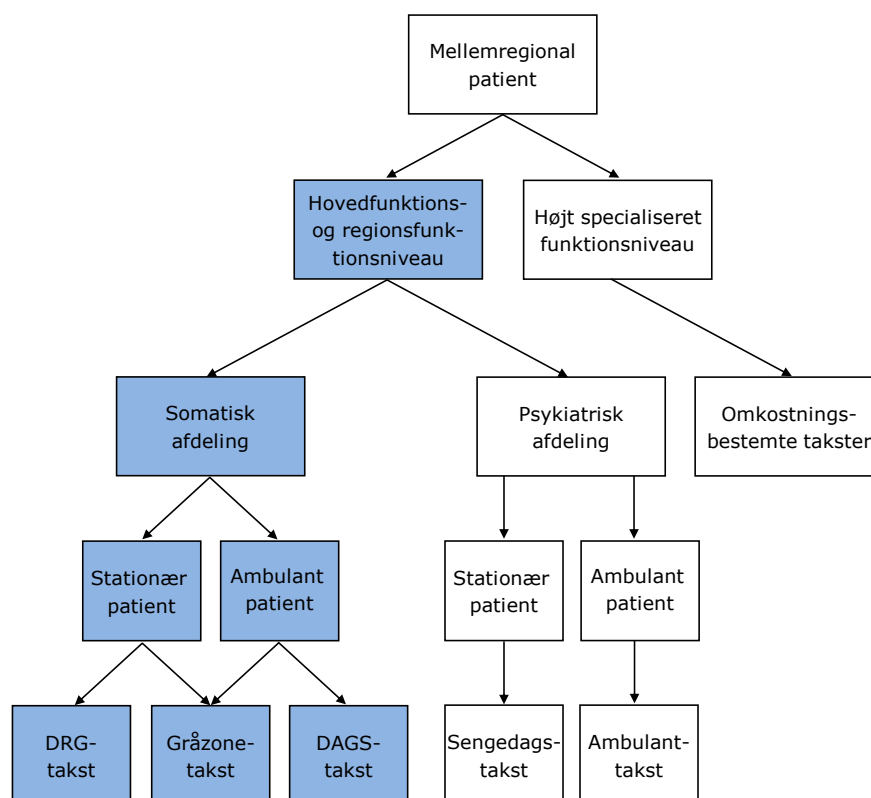
1. Indledning

1.1 Vejledningens formål og baggrund

Denne vejledning giver en samlet beskrivelse af afregningsregler og takster, som regionerne skal anvende i forbindelse med afregningen af patienter, der bliver behandlet i en anden region end bopæls- eller opholdsregionen (mellemregionale patienter). Den del af afregningsreglerne, som anvendes i den mellemregionale afregning af patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, benyttes desuden ved opgørelsen af den kommunale medfinansiering og fordelingen af den statslige aktivitetspulje, samt til udregningen af regionernes bloktilskud. Vejledningen henvender sig således til alle personer i regioner og kommuner, der arbejder med finansieringen af regionerne.

De overordnede afregningsprincipper er fastsat i bekendtgørelse nr. 1355 af 6. december 2010 om regioners betaling for sygehusbehandling ved en anden regions sygehusvæsen (Takstbekendtgørelsen). I bekendtgørelsen bestemmes, at patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau som udgangspunkt skal afregnes med takster, der fastsættes og udmeldes af Sundheds- og Ældreministeriet, mens afregningen af patienter behandlet på højt specialiseret funktionsniveau skal afregnes med takster, der fastsættes decentralt efter forskrifter i bekendtgørelsen.

Figur 1 viser den overordnede takststruktur, der anvendes i den mellemregionale afregning. Ved behandling på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau på somatiske afdelinger tages der udgangspunkt i landsdækkende diagnoserelaterede takster, der er fastsat ud fra DRG-systemet, dvs. DRG-takster for stationære patienter (indlagte patienter), DAGS-takster for ambulante patienter og gråzone-takster for gråzonepatienter, der kan behandles i såvel stationært som ambulant regi. Psykiatriske patienter, der behandles på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, skal derimod afregnes med landsdækkende sengedags- og besøgstakster, mens såvel somatiske som psykiatriske patienter, der behandles på højt specialiseret funktionsniveau afregnes til lokalt fastsatte takster, der tager udgangspunkt i omkostningerne ved behandlingerne på det enkelte sygehus, hvor behandlingen har fundet sted.

Figur 1: Takststrukturen

Udmøntningen af afregningsreglerne for patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau skete i forbindelse med udarbejdelsen af det fælles datagrundlag for afregning, der siden implementeringen af finansieringsreformen i 2007 har været anvendt til beregningen af bloktilskud, kommunal medfinansiering, mellemregional afregning og til fordeling af den statslige aktivitetspulje.

1.2 Vejledningens opbygning

Takstvejledningen for 2016 er bygget op omkring den overordnede takststruktur i Takstbekendtgørelsen og gennemgår således afregningsreglerne for alle behandlingsniveauer og patientgrupper, som er gældende i 2016. Hovedvægten er imidlertid lagt på afregningsreglerne for patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, samt de her anvendte takster, da det er disse komponenter, der danner grundlaget for dannelse af det fælles datagrundlag for afregning i sygehusvæsenet.

Kapitel 2 beskriver generelle bestemmelser i Takstbekendtgørelsen, som ikke afhænger af behandlingsniveauet eller patienttypen. I kapitel 3 gennemgås afregningsreglerne for patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, og i kapitel 4 gennemgås afregningsreglerne for patienter behandlet på højt specialiseret funktionsniveau. Kapitel 5

beskriver takstregler, der ikke vedrører Takstbekendtgørelsen, og kapitel 6 omhandler fritvalgsrammerne for private sygehuse mv.

Takstvejledningen for 2016 indeholder desuden en række bilag, der relaterer sig til afregningen af somatiske patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau. I bilag 1 beskrives DRG-systemet, dvs. hvordan DRG-, DAGS- og gråzonetaksterne bliver til. Ændringer i grupperingslogikken i DRG-systemet fra 2015 til 2016 er listet i bilag 2. I bilag 3 til 5 findes oversigter over hhv. DRG- og gråzonetaksterne, DAGS-taksterne og genoptræningstaksterne for 2016, mens bilag 6 beskriver proceduren for oprettelse af budgettakster for nye behandlinger.

Bilag 7 beskriver finansieringsmodellen for sygehusvæsenet, de enkelte finansieringsordninger samt det fælles datagrundlag for afregning, der ligger til grund for beregningen af finansieringen.

Endeligt er Takstbekendtgørelsen og bekendtgørelse nr. 958 af 29. august 2014 om ret til sygehusbehandling m.v. (Sygehusbekendtgørelsen) gengivet i bilag 8. Sygehusbekendtgørelsen er medtaget, fordi den uddyber reglerne for betaling af mellemregionale patienter, der ikke er folkeregisterregistreret i Danmark.

2. Generelle bestemmelser

Som beskrevet i kapitel 1 afhænger den mellemregionale afregning af behandlinger i sygehusvæsenet af behandlingens specialiseringsniveau og af, om patienten behandles på en somatisk eller en psykiatrisk afdeling. I dette kapitel præciseres de bestemmelser vedrørende afregningen, som er ens for alle behandlingstyper. Kapitlet omfatter således en præcisering af Takstbekendtgørelsens dækningsområde, sondringen mellem behandlingsniveauer, samt en beskrivelse af de afregningsregler, som ikke afhænger af behandlingsniveau og patienttype. Kapitlet afsluttes med en beskrivelse af, hvorledes der afregnes lønsumsafgift ved markedsfølsomt salg af sygehusydelse.

2.1. Takstbekendtgørelsens dækningsområde

Takstbekendtgørelsen dækker afregning af personer, der behandles på et offentligt sygehus i en anden region end bopæls- eller opholdsregionen. Regioners benyttelse af private sygehuse er således ikke reguleret i Takstbekendtgørelsen. Endvidere er betaling for behandlinger af personer uden bopæl i Danmark, foretaget på offentlige sygehuse, kun omfattet af Takstbekendtgørelsen, såfremt disse personer ikke har ret til vederlagsfri sygehusbehandling, eller hvis der kan sendes en regning til den pågældendes sygeforsikring efter EU-reglerne.

2.1.1 Private sygehuse

Private sygehuse, herunder de private specialsygehuse, hvortil der er frit sygehusvalg efter Sundhedslovens § 79, stk. 2, fastsætter selv deres behandlingstakster.

Privatejede sygehuse, klinikker m.v. i Danmark og sygehuse m.v. i udlandet, som ønsker at indgå aftale om behandling af patienter efter reglerne om det udvidede frie sygehusvalg, indgår aftale herom med regionerne i forening, jf. Sundhedslovens § 87, stk. 4.

Private specialsygehuse mfl., hvortil der efter Sundhedslovens regler er frit sygehusvalg, indgår driftsoverenskomst med beliggenhedsregionen, jf. Sundhedslovens § 75, stk. 3. Beliggenhedsregionen skal således på de øvrige regioners vegne sikre en i økonomisk henseende rationel drift.

2.1.2. Personer uden bopæl i Danmark

I Sygehusbekendtgørelsens § 5–9 fastsættes regler for sygehusbehandling til patienter, der ikke har bopæl her i landet. Hovedreglen er, at en person uden bopæl her i landet har ret til akut behandling i tilfælde af ulykke, pludselig opstået eller forværret sygdom og fødsel på lige fod med personer, der har bopæl i den pågældende region. Der ydes endvidere fortsat sygehusbehandling i de tilfælde, hvor det ikke skønnes rimeligt at henvise patienten til behandling i hjemlandet. For denne behandling kan regionen opkræve betaling med Takstbekendtgørelsens takster, jf. Sygehusbekendtgørelsen § 5, stk. 3.

2.1.2.1. Muligheder for refusion af behandlingsudgifter

Regioner og kommuner kan i visse tilfælde kræve udgifter til sundhedsydelser, givet til personer, der er offentlig syge(for)sikret i et andet EU-/EØS-land eller i Schweiz, refunderet fra den sikredes udenlandske syge(for)sikring.

Dette gælder for sikrede fra andre EU-/EØS-lande eller Schweiz, som

- Bor i Danmark, og som har ret til danske sundhedsydelser til udgift for deres udenlandske syge(for)sikring, fx en grænsearbejder, der arbejder i Tyskland (registreret i kommunen med blanket E106/S1) eller en person, der alene modtager tysk pension (registreret i kommunen med blanket E121/S1)
- Opholder sig i Danmark, f.eks. på ferie eller studieophold og har ret til behandling, som ud fra et medicinsk synspunkt bliver nødvendig under opholdet, idet der tages hensyn til ydelsernes art og opholdets forventede varighed (dokumenteres ved et EU-sygesikringskort). Nødvendig behandling er behandling, som kan forhindre, at personen er nødt til at tage hjem før planlagt
- Er pensioneret grænsearbejder og senest arbejdede i Danmark, og som ønsker at "fortsætte en påbegyndt behandling i Danmark" (dokumenteres ved en blanket S3)
- Er henvist til behandling i Danmark (dokumenteres ved blanket E112/S2)

Der henvises til ministeriets "Vejledning om koordinering af sundhedsydelser og visse sociale ydelser for borgere, der rejser mellem EU-landene", jf. regler i EF-forordning 883/2004 om koordinering af sociale sikringsordninger¹.

Der opkræves ikke betaling for behandling af sikrede fra andre EU/EØS-stater og Schweiz, hvis Danmark har indgået en aftale om at undlade mellemstatslig afregning af behandlingsudgifter. Der henvises herom til Patientombuddets elektroniske indberetningssystem, E125.

---

¹ De omtalte blanketter og EU-sygesikringskort anvendes ikke mellem de nordiske lande, bortset fra S3 og E112/S2.

2.1.2.2. Beregning af afregningen for personer uden bopæl i Danmark

Behandling af patienter uden bopæl i Danmark afregnes som udgangspunkt med DRG- og DAGS-takster, uanset hvilket funktionsniveau behandlingen er udført på. Indlæggelser af mere end en sengedags varighed afregnes til DRG-taksten. Indlæggelser der ophører inden for et døgn, f.eks. fordi patienten overføres til hjemlandet eller selv ønsker at forlade sygehuset, afregnes efter det ambulante takstsystem (DAGS), idet disse patienter formodes at modtage den væsentligste del af behandlingen andetsteds.

Ved indlæggelser af patienter uden ret til vederlagsfri sygehusbehandling, opstår der et afregningsteknisk problem i de tilfælde, hvor patienten bliver færdigbehandlet på afdelingen efter akutfasens ophør, idet DRG-taksterne dækker udgifter til hele sygehusforløbet, mens der kun kan afregnes for behandling udført efter akutfasens ophør.

Regionerne kan løse problemstillingen ved at fordele DRG-taksten forholdsmæssigt efter antallet af sengedage, som henregnes dels til den akutte fase og dels til den efterfølgende del af indlæggelsen.

Det beror på en konkret lægefaglig vurdering i det enkelte tilfælde, hvornår det akutte behov er overstået.

2.2. Sondring mellem behandlingsniveauer²

Som beskrevet i kapitel 1 foreskriver Takstbekendtgørelsen, at der ved mellemregional afregning af sygehusbehandlinger skal anvendes forskellige afregningsregler for behandlinger foretaget på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau og behandlinger foretaget på højt specialiseret funktionsniveau. Takststrukturen forudsætter således, at det er muligt at sondre mellem mellemregionale patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, og mellemregionale patienter behandlet på højt specialiseret funktionsniveau.

Patienter, der behandles på en afdeling, som ikke varetager en højt specialiseret funktion i henhold til Sundhedsstyrelsens specialevejledninger, er pr. definition behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, og behandlingerne afregnes efter reglerne i Takstbekendtgørelsens § 10.

Patienter, der behandles på en afdeling, som varetager en højt specialiseret funktion i henhold til Sundhedsstyrelsens specialevejledninger, kan enten modtage behandling på

---

² Sundhedsstyrelsen specialespecifikke specialevejledninger fra 2010 og 2011 erstatter den tidligere specialevejledning "Vejledning vedr. specialeplanlægning og lands- og landsdelsfunktioner i sygehusvæsenet 2001".

hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau eller behandling på højt specialiseret funktionsniveau.

Hovedreglen er, at patienter, der modtages på en højt specialiseret afdeling til behandling på højt specialiseret funktionsniveau, afregnes til takster beregnet efter reglerne i Takstbekendtgørelsens § 11-14. Patienter, der modtages på en højt specialiseret afdeling til behandling på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, f.eks. som fritvalgspatienter, afregnes efter reglerne i Takstbekendtgørelsens § 10.

I visse tilfælde kan en patients behov for behandling under indlæggelsen ændres fra behandling på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau til behandling på højt specialiseret funktionsniveau. I disse tilfælde afregnes patienten efter takster for behandling på højt specialiseret funktionsniveau.

Eventuelle tvivsspørgsmål om behandlingsniveau må afklares konkret mellem parterne. Sundhedsstyrelsen kan i enkelte tilfælde på grundlag af specialevejledningerne vejlede med hensyn til afklaringen af, om en patient er behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau eller på højt specialiseret niveau.

2.3. Generelle afregningsregler

2.3.1. Betalingsforpligtelsen

Af Takstbekendtgørelsens § 1 fremgår, at regioner betaler for patienters behandling ved en fremmed regions sygehusvæsen. Det er således bopælsregionen, der har betalingsforpligtelsen, når en borger behandles på et sygehus i en fremmed region. Betalingen afregnes månedsvis bagud, jf. Takstbekendtgørelsens § 2.

Flytter en patient under en behandling, vil den nye bopælsregion have betalingsforpligtelsen fra tilflytningstidspunktet. Hvor der afregnes med sengedagstakster, betaler tilflytningsregionen som hovedregel fra tilflytningstidspunktet. For patienter indlagt på afdelinger, hvor der afregnes med forløbstakster (herunder DRG-takster), vil det mest praktiske være, at fraflytningsregionen (bopælsregionen ved indlæggelsen), betaler for hele forløbet. Ved lange indlæggelser kan de to regioner aftale en deling af betalingen.

2.3.2. Fravær under indlæggelse

Uanset om der afregnes pr. sengedag eller pr. udskrivning, anses en indlæggelse ikke for ophørt eller afbrudt ved fravær, såfremt det enkelte fravær ikke strækker sig over mere end tre døgn, jf. Takstbekendtgørelsens § 5, stk. 2. Patienten må i givet fald ikke registreres som

udskrevet og genindlagt. Det enkelte fravær kan dog strække sig over mere end tre døgn i forbindelse med en højtidsperiode såsom jul, nytår og påske, uden at patienten registreres som udskrevet og genindlagt.

2.3.3. Afgrænsning af ambulante besøg

En ambulant patient er en patient, der er indskrevet i et ambulatorium. Ved et ambulant besøg forstås en ambulant patients fremmøde på sygehuset i det aktuelle ambulante forløb.

I tilfælde, hvor en indlagt patient modtager ydelser fra en anden afdeling som en del af behandlingen for den lidelse, som betinger den stationære indlæggelse, regnes denne ydelse som en assistance til indlæggelsen og altså ikke som et ambulant besøg. Tilsvarende kan en patient principielt ikke være ambulant indskrevet flere steder samtidig for den samme lidelse.

En stationær patient kan derimod modtage ambulant behandling ved et aftalt ambulant besøg for en anden lidelse end den, som betinger indlæggelsen, ligesom en ambulant patient kan have ambulante besøg i flere sideløbende ambulante forløb, når forløbene knytter sig til hver deres sygdom.

2.3.4. Sengedagstakster

Når betaling for indlagte patienter beregnes pr. sengedag, medregnes udskrivningsdagen ikke i antallet af sengedage, jf. Takstbekendtgørelsens § 5. Dog medregnes mindst 1 dag pr. indlæggelse.

2.3.5. Raske ledsagere og nyfødte

Der afregnes ikke for raske ledsagere og raske nyfødte, som ikke modtager behandling, jf. Takstbekendtgørelsens § 4

2.3.6. Overgangsregler ved årsskifte

I forbindelse med opkrævning efter forløbstakster, herunder DRG-takster, opstår spørgsmålet om hvilken takst der er gældende ved indlæggelser, som strækker sig over nytåret.

For afregning af mellemregionale patienter, der påbegynder en indlæggelse i 2015 og udskrives/afsluttes i 2016, gælder, at det er afregningstidspunktet, der er afgørende. Når der afregnes efter sygehusudskrivinger er det datoen for sygehusudskrivingen, der afgør

takståret. En somatisk patient, der er indlagt henover årsskiftet 2015/2016 og udskrives i 2016, afregnes således til 2016-takster.

Når en psykiatrisk patient er indlagt hen over et årsskifte fordeles sengedagene i afdelingsudskrivningen på de to kalenderår, og afregnes med sengedagstaksterne for de respektive år. En psykiatrisk patient, der er indlagt fra 30. december 2015 til 3. januar 2016, afregnes således med 2 sengedage, opgjort i takstsystem 2015, og 2 sengedage, opgjort i takstsystem 2016.

2.3.7. Pris- og lønregulering for takstsystem 2016

I forbindelse med fastsættelsen af årets takster fremskrives forrige års takster eller de bagvedliggende omkostninger med pris- og lønudviklingen på sundhedsområdet. Til fremskrivningerne anvendes Finansministeriets justeringsfaktor for pris- og lønudviklingen på sundhedsområdet ekskl. medicintilskud.

I Økonomiaftalen for 2016 er P/L-faktoren for 2016 sat til 1,3 pct., svarende til Finansministeriets P/L-faktor for 2016 opgjort august 2015. Denne P/L-faktor anvendes til regulering af takster, afregningslofter og fritvalgsrammer mv., mens de tilrettede driftsudgifter fastsættes på baggrund af det senest tilgængelige skøn for P/L-faktoren.

Tabel 1 viser de to P/L-faktorer, og tabel 2 viser deres anvendelser.

Tabel 1. P/L-faktorer

Justeringsfaktor	PL 2016
P/L-faktor anvendt i Økonomiaftalen	1,3 pct.
P/L-faktor anvendt i justeringen af DRG- og DAGS-taksterne	1,3 pct.

Tabel 2. Anvendelser af P/L-faktor for takster mv.

Takster	P/L-faktor
Langliggertakst/Færdigbehandlede/Hospice Lofter i kommunal medfinansiering Besøgs- og sengedagstakster på det psykiatriske område Vejledende ambulante og stationære psykiatritakster Fritvalgsrammer for privat sygehuse Genoptræning Særydelser Lommepege (beløb til personlige fornødenheder til personer, der ikke oppebærer pension eller anden indkomst under længerevarende indlæggelser) De tilrettede driftsudgifter	Den i Økonomiaftalen fastsatte P/L-faktor (ekskl. medicintilskud) 1,3 pct.

2.4. Lønsumsafgift

Offentlige virksomheder har siden 1. januar 2009 haft pligt til at betale lønsumsafgift for markedsfølsomt salg af ydelser mod vederlag, jf. lov om afgift af lønsum m.v. Ved markedsfølsomt salg af ydelser inden for sundhedssektoren forstås salg af bl.a. behandlinger og andre ikke-momspligtige ydelser til såvel private som offentlige købere. Salg af almindelige behandlinger over regionsgrænserne er således afgiftspligtigt.

Afregning for højt specialiserede behandlinger, afregning til regionernes egne sygehuse og lignende særlige ikke-markedsfølsomme forpligtelser er undtaget fra lønsumsafgift, da det er en del af de interne ressourceallokeringer i det offentlige sundhedssystem og således ikke et markedsfølsomt salg af ydelser mod vederlag. Afgiftssatsen for offentlige virksomheder er på 6,37 pct. af den del af afgiftsgrundlaget, der udgøres af virksomhedens lønsum, jf. Bekendtgørelse af lov om afgift af lønsum m.v. - nr. 1079 af 31. august 2013.

Da gældende Takstbekendtgørelse specificerer DRG-takster for mellemregionale patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, er der beregnet lønsumsandelev på alle takstelementer i det samlede DRG-system, kaldet lønsumstakster. Med gældende afgiftssats er der derefter beregnet lønsumsafgifter på DRG- og DAGS-grupper, genoptræningsgrupper og langliggertaksten. Lønsumstakster og lønsumsafgifter gældende fra 1. januar 2016 til takstsystem 2016 kan hentes på www.drg.dk.

I tilfælde hvor to eller flere regioner, i henhold til Takstbekendtgørelsens § 3, har indgået en særlig aftale om afregning af behandlinger udført på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau til under 100 pct. af DRG-taksten, betaler regionerne lønsumsafgift af samme andel af lønsumstaksten, som den andel af DRG-taksterne, det er aftalt at afregne sygehusydelsen til.

3. Behandlinger på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau

Afregningsreglerne, som gælder specielt for behandlinger udført på hovedfunktions- eller regionfunktionsniveau, er beskrevet i dette kapitel. I afsnit 3.1 beskrives reglerne på det somatiske område, mens afsnit 3.2 omhandler psykiatrien.

3.1. Patienter behandlet på somatiske afdelinger

Takstsystemet opdeler somatiske patienter, der behandles på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, i tre forskellige patienttyper:

1. Stationære patienter
2. Gråzonepatienter
3. Ambulante patienter (inkl. substitutionsbehandling³)

Stationære patienter afregnes med DRG-takster efter regler, der beskrives nærmere i afsnit 3.1.1. Gråzonepatienter er patienter, der både kan behandles ambulant og ved indlæggelse, og som afregnes med en fælles takst, gråzonetaksten, uanset i hvilket regi behandlingen finder sted. Gråzonepatienterne afregnes efter reglerne i afsnit 3.1.2, mens ambulante patienter afregnes med DAGS-takster efter reglerne i afsnit 3.1.3. I tillæg til ovenstående takster, kan der afregnes takster for genoptræningsydelser, som er udført i forbindelse med behandlingen. Afregningen af genoptræningsydelserne er beskrevet i afsnit 3.1.4.

Taksterne afspejler de beregnede, direkte udgifter til behandling af hhv. stationære patienter, gråzonepatienter, ambulante patienter og til udførelse af genoptræningsydelser. Der er således ikke inkluderet udgifter til eksempelvis tjenestemandspension, forrentning og afskrivning. Fra 2015 særydelsesafregnes tolkebistand (tegnsprogstolk er ikke inkluderet), grundet et nyt EU-direktiv om fri patientbevægelighed. Takster og beløbsangivelser, der er gengivet i teksten samt i bilag 3, 4 og 5, er anført i 2016 pris- og lønniveau.

Antallet af DRG- og DAGS-grupper, samt behandlinger, der beregnes efter gråzonetakster, ændrer sig fra år til år. Tabel 3 viser, hvor mange grupper og dermed takster, der findes i de enkelte års takstsystemer.

---

³ Ambulante substitutionstakster er takster på ydelser, der erstatter (substituerer) ambulante besøg på sygehuset, jf. afsnit 3.1.3.7

Tabel 3. Oversigt over antal grupper for hhv. DRG, gråzone og DAGS samt sammedagspakker for takstårene 2000-2016

Takstår	Gruppering	DRG	Gråzone	Gråzone procedurer	DAGS	Sammedagspakker	Ambulant substitution
2000	NordDRG	495	29		8		
2001	NordDRG	495	29		10		
2002	DkDRG	561	40		48		
2003	DkDRG	565	40		55		
2004	DkDRG	588	45		84		
2005	DkDRG	589	72		86		
2006	DkDRG	599	75		93		
2007	DkDRG	583	96		122	3	
2008	DkDRG	598	98		130	3	
2009	DkDRG	604	104		134	3	
2010	DkDRG	648	137		150	11	
2011	DkDRG	674	144		171	24	3
2012	DkDRG	717	178		175	30	6
2013	DkDRG	717	201		183	34	8
2014	DkDRG	731	204		193	45	12
2015	DkDRG	740	209	130	194	49	12
2016	DkDRG	740	209	130	194	49	12

3.1.1. Afregning af stationære patienter

3.1.1.1. DRG-takster

Afregning for behandlinger af stationære somatiske patienter udført på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau sker pr. sygehusudskrivning og ud fra DRG-takster, jf. Takstbekendtgørelsens § 10, stk. 1 og § 6, stk. 3. I de tilfælde, hvor sengedagene overstiger det maksimale antal sengedage, som er dækket af taksten (trimpunktet), betales en langliggertakst på 1.976 kr. pr. sengedag (2016 pris- og lønniveau), jf. Takstbekendtgørelsens § 10, stk. 2.

DRG-taksterne for alle 740 DRG-grupper er gengivet i bilag 3 sammen med de tilhørende takster, trimpunkter og gennemsnitlige liggetider.

3.1.1.2. Afdelings- og sygehusudskrivinger

Når en patient udskrives fra en afdeling og overflyttes til en anden afdeling på samme dag og på samme sygehus, dannes der et sygehus forløb. Den af disse afdelingsudskrivinger, som er grupperet til den dyreste DRG-gruppe, bliver til sygehusudskrivingen.

Overflyttes en patient mellem to sygehuse vil det give anledning til to sygehusudskrivinger. Dette gælder også, selvom det overflyttende sygehus ikke behandler, men straks viderevisiterer til et andet (mere specialiseret) sygehus. Hvis en patient efter udskriving genindlægges på samme afdeling (dog ikke samme dag), anses indlæggelsen ligeledes som et selvstændigt sygehusforløb.

3.1.1.3. Trimpunkt

Trimpunktet er det maksimale antal sengedage, der dækkes af DRG-taksten. Hvis en sygehusudskriving strækker sig ud over trimpunktet, afregnes der i tillæg til DRG-taksten 1.976 kr. (2016 pris- og lønniveau) pr. sengedag ud over trimpunktet, jf. Takstbekendtgørelsens § 10, stk. 2.

For hver DRG-gruppe er der beregnet et trimpunkt på baggrund af indlæggelses- og udskrivningsdatoerne i Landspatientregisteret. Trimpunktet defineres som tredje kvartil af liggetiden plus 1,5 gange forskellen mellem første og tredje kvartil af liggetiden for hver DRG-gruppe.

3.1.1.4. Særydelser for stationære patienter

Der kan ikke afregnes særskilt for særydelser⁴ for stationære patienter ud over DRG-taksten, idet taksten i en DRG-gruppe er en gennemsnitsberegning, der inkluderer de ydelser, som kunne tænkes afregnet som særydelser. Den i bilag 4.2 anførte ambulante særydelsesliste gælder således ikke for stationære patienter eller for gråzonepatienter, men udelukkende for patienter, der afregnes i henhold til det ambulante takstsystem.

---

⁴ Med særydelser menes behandlingshjælpemidler, høreapparater og medicin, jf. bilag 4.2.

3.1.2. Afregning af gråzonepatienter

3.1.2.1. Gråzonetakster

En gråzonepatient afregnes i henhold til Takstbekendtgørelsens § 10, stk. 6. Hvis der er fastsat en gråzonetakst for en given DRG-gruppe, afregnes det ambulante besøg eller det stationære forløb til gråzonetaksten, uanset om behandlingen foregår ambulant eller under indlæggelse. Dog afregnes ambulante besøg kun med gråzonetaksten, når gråzonetaksten er højere end den ambulante takst for det pågældende ambulante besøg. For hjemmefødsler vil besøget dog gruppere til substitutionstaksten, selvom gråzonegruppen er dyrere.

Eventuelle for- eller efterambulante besøg afregnes med ambulant takst. Der kan afregnes flere gråzonetakster pr. person pr. dag, men kun én pr. kontakt pr. dag.

Foregår en gråzonebehandling i stationært regi, og strækker det konkrete forløb sig ud over trimpunktet, afregnes der 1.976 kr. (2016 pris- og lønniveau) pr. sengedag for de sengedage, der ligger ud over trimpunktet for gruppen.

Gråzonetaksten ligger i intervallet mellem omkostningerne, der er forbundet med at udføre behandlingen i ambulant regi, og omkostningerne der er forbundet med at udføre behandlingen i stationært regi.

I 2016 findes 209 DRG-grupper, der betegnes som gråzone DRG-grupper. Disse DRG-grupper er markeret med kursiv og stjerne i bilag 3.

3.1.2.2. Særydelser for gråzonepatienter

Der kan ikke opkræves betaling for særydelser i forbindelse med ambulant behandling af patienter, der efterfølgende grupperes i en af de 209 gråzone DRG-grupper. Årsagen er, at særydelserne er indregnet i de stationære DRG-takster.

3.1.3. Afregning af ambulante patienter

Ambulante patienter afregnes med DAGS-takster. Der afregnes pr. besøg, og der kan afregnes for flere besøg samme dag, jf. Takstbekendtgørelsens § 10, stk. 4, men kun for ét besøg pr. kontakt samme dag. Der kan dog kun afregnes besøgstakst på kliniske afdelinger jf. afsnit 3.1.5.

De ambulante besøg grupperes efter det ambulante takstsystem (DAGS) med henblik på at afdække mulige ambulante takstgrupper. Den ambulante takst findes som den højeste af taksterne i de mulige takstgrupper. Herefter grupperes besøgene efter DRG-systemet for at

undersøge, om det enkelte besøg kan grupperes til en gråzonegruppe. Er det tilfældet, vil patienten blive kategoriseret som gråzonepatient, såfremt gråzonetaksten er højere end den tilsvarende ambulante takst, og besøget vil i stedet blive afregnet efter reglerne for afregning af gråzonepatienter.

Ud over DAGS-taksterne kan der opkræves særskilt takst for de ambulante særydelser, som patienten har fået i forbindelse med det ambulante besøg, jf. Takstbekendtgørelsens § 8. Listen med særydelser udmeldes årligt med virkning fra 1. januar, jf. Takstbekendtgørelsens § 10, stk. 5. DAGS-taksterne er gengivet i bilag 4.1 og særydelseslisten i bilag 4.2.

3.1.3.1. Takstgrupper for ambulante patienter

Det ambulante takstsystem kan inddeles i seks kategorier af takstgrupper, nemlig akut ambulante grupper, besøgsgrupper, diagnosegrupper, proceduregrupper, ambulante substitutionstakster og sammedagspakker. Takstgrupperne i det ambulante takstsystem for 2016 er vist nedenfor.

Akut ambulante grupper

- Traume
- Småskade
- Ikke besøg (afregnes ikke)
- Observation ved ulykkestilfælde eller forgiftning

Besøgsgrupper

- Ambulant besøg, aldersopdelt
- Ambulant besøg m. journaloptagelse
- Ambulant substitution, hjemmebesøg
- Ambulant substitution, hjemmebesøg, jordemoder
- Ambulant substitution, telemedicin
- Telefon- og e-mailkonsultation

Diagnosegrupper

- Medfødte stofskiftesygdomme
- Kraniofaciale misdannelser
- Pubertetsforstyrrelser
- Sjældne handikap
- Vækstforstyrrelser
- Endokrinologi
- Respirationsinsufficiens
- Palliativ indsats
- HIV-infektion

- Tilstand med transplanteret væv - hæmatologi
- Cancer
- Neurologi
- Spiseforstyrrelser
- Alkohol- og stofmisbrug
- Somatoforme tilstande
- Ryglidelser, komplicerede
- Reumatologi
- Audiologi
- Smertetilstande

Proceduregrupper

- Hudsistem
- Muskelsystem
- Åndedrætsystem
- Hjerter-, kar- og lymfesystem
- Fordøjelsessystem
- Urinveje
- Mandlige kønsorganer
- Kvindelige kønsorganer
- Nervesystem
- Øre, næse og hals
- Medicinsk behandling
- Diverse behandlinger
- Diverse undersøgelser og procedurer
- Radiologiske procedurer
- Arbejdsmedicin
- Klinisk genetik
- Klinisk fysiologi/nuklearmedicin
- Klinisk neurofysiologi
- Børn med prenatal rusmiddelproblematik

Sammedagspakker

- Anæstesiologi
- Allergologi
- Gastroenterologi
- Mammadiagnostik
- Øre-næse-hals
- Høreapparat
- Svimmelhed
- Ryglidelser

- Rygmarvsskader
- Graviditet
- Radiologi
- Kardiologi
- Cystoskopi
- Endokrinologi
- Gigt
- Blodprop
- Øjenundersøgelser
- Klinisk Genetik
- Komplex somatisk tværfaglig udredning
- Håndkirurgi
- Epilepsi
- Lunger
- Tværfaglig smertebehandling
- Urologi

Ambulante substitutionstakster

- Fødsel, hjemme
- Palliativ indsats, specialiseret, hjemmebesøg
- Geriatri, udredning, hjemmebesøg
- Geriatri, behandling, hjemmebesøg
- Gravid med rusmiddelproblematik, hjemme- og udebesøg
- Lungefunktionsundersøgelse, m. reversibilitetstest, telemedicin
- Lungefunktionsundersøgelse, telemedicin
- Pacemaker-kontrol, telemedicin
- AK-behandling, telemedicin
- Telemedicinsk sårvurdering
- Telemedicinsk type 2 diabeteskontrol
- Telemedicinsk kontrol af CPAP udstyr

3.1.3.2. Afregning for akutte ambulante skadekontakter i 2016

I 2014 blev der indført nye registreringsprincipper for akutte ambulante patienter, for at imødekomme den forskelligartede organisering på de Fælles Akut Modtagelser rundt om i Danmark. Jf. slutrapporten fra 'Arbejdsgruppen vedr. udarbejdelse af retningslinjer til ensartet national indberetning på akutområdet' er det fra 2014 gældende, at:

- Patienttype 3 "skadestuepatient" udgår af indberetningen
- Krav til afslutning af den primære akutte kontakt, også ved fortsat ambulante forløb
  - ved videre visitering til andet afsnit

- ved indlæggelse i normeret seng
- når patienten går hjem fra afsnittet
- Indførelse af 'akutte ambulante' – indskrivningsmåde
- Indførelse af Udskrivningstime (UDTIME) - varighed
- Registrering af Dato for besøg (DFOBES) gøres valgfrit for akutte ambulante

Fra 2015 blev der indført en ny model for afregning af de akutte ambulante kontakter, hvor der ikke længere afregnes skadeskontakter som én homogen gruppe, men i stedet afregnes akutte ambulante kontakter på baggrund af 'akut ambulant' markeringen og aktionsdiagnose. Der er oprettet 4 dedikerede grupper for de akut ambulante kontakter, der hovedsagligt har skadeskarakter. Grupperingsrækkefølgen for akut ambulante kontakter er fra 2015 anderledes end hidtidig, da alle akut ambulante kontakter grupperes til proceduregrupper, sammedagspakker og substitutionsgrupper inden de grupperes til skadesgrupper og efterfølgende til diagnosegrupper og besøgsgrupper.

3.1.3.3. Besøgsgrupper

Takster for besøgsgrupper er grundtakster, som afregnes ved ambulant besøg på en klinisk afdeling, eller som grundtakst ved telemedicinske ydelser og hjemmebesøg. Takster for diagnosegrupper, proceduregrupper, ambulante substitutionstakster og sammedagspakker afregnes således med tillæg af en besøgstakst, såfremt der i tilknytning til behandlingen har været et besøg på en klinisk afdeling. Dog kan der ikke afregnes besøgstakster i tillæg af taksterne for disse grupper:

- PG100, Neonatal hørescreening
- PG17I, Klinisk fysiologi/nuklearmedicin gruppe I,
- PG08H, Jordemoderkonsultation, akut, graviditet
- PG08I, Jordemoderkonsultation, udvidet
- PG08J, Jordemoderkonsultation, basis
- PG08K, Særlige ydelser i forbindelse med graviditet incl. fødselsforberedelse
- PG12P, Kontrol eller justering af CPAP-behandling
- SP08D, Sammedagspakke: Flere jordemoderkonsultationer
- ST01I, AK-behandling, telemedicin
- ST01J, Telemedicinsk sårvurdering
- ST01L, Telemedicinsk kontrol af CPAP udstyr
- AA01A, Traume
- AA01C, Småskader
- AA01D, Ikke besøg (afregnes ikke)
- AA01E, Observation ved ulykkestilfælde eller forgiftning

Grundtaksten i 2016 for ambulante besøg er på hhv. 702 kr. for patienter i alderen 7 år og op efter, 1.367 kr. for patienter i alderen 0 til 6 år og 1.421 kr. for besøg med anamnese- eller journaloptagelse. Til gruppen 'Ambulant besøg med journaloptagelse' grupperes besøg med procedurekoden ZZ0150 journaloptagelse.

Telefon- eller e-mailkonsultation eller skriftlig kommunikation ved prøvesvar udløser en takst på 136 kr. i 2016. Der kan ikke afregnes for en telefon- eller e-mailkonsultation, hvis der er registreret et besøg på kontakten samme dag. Til gruppen grupperes besøg med procedurekoderne BVAA33A, BVAA33B, BVAC1 og BVAC10.

Grundtaksten for telemedicin er 350 kr. i 2016. Afregning af den telemedicinske grundtakst kan udelukkende ske, hvis mindst én ydelse er tillægskodet med ZPW00900 (telemedicinsk ydelse) og der er tale om de telemedicinske ydelser pacemakerkontrol, lungefunktionsundersøgelse og type 2 diabetes kontrol.

Grundtaksten for hjemmebesøg er 1.964 kr. i 2016. Afregning af grundtaksten for hjemmebesøg kan udelukkende ske, hvis besøget grupperes til en af de fire substitutionstakstgrupper for hjemmebesøg, dvs. grupperne:

- Palliativ indsats, specialiseret
- Geriatri, udredning
- Geriatri, behandling
- Gravid m. rusmiddelproblematik

Grundtaksten for hjemmebesøg, jordemoder er 898 kr. i 2016. Til gruppen grupperes besøg hvor følgende procedurekoder er registreret: AAF6 (hjemmebesøg) plus BKUA21*, BKUA22, BKUA27*, BKUA28 eller BKUA37. Afregningen af grundtaksten kan også ske, hvis besøget grupperes til substitutionstakstgruppen for hjemmefødsler, dvs. ST01A 'Fødsel, hjemme'.

3.1.3.4. Diagnosegrupper

Taksterne for diagnosegrupperne kan afregnes ved besøg på kliniske afdelinger, når besøget grupperes til en diagnosegruppe. Taksten dækker omkostningerne, som er specifikke for patientgruppen i den givne diagnosegruppe.

3.1.3.5. Proceduregrupper

Taksterne for proceduregrupperne kan afregnes ved besøg på såvel kliniske afdelinger som tværgående afdelinger samt i tilfælde, hvor der ikke har været et besøg på stamafdelingen. Proceduretakster dækker alene omkostningerne i forbindelse med udførelse af proceduren.

3.1.3.6. Sammedagspakker

Sammedagspakker er oprettet for at honorere accelererede patientforløb og kræver, at der udføres en række ydelser på samme dag. En sammedagspakke afregnes med en samlet takst, som dækker omkostningerne ved at udføre alle ydelserne, der indgår i den enkelte sammedagspakke. Der kan afregnes for sammedagspakker på såvel kliniske afdelinger som på tværgående afdelinger.

3.1.3.7. Ambulante substitutionstakster

Ambulante substitutionstakster er takster på ydelser, der erstatter (substituerer) ambulante besøg på sygehuset. Der kan være tale om telemedicin mellem patient og sygehus, f.eks. hvor patienten undersøger sig selv eller aflæser måleapparatur hjemme, hvorefter der er korrespondance med en læge eller sygeplejerske på sygehuset. Der kan også være tale om hjemmebesøg, f.eks. hvor personale fra sygehuset udfører undersøgelser eller behandling på patienten i patientens hjem. Telemedicinske ydelser, som sker mellem sygehuse, eksempelvis evaluering af fremmed billedmateriale, betragtes som assistancer og forventes håndteret ved aftaler mellem regionerne og sygehusene.

Substitutionstaksterne dækker omkostningerne, der er forbundet med efterfølgende kontrol af undersøgelser udført af patienten selv uden for sygehuset og analyse på sygehuset uden patientens fremmøde.

3.1.3.8. Afregning af ambulante besøg før og efter indlæggelse

Fra 2015 indføres afregning af resursetunge procedurer udført på ambulante besøg, der finder sted umiddelbart før eller efter en indlæggelse. Det betyder, at såfremt der er fundet et ambulante besøg sted på samme dag som en indlæggelse eller en udskrivelse, vil der for visse DAGS-grupper, der indeholder procedureomkostninger som en del af taksten, foretages en afregning for procedureomkostningsandelen.

Besøg, der i den ambulante gruppering, grupperer til procedure- og substitutionsgrupper, samt sammedagspakker, afregnes således med taksten ekskl. besøg. Tidligere er sådanne besøg ikke blevet afregnet, da regionen udelukkende har modtaget afregning for indlæggelsen. I grupperede datasæt vil disse besøg kunne identificeres ved, at DAGS-gruppen ender på "_FI". For ambulante besøg, der finder sted umiddelbart før en indlæggelse eller på en udskrivningsdag, samt grupperer til diagnose- eller besøgstakster i den ambulante gruppering, og samtidig i den stationære gruppering grupperer til visse gråzone-grupper, er der beregnet særlige gråzone-proceduretakster, som disse besøg afregnes til. Dette gælder for ambulante besøg der grupperer til gråzonegrupper i følgende MDC'er:

- MDC02 – "Øjensygdomme"

- MDC03 – "Øre-, næse-, hals- og kæbesygdomme"
- MDC08 – "Sygdomme i muskelskeletsystemet og bindevæv"
- MDC13 – "Sygdomme i kvindelige kønsorganer"
- MDC27 – "Onkologiske behandlingsgrupper"

Der afregnes således kun for ambulante besøg umiddelbart før eller efter en indlæggelse for besøg, der opfylder ét af følgende krav:

1. Besøget grupperer til en ambulant proceduregruppe, substitutionsgruppe eller en sammedagspakke-gruppe. Besøget afregnes med taksten ekskl. besøg.
2. Besøget grupperer til en ambulant besøgsgruppe eller diagnosegruppe, men grupperer også til en gråzonegruppe i MDC 02, 03, 08, 13, eller 27, Besøget afregnes med en særlig gråzone-proceduretakster og DAGS navnet ender på "_FI".

Gråzoneproceduretaksterne er samlet i bilag B4.1. DAGS-takster for ambulante patienter 2016

3.1.3.9. Assistancer

Der kan afregnes for ambulante ydelser på kliniske afdelinger, hvor ydelsen er ydet som en assistance, dvs. hvor behandlingen finder sted på en anden afdeling end stamafdelingen. Afregningen sker efter DAGS-taksten, men uden tillæg af ambulant besøgstakst. Såfremt en assistance kan grupperes til flere DAGS-grupper, vil der blive afregnet for den dyreste. Der kan afregnes flere assistancer pr. dag, men kun en pr. kontakt.

Hvis en assistance givet i forbindelse med en ambulant kontakt skal kunne afregnes, er det et krav, at assistancen til den ambulante kontakt skal finde sted på en anden dag end besøget på den rekvirerende afdeling (stamafdelingen), medmindre ydelsen er rekvireret fra et andet sygehus.

Ved assistancer til stationære kontakter afregnes ambulante ydelser fra kliniske serviceafdelinger som en del af det sygehusforløb, som ydelsen er tilknyttet. De til ydelserne hørende procedurer indgår således i takstfastsættelsen af forløbet på stamafdelingen og afregnes derfor ikke selvstændigt.

I de tilfælde, hvor producenten af assistanceydelsen ikke har mulighed for at registrere den udførte procedure på indlæggelseskontakten, opretter producenten en ny ambulant kontakt, hvor ydelsen registreres uden besøg. Hermed vil assistancen blive afregnet særskilt. Dog er det et krav, at assistancen er udført på en anden dag end indlæggelsesdagen på den rekvirerende afdeling (stamafdelingen), medmindre ydelsen er rekvireret fra et andet sygehus.

3.1.3.10. Ambulant besøg under stationær indlæggelse

Der kan afregnes for ambulante besøg under en stationær indlæggelse, såfremt det ambulante besøg vedrører en anden lidelse end den, der er forbundet med indlæggelsen. I eventuelle tvivlstilfælde af hvorvidt der er tale om en anden lidelse, beror afgørelsen på en lægefaglig vurdering.

3.1.4. Afregning af genoptræningsydelser

Der kan afregnes for genoptræningsydelser på sygehuset. For ambulante patienter afregnes genoptræningsydelser, uanset om de er udført i forbindelse med et besøg eller som assistancer. For stationære patienter afregnes genoptræningsydelsen, uanset om ydelsen er udført som en assistance til indlæggelsesforløbet, eller om ydelsen er udført af stamafdelingen selv.

Afregning af genoptræningsydelser sker efter en proceduretakst som et tillæg til den almindelige DRG- eller DAGS-takst. Det skal bemærkes, at der ikke kan afregnes for ambulant besøgstakst i tillæg til genoptræningsydelser, når et ambulant besøg kun indeholder koder fra fysio- og ergoterapeut kodekatalogerne⁵. I disse tilfælde vil besøget alene udløse en genoptræningstakst og ingen besøgstakst.

Genoptræningsydelserne er bredt defineret på baggrund af procedurekoderne og ikke med udgangspunkt i, hvor ydelsen er ydet. Det vil sige, at ydelsen afregnes som en genoptræningsydelse uanset om ydelsen er ydet af en klinisk afdeling eller en tværgående afdeling (f.eks. fysio- og ergoterapi).

Genoptræningstaksterne, der gælder pr. 1. januar 2016, er samlet i bilag 5.

3.1.5. Afgrænsning af specialer

Tabel 4 giver en oversigt over hvilke takstgrupper, der kan afregnes for på de enkelte afdelinger. Såfremt afdelingens hovedspeciale er et klinisk speciale, kan afdelingen afregne inden for alle takstgrupper. Er hovedspecialet et tværgående speciale, kan der ikke afregnes for besøgs- og diagnosegrupper, mens afdelinger med hovedspecialet 'fysio- og ergoterapi' alene kan afregne for ambulant genoptræning. Afdelinger med andre hovedspecialer kan ikke afregne for nogen af takstgrupperne.

---

⁵ Kodekataloget til indberetning af ergoterapeutiske og fysioterapeutiske ydelser til Sundhedsstyrelsen kan findes på fysioterapeuternes hjemmeside: www.fysio.dk eller ergoterapeuternes hjemmeside: www.etf.dk.

Tabel 4. Afregning af specialer og ambulante takster.

	Ambulant besøgs- /diagnose-gruppe	Procedure- /substitutions- grupper og samme- dagspakker	Gråzone-DRG	Ambulant genoptræning
Klinisk speciale ⁶	Ja	Ja	Ja	Ja
Tværgående speciale ⁷	Nej	Ja	Ja	Ja
Fysio- og ergoterapi ⁸	Nej	Nej	Nej	Ja
Andre specialer ⁹	Nej	Nej	Nej	Nej

3.2. Patienter behandlet på psykiatriske afdelinger

Psykiatriske patienter afregnes ikke efter DRG-systemet. Hovedprincippet for afregning af psykiatriske patienter er, at stationære patienter afregnes med en sengedagstakst, mens ambulante besøg afregnes med en besøgstakst. Der er udarbejdet vejledende DRG- og DAGS-takster for psykiatrien for 2016, som er tilgængelige på www.drg.dk. Taksterne er fremkommet ved pris- og lønfremskrivning af de vejledende DRG- og DAGS-takster for psykiatrien for 2015.

Ved beregning af betaling for psykiatriske patienter udgør sengedagstaksten 3.564 kr. (2016 pris- og lønniveau), jf. Takstbekendtgørelsens § 10, stk. 3. En mellemregional psykiatrisk patient, der overføres til og behandles på en somatisk afdeling på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, udløser en DRG-takst for den somatiske indlæggelse. Hvis en somatisk mellemregional patient, der behandles på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, overføres til permanent psykiatrisk behandling, anses overførselstidspunktet som udskrivningstidspunkt fra den somatiske afdeling.

For psykiatriske patienter udgør taksten for ambulant behandling 1.783 kr. (2016 pris- og lønniveau), jf. Takstbekendtgørelsens § 10, stk. 4 og § 7.

⁶ 00 Blandet medicin og kirurgi, 01 Intern Medicin, 02 Geriatri, 03 Hepatologi, 04 Hæmatologi, 05 Infektionsmedicin, 06 Kardiologi, 07 Med. allergologi, 08 Med. endokrinologi, 09 Med. gastroenterologi, 10 Med. lungesygdomme, 11 Nefrologi, 12 Reumatologi, 14 Palliativ medicin, 15 Akut medicin, 18 Dermato-venerologi, 20 Neurologi, 22 Onkologi, 30 Kirurgi, 31 Karkirurgi, 32 Kir. gastroenterologi, 33 Plastikkirurgi, 34 Thoraxkirurgi, 35 Urologi, 38 Gynækologi og obstetrik, 39 Sexologi, 40 Neurokirurgi, 42 Ortopædisk kirurgi, 44 Oftalmologi, 46 Oto-, rhino-, laryngologi, 48 Hospitalsodontologi, 80 Pædiatri, 84 Anæstesiologi, 86 Arbejdsmedicin, 90 Almen medicin, 91 Samfundsmedicin, 99 Afdelinger, som ikke lader sig klassificere.

⁷ 61 Klinisk fysiologi og nuclearmedicin, 66 Diagnostisk radiologi, 64 Klinisk neurofysiologi og 68 Klinisk genetik

⁸ 98 Fysio- og ergoterapi.

⁹ 60 Klinisk biokemi, 62 Klinisk immunologi, 63 Klinisk mikrobiologi, 65 Patologisk anatomi, 67 Klinisk farmakologi

4. Behandlinger på højt specialiseret funktionsniveau

Takster for behandlinger udført på højt specialiseret funktionsniveau beregnes på baggrund af de enkelte afdelingers regnskaber. Reglerne for beregningen af taksterne er reguleret i Takstbekendtgørelsen.

Taksterne kan have form af en sengedagstakst, eventuelt med en tilhørende proceduretakst, eller de kan have form af en forløbstakst, som sætter en samlet pris på en typisk indlæggelse ved behandling af en bestemt lidelse på en afdeling, der behandler på højt specialiseret funktionsniveau.

Principperne for takstberegningen er de samme, uanset om den højt specialiserede behandling af patienterne foretages på somatiske eller på psykiatriske afdelinger. Ligeledes er principperne for takstberegningen de samme for ambulante og stationære patienter.

4.1. Betaling

Takstbekendtgørelsens § 11, stk. 1 og 2, angiver, at betaling for behandlinger udført på højt specialiseret funktionsniveau skal opdeles i en fast abonnementsdel på 25 pct. og en variabel del, svarende til det faktiske ressourcetræk i året.

Den faste abonnementsdel opgøres som 25 pct. af en regions højt specialiserede forbrug i en anden region i en forudgående periode eksklusiv særydelser (Takstbekendtgørelsens § 11, stk. 2). Der beregnes på denne måde faste abonnementer for hver region, hvor en given region køber behandlinger på højt specialiseret funktionsniveau.

Den variable del af betalingen sker efter faktisk forbrug i form af sengedagstakster, proceduretakster og ambulante takster eller i form af forløbstakster. Taksterne reduceres med 25 pct. svarende til den faste abonnementsdel, mens særydelser afregnes til kostpris, jf. Takstbekendtgørelsens § 11, stk. 3.

4.2. Takstberegning

Takstberegningen sker på afdelingsniveau, hvis der er tale om sengedagstakster, proceduretakster og ambulante takster. Anvendes forløbstakster, kan takstberegningen endvidere ske på basis af flere afdelinger, idet forløbet kan strække sig over mere end en

afdeling. Takstberegningsgrundlaget er eksklusiv udgifter til særydelser, som afregnes til kostpris, jf. Takstbekendtgørelsens § 11, stk. 3.

Basis for takstberegningen er normalt et fordelingsregnskab, som på sygehusniveau fordeler udgifter/omkostninger ud på takstbærende afdelinger, hvorefter det er muligt at beregne en sengedagstakst, en proceduretakst eller en forløbstakst. En sengedagstakst, der er den traditionelle afregningsenhed, beregnes ved at dele det såkaldte takstberegningsgrundlag med antallet af sengedage for den pågældende periode. En forløbstakst beregnes enten ved at fastlægge hvor mange sengedage, hvilke procedurer mm. der typisk medgår til behandling af en bestemt gruppe patienter på højt specialiseret funktionsniveau (bottom up) eller ved at dele takstberegningsgrundlaget med antallet af forløb (top down). Forløbstaksten dækker de samlede udgifter i forbindelse med en behandling, dog eksklusiv eventuelle særydelser.

Beregningsmodellen fra afdelingsregnskabet til det såkaldte takstberegningsgrundlag er angivet i bilag 1 til Takstbekendtgørelsen og ser ud på følgende måde:

A.	Afdelingens faktiske bruttodriftsudgifter
B.	+ fælles faktiske bruttodriftsudgifter på sygehusniveau
C.	+ generelle fælles faktiske bruttodriftsudgifter, sundhedsvæsenet
D.	- indtægter, der ikke vedrører patientbehandlingen
E.	- særydelser (kostprisen)
F.	- betaling for hovedfunktions- og regionsfunktionspatienter fra andre regioner
-----	
G.	= Mellemtotal
H.	+ Forrentningsbeløb
I.	+ Afskrivningsbeløb
J.	+ Pensionsbyrde

K.	= Takstberegningsgrundlaget

Fortolkningen af begreberne i ovenstående punkt H og I er defineret i Takstbekendtgørelsen § 13, mens punkt J er defineret i § 14.

Forrentning og afskrivning af anlægsudgifter skal indgå i takstberegningen. Det gælder endvidere en eventuel udgift ved leasing af apparatur, idet leasing erstatter egen anskaffelse og dermed omkostninger til forrentning og afskrivning, jf. Takstbekendtgørelsens § 13, stk. 1.

Bygninger afskrives over 30 år med 3 1/3 pct. p.a., mens apparatur, inventar m.v. afskrives over 10 år med 10 pct. p.a., jf. Takstbekendtgørelsens § 13, stk. 4.

Forrentning beregnes med den forrentningsprocent, som gælder for statsvirksomheder. Forrentning beregnes på baggrund af den statusværdi, der er opgjort primo regnskabsåret. For så vidt angår nyopførte bygninger, påbegyndes afskrivningen året efter ibrugtagning.

I henhold til Takstbekendtgørelsens § 14 medregnes 15 pct. af de faktiske lønudgifter som arbejdsgivers pensionsbyrde for medarbejdere, der ikke er pensionsforsikrede. Det vil som hovedregel sige medarbejdere med tjenestemandsansættelse, der under ansættelsen erhverver ret til tjenestemandspension fra arbejdsgiver, uden at der løbende foretages pensionsindbetalinger.

Endvidere fradrages indtægter fra behandlinger af patienter fra andre regioner, som er udført på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, og de sengedage, som disse patienter repræsenterer, holdes uden for takstberegningen. Som hidtil fordres der således ikke en sondring af, om egne patienter modtager behandling på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, eller om egne patienter modtager behandling på højt specialiseret funktionsniveau.

5. Andre takstregler

5.1. Betaling for færdigbehandlede patienter

I henhold til Sundhedslovens § 238 opkræver bopælsregionen af bopælskommunen betaling pr. sengedag for sygehusbehandling efter Sundhedslovens afsnit VI til færdigbehandlede patienter fra kommunen.

I henhold til § 238, stk. 2 kan bopælsregionen af bopælskommunen opkræve betaling for patienter, der er indlagt på et hospice, der er nævnt i Sundhedslovens § 75, stk. 4, og § 79, stk. 2.

Sengedagsbetalingen for færdigbehandlede patienter og patienter indlagt på hospice er i Sundhedsloven § 238, stk. 3 fastsat til maksimalt at udgøre 1.522 kr. anført i 2004 pris- og lønniveau. Taksten reguleres årligt svarende til pris- og lønreguleringen af bloktilskuddene til regionerne.

Sengedagsbetalingen for 2016 udgør med den anførte pris- og lønregulering maksimalt 1.976 kr.

5.2. Udbetaling af lommepenge

I henhold til Sundhedslovens § 91 fastsætter ministeren for Sundheds- og Ældreministeriet nærmere regler om, at sygehusvæsenet og tilknyttede institutioner udbetaler et beløb til personlige fornødenheder til personer, der ikke oppebærer pension eller anden indkomst under længerevarende indlæggelser. Ministeren for Sundheds- og Ældreministeriet fastsætter beløbets størrelse.

Beløbets størrelse er senest fastsat i Bekendtgørelse nr. 958 29. august 2014 om ret til sygehusbehandling m.v., jf. § 43, stk. 2. Det fremgår af bekendtgørelsen, at beløbet pris- og lønreguleres én gang om året og udmeldes af Sundheds- og Ældreministeriet.

Taksten er 1.418 kr. pr. måned for 2016 (2016 pris- og lønniveau).

6. Fritvalgsrammer til private sygehuse mv.

I henhold til § 235, stk. 4 i Sundhedsloven fastsætter ministeren for sundhed og ældre den årlige økonomiske ramme, inden for hvilken regionen er forpligtet til at yde vederlagsfri behandling på de private specialsygehuse m.v., som er nævnt i lovens § 79, stk. 2 og 3.

De økonomiske rammer er senest fastsat i bekendtgørelse nr. 1242 af 25. november 2014 om økonomiske rammer for frit valg til private specialsygehuse m.v. De pris- og lønregulerede rammer er vist i tabel 5.

Tabel 5. Den årlige økonomiske ramme for vederlagsfri behandling på de private specialsygehuse i mio. kr.

	2016 P/L-niveau
Sankt Lukas Hospice	17,2
Diakonissestiftelsens Hospice.....	17,2
Sct. Maria Hospice	17,2
OASIS	18,6
RCT-København	19,7
RCT-Jylland	13,5
Epilepsihospitalet i Dianalund.....	80,0
Sclerosehospitalet i Haslev og Ry	71,2
Polio-, Trafik- og Ulykkesskadedes Fysiurgiske Ambulatorium	30,7
Center for sundhed og træning i Middelfart	13,3
Center for sundhed og træning i Århus	15,1
Center for sundhed og træning i Skælskør.....	20,5
RehabiliteringsCenter for Muskelsvind	22,1
Vejlefjord	16,0
Center for Hjerneskade	8,9
Øfeldt Centrene.....	17,5

Bilag 1. DRG-systemet

DRG-systemet består dels af en DRG-/DAGS-gruppering, der indeholder regelsættet til gruppering af patienter i stationære og ambulante grupper, og dels af selve DRG-/DAGS-taksterne, der er beregnet som landsgennemsnitlige udgifter ved behandlingen af patienterne på de offentlige danske sygehuse.

Patientoplysningerne der anvendes i DRG-systemet hentes fra Landspatientregistret (LPR) og Registret over danske patienter behandlet på udenlandske sygehuse og aktivitet i speciallægepraksis (DUSAS), mens udgifterne beskrives via Sundhedsdatastyrelsens omkostningsdatabase.

I dette kapitel gennemgås de enkelte elementer i DRG-systemet. Omkostningsdatabasen beskrives i afsnit B1.1, processen ved takstberegningen beskrives i afsnit B1.2, og grupperingslogikken beskrives i afsnit B1.3.

B1.1. Omkostningsdatabasen

De enkelte sygehuses interne ydelsesstrømme og samlede driftsudgifter ved produktion af behandlingsydelserne opgøres i såkaldte fordelingsregnskaber. I omkostningsdatabasen kobles omkostningsoplysningerne i fordelingsregnskaberne med aktivitetsoplysninger fra Landspatientregistret og de kliniske serviceafdelinger, og den enkelte patients samlede ressourcetræk på sygehuset identificeres. Hermed kan den gennemsnitlige udgift ved ambulante besøg og stationære kontakter opgøres for hver DRG- og DAGS-gruppe.

Takstgrundlaget for et takstår vil være de to seneste omkostningsdatabaser. Da taksterne beregnes året før et takstår vil takstberegningsgrundlaget være omkostninger og aktivitet der ligger 1 og 2 år før takståret.

For taksterne for 2016 fraviges denne regel, idet taksterne fra 2015 er videreført, om end justeret i forhold til omkostningsniveauet for 2015 og pris- og lønfremskrevet i forhold til 2016 (jf. Forordet). Takstberegningsgrundlaget for taksterne i 2016 er dermed omkostningsdatabaserne for 2012 og 2013.

Tabel B1 illustrerer udbygningen af omkostningsdatabasen siden 2000. Fra 2000 til 2006, blev der anvendt et års omkostningsdatabase som takstberegningsgrundlag, mens der fra 2007 og frem er der blevet anvendt to års omkostningsdatabaser som takstberegningsgrundlag. Tabel B1 viser for hvert takstår, hvor mange kontakter der er dækket af de anvendte omkostningsdatabaser og hvor høj den anslåede dækningsgrad er i pct. Tabel B3, bagerst i

dette kapitel, giver en komplet fortegnelse over de sygehusenheder, der har bidraget med fordelingsregnskaber til omkostningsdatabasen for takstår 2016.

Tabel B1. Oversigt over indholdet i omkostningsdatabasen

Takstår	Antal kontakter der er dækket af omkostningsdatabasen		Anslået dækningsgrad i pct.	
	Stationære kontakter	Ambulante besøg	Stationær	Ambulant
2000	49.000	300.000	5	5
2001	193.000	683.000	20	20
2002	388.000	1.650.000	39	38
2003	384.000	2.800.000	38	37
2004	924.000	5.100.000	90	88
2005	985.000	6.500.000	97	95
2006	842.000	4.300.000	81	80
2007	1.979.000	9.950.000	84	55
2008	1.488.000	9.064.000	62	47
2009	1.432.000	10.005.000	59	49
2010	1.867.000	14.093.000	77	68
2011	2.086.000	15.539.000	83	71
2012	2.282.424	18.488.996	86	78
2013	2.285.502	18.648.057	86	79
2014 ¹¹	2.324.966	18.952.138	86	73
2015	2.494.953	22.783.373	91	84
2016	2.494.953	22.783.373	91	84

B1.1.1. Omkostningsberegninger for stationære patienter

Omkostningerne ved det enkelte patientforløb kan opdeles i en sengedagsafhængig komponent og en ydelseskompont. Ydelseskomponten svarer til den andel af omkostningerne, der kan henføres til de enkelte patientforløb via ydelsesregistreringerne. Udgiften til ydelseskomponten beregnes ved hjælp af speciale specifikke vægtningsystemer. Den sengedagsafhængige komponent af forløbsudgiften beregnes som en gennemsnitlig sengedagsudgift på den givne afdeling. Det enkelte patientforløb får dermed fastsat den sengedagsafhængige komponent af forløbsomkostninger ved antallet af sengedage gange den gennemsnitlige sengedagsudgift for den givne afdeling.

¹¹ Antallet af kontakter der er dækket af omkostningsdatabasen for 2014 er dannet på baggrund af en tilrettet version af omkostningsdatabasen

B1.1.2. Omkostningsberegninger for ambulante patienter

Omkostningerne for de enkelte besøg er beregnet ud fra de ambulante, specialespecifikke vægtningssystemer. Disse vægtningssystemer er lavet på baggrund af, hvor tidskrævende de enkelte procedurer er.

Der er til taksterne for 2016 anvendt ambulante, specialespecifikke vægtningssystemer inden for følgende specialer:

- Anæstesiologi
- Arbejdsmedicin
- Dermato- venerologi
- Gynækologi og obstetrik
- Hæmatologi
- Intern Medicin
- Kir. gastroenterologi
- Klinisk fysiologi og nuklearmedicin
- Med. Allergologi
- Med. endokrinologi
- Med. Lungesygdomme
- Nefrologi
- Neurologi
- Oftamologi
- Onkologi
- Oto-, rhino-, laryngologi
- Plastikkirurgi
- Pædiatri
- Reumatologi
- Tand-, mund-, og kæbekirurgi
- Urologi

Den akut ambulante kontakt er ligeledes omkostningsbestemt som en del af DAGS-systemet, men er ikke beregnet ved hjælp af specialespecifikke vægte.

B1.2. Takstberegning (Taksterne for 2016 er ikke beregnet, jf. Forordet)

DRG- og DAGS-taksterne afspejler de beregnede, direkte udgifter til behandling. Der er således ikke inkluderet udgifter til eksempelvis tjenestemandspension, forrentning og afskrivning.

B1.2.1. Beregning af DRG-takster (Metoden er ikke anvendt til taksterne for 2016, jf. forordet)

Beregningen af DRG-takster for stationære patienter kan inddeles i fem trin:

1. DRG-gruppering af afdelingsudskrivinger
2. Beregning af omkostninger pr. kontakt på afdelingsniveau (inkl. omkostningstrunkering)
3. Dannelse af sygehusforløb
4. Beregning af omkostninger pr. sygehusforløb (inkl. omkostningstrunkering)
5. Beregning af DRG-takster som simple gennemsnit af omkostningerne for sygehusforløbene i hver DRG-gruppe

I første trin grupperes afdelingsudskrivingerne i omkostningsdatabasen og i Landspatientregisteret efter grupperingslogikken i DRG-systemet.

I andet trin trunkeres de laveste og højeste omkostninger i de enkelte DRG-grupper, således at yderpunkter ikke får uforholdsmæssig stor betydning for takstberegningen, hvorefter omkostningerne pr. afdelingsudskriving i de enkelte DRG-grupper udregnes. Den gennemsnitlige omkostning er beregnet inklusiv eventuelle særydelser, ambulante assistancer i forbindelse med indlæggelsen, særlige undersøgelser m.v.

Omkostningstrunkeringen sker ved at DRG-grupper med mere end 20 observationer trunkeres ved 1 og 99 pct. fraktilerne, således at værdier over 99 pct. fraktilen erstattes med 99 pct. fraktilen, og værdier under 1 pct. fraktilen erstattes med 1 pct. fraktilen. DRG-grupper med op til 20 observationer trunkeres tilsvarende ved 5 og 95 pct. fraktilerne.

I de tilfælde, hvor en patient undervejs i indlæggelsesforløbet har skiftet afdeling på samme sygehus, er patienten i omkostningsdatabasen blevet registreret en gang for hvert afdelingsforløb, og hvert afdelingsudskriving er blevet tilknyttet en DRG-gruppe. Ved dannelsen af sygehusforløb i trin tre kobles afdelingsudskrivingerne sammen til ét forløb for den enkelte patient, og i den udstrækning DRG-grupperne fra afdelingsudskrivingerne ikke er den samme, tildeles forløbet den af afdelingsudskrivingernes DRG-grupper, der jf. trin to har den højeste gennemsnitsomkostning. Alle omkostningerne fra alle afdelingsudskrivingerne bliver så tilknyttet denne gruppe, hvorved den samlede omkostning for sygehusudskrivingen fremkommer.

I trin 4 trunkeres sygehusudskrivingernes omkostninger i de enkelte DRG-grupper på samme måde som i trin 2, hvorefter omkostningerne pr. sygehusudskriving er beregnet.

I trin 5 beregnes DRG-taksterne som simple gennemsnit af omkostningerne ved sygehusudskrivingerne for hver DRG-gruppe. Herefter gennemgås taksterne manuelt for at

minimere uhensigtsmæssighederne i takstsystemet og for at imødekomme de kommentarer, der er modtaget fra eksterne samarbejdspartnere.

B1.2.2. Beregning af DAGS-takster (Metoden er ikke anvendt til taksterne for 2016, jf. Forordet)

Beregningen af DAGS-takster for ambulante patienter kan inddeles i tre trin:

1. Kontakterne DRG-grupperes
2. Kontakterne DAGS-grupperes
3. Beregning af DAGS-takster (inkl. omkostningstrunkering)

Først grupperes data i omkostningsdatabasen efter grupperingslogikken i DRG-systemet. Dette er nødvendigt for at kunne identificere de besøg, der grupperer til en gråzone.

I andet trin DAGS-grupperes kontakterne i omkostningsdatabasen. I tilfælde, hvor den samme patient har haft flere besøg den samme dag på samme sygehus og overafdeling, sammenlægges omkostningerne til ét besøg¹².

I tredje trin beregnes takster på den enkelte DAGS-gruppe på basis af omkostningstrunkerede data, hvor ekstreme værdier erstattes med hhv. 1, 5, 95 eller 99 pct. fraktilen. For DAGS-grupper med mere end 20 observationer trunkeres ved 1 og 99 pct. Fraktilerne for DAGS-grupper med op til 20 observationer trunkeres ved 5 og 95 pct. fraktilerne. Herefter beregnes gennemsnit for de enkelte DAGS-grupper og omkostningsstrukturen vurderes enkeltvis med henblik på at kvalitetssikre taksterne.

Den gennemsnitlige omkostning, som udgør taksten for den pågældende DAGS-gruppe, er beregnet ekskl. eventuelle særydelser (se B4.2) for at tage højde for den særskilte afregning for disse ydelser ud over den ambulante takst.

B1.2.3. Beregning af gråzonetakster (Metoden er ikke anvendt til taksterne for 2016, jf. Forordet)

Gråzonepatienter er patienter, der både kan behandles ambulant og ved indlæggelse, og som tildeles en fælles takst, gråzonetaksten, uanset i hvilket regi behandlingen finder sted. Gråzonetaksten ligger derfor i intervallet mellem gennemsnitsomkostningerne for de ambulante patienter og gennemsnitsomkostningerne for de stationære patienter i samme gruppe.

---

¹² Udvælgelse af hvilken DAGS-gruppe der medgår i beregningen sker ved følgende prioritering: 1. Gråzoner, 2. Procedurergrupper, 3. Diagnosegrupper, 4. Besøgsgrupper. I tilfælde af ens prioritering udvælges det besøg med størst omkostning.

I praksis beregnes taksterne for de enkelte gråzonegrupper ved, at de samlede udgifter ved de ambulante besøg, hvor proceduren er foretaget, lægges sammen med de samlede udgifter til behandling af de stationære patienter i DRG-gruppen, og denne sum deles herefter med det samlede antal behandlinger¹³. Antal gråzonegrupper tilpasses løbende.

Definitionen af gråzonetaksterne betyder, at den enkelte gråzonetakst vil være højere, jo større andel af patienterne i gråzonegrupperne, der behandles stationært, da behandlingen oftest er dyrere at udføre stationært. Dette vil ofte være tilfældet i nyoprettede gråzonegrupper

B1.2.4. Metode for niveaujustering til taksterne for 2016

---

¹³ Gråzonetakstberegningen sker efter følgende formel:

$$\text{Gråzonetakst} = \frac{(\text{Gns.omk amb} \cdot \text{antal besøg (LPR)}) + (\text{Gns.omk sta} \cdot \text{antal sygehusforløb (LPR)})}{\text{Antal amb. besøg (LPR)} + \text{antal sygehusforløb (LPR)}}$$

Tabel B2. Metode for niveaujustering til taksterne for 2016

Udgifter	
DTD 2014	DTD ₂₀₁₄
PL 2014 til 2015	1,7 pct.
DTD 2014 PL2015	DTD ₂₀₁₅
Fordeling	
Ambulant	39 pct.
Stationær	61 pct.
Fordelt DTD	
Ambulant	$DTD_{AMB} = DTD_{2015} * 0,39$
Ambulant genoptræning	Genop.AMB(2015-pl)
Tilrettet ambulant	$DTD_{AMB} = (DTD_{2015} * 0,39) - \text{Genop.AMB(2015-pl)}$
Stationær	$DTD_{STA} = DTD_{2015} * 0,61$
Stationær genoptræning	Genop.STA(2015-pl)
Langliggere	Langl.(2015-pl)
Tilrettet stationær	$DTD_{STA} = (DTD_{2015} * 0,61) - \text{Genop.STA(2015-pl)} - \text{Langl.(2015-pl)}$
Tilrettet i alt	$DTD_{AMB} + DTD_{STA}$
Produktionsværdi	
Ikke-justerede takster	
Ambulant	PROD _{AMB}
Stationær	PROD _{STA}
Niveaujustering	
Førstegangsjusterede faktorer	
Ambulant	$1.JUST_{AMB} = DTD_{AMB} / PROD_{AMB}$
Stationær	$1.JUST_{STA} = DTD_{STA} / PROD_{STA}$
Produktionsværdi	
Førstegangsjusterede takster	
Ambulant	PROD _{1AMB}
Stationær	PROD _{1STA}
I alt	$PROD_{1SAMLET} = PROD_{1AMB} + PROD_{1STA}$
Niveaujustering	
Gråzonejustering	
Fælles	$JUST_{GRÅ} = (DTD_{AMB} + DTD_{STA}) / PROD_{1SAMLET}$

For niveaujustering af taksterne for 2015 henvises til Takstkataloget for 2015.

B1.3. Tilordning af DRG- og DAGS-grupper

Grupperingslogikken, der anvendes til dannelsen af DRG- og DAGS-grupperne, er udarbejdet under hensyntagen til tre overordnede krav. Grupperingen af patienterne skal være klinisk meningsfuld, grupperne skal være ressourcehomogene, og antallet af grupper skal være overskueligt. For at sikre dette, sker der løbende en validering af grupperingslogikken på baggrund af anbefalinger fra de kliniske selskaber.

Til DRG- og DAGS-gruppering anvendes en grupperingsnøgle i form af et softwareprodukt kaldet en DRG-grouper. I dette afsnit gennemgås, hvorledes grouperen anvendes til gruppering af stationære kontakter i DRG-grupper.

Følgende oplysninger anvendes som input til grouperen:

- Aktionsdiagnose, inkl. evt. tillægskoder
- Bidiagnoser
- Procedurekoder (operationskoder, behandlingskoder og undersøgelseskoder), inkl. eventuelle tillægskoder
- Antal dage fra primær operation til død
- Patientens køn
- Alder i dage
- Antal gennemførte svangerskaber, inkl. dødfødsler og nuværende graviditet.
- Udskrivningsmåde
- Indlæggelsesmåde (akut/elektiv)

Al information nødvendig for gruppering af en patientrecord (en stationær kontakt eller et ambulant besøg) er indeholdt i en række tabeller kaldet egenskabstabeller. DRG-grouperen tildeler hver patientrecord en DRG-gruppe på baggrund af opslag i disse tabeller. Tildelingen kan inddeles i to trin. Først knyttes en række hjælpevariable kaldet egenskaber til patientrecorden. I næste trin sammenholdes patientrecorden samt de tilknyttede egenskaber med reglerne i DRG-logikken, hvorved DRG-gruppen bestemmes.

Nedenfor ses en oversigt over egenskabstabellerne, og dernæst gennemgås de enkelte tabellers indhold.

DG1	Indeholder alle diagnosekoder i den danske ICD10-klassifikation. Til hver diagnosekode er der knyttet en række egenskaber ¹⁴ .
DRGTPT	Indeholder alle procedurekoder, som har betydning i DRG-systemet. Til hver procedurekode er knyttet en række egenskaber.

---

¹⁴ ICD10 klassifikationen vedligeholdes af Sundhedsdatastyrelsen. Nærmere information herom kan fås på:
<http://www.ssi.dk/Sundhedsdataogit/Standardisering/TerminologiOgKlassifikationer/SKS.aspx>

- TILL   Indeholder alle de koder, der – hvis kodet som tillægskode – kan have indflydelse på grupperingen. Til hver kode er knyttet en eller flere egenskaber.
- DRGLOGIK   Indeholder cirka 3.500 regler for DRG-tildeling.

B1.3.1. Diagnoseegenskaber (tabel DG1)

Ved hjælp af egenskabstabellen DG1 knyttes følgende egenskaber til patientrecorden:

1. En diagnosekategori til aktionsdiagnosen
2. En hoveddiagnosekategori
3. En aktionsdiagnoseegenskab til aktionsdiagnosen
4. Bidiagnoseegenskaber til bidiagnoser
5. Procedureegenskaber til aktions- og bidiagnoser

Ad. 1. Diagnosekategori til aktionsdiagnosen

Diagnosekategorien knyttes alene til aktionsdiagnosen. Diagnosekategorien benyttes i grupperingsregler, hvor der stilles krav om specifikke (typisk få) aktionsdiagnoser for at blive grupperet til den pågældende DRG-gruppe. Diagnosekategorierne har formen <tal><tal>M<tal><tal>, hvor de to første cifre angiver diagnosens MDC (se pkt. 2 nedenfor).

Der findes en diagnosekategori på formen 98M<tal><tal>. Denne kategori indeholder diagnosekoder, hvor den endelige MDC-gruppe er afhængig af patientens køn. For henholdsvis kvinder og mænd ændres 98M<tal><tal> til 13M<tal><tal> og 12M<tal><tal>.

Ad. 2. Hoveddiagnosekategori (MDC – Major Diagnostic Category)

Hoveddiagnosekategorien knyttes alene til aktionsdiagnosen. En MDC indeholder typisk samtlige aktionsdiagnoser benyttet inden for et klinisk speciale. MDC'en benyttes i grupperingsregler, hvor der stilles krav om, at aktionsdiagnosen skal ligge inden for et bestemt speciale.

Ad. 3. Aktionsdiagnoseegenskaber til aktionsdiagnosen

Der knyttes en eller flere aktionsdiagnoseegenskaber på patientrecorden. Aktionsdiagnoseegenskaben anvendes i DRG-logikken til tildeling af DRG, der ligger uden for aktionsdiagnosens MDC-gruppe. Den har kun betydning i forbindelse med få DRG-grupper, og forholdsvis få diagnoser har en aktionsdiagnoseegenskab. Aktionsdiagnoseegenskaben har formen <tal><tal>P<tal><tal>.

Ad. 4. Bidiagnoseegenskaber til bidiagnoser

Egenskaber tilknyttet diagnoser, når disse er kodet som bidiagnoser. Bidiagnoseegenskaber har formen <tal><tal>K<tal><tal> eller <tal><tal>X<tal><tal>, hvor de to første cifre angiver, i hvilken MDC-gruppe diagnoseegenskaben kan have betydning.

Ad. 5. Procedureegenskaber til aktions- og bidiagnoser

Der kan knyttes procedureegenskaber til diagnosekoder. Det skyldes, at nogle procedurer altid udføres ved visse diagnoser. Procedureegenskaberne knyttes dermed til patientrecorden, uanset om de pågældende procedurer er kodet.

B1.3.2. Procedureegenskaber (tabel DRGTPT)

Der knyttes følgende egenskaber til patientrecorden ud fra patientens procedurekoder. Egenskaberne findes i egenskabstabellen DRGTPT.

1. Operationsstueegenskab
2. Procedureegenskaber
3. Diagnoseegenskaber

Ad. 1. Operationsstueegenskab

Det er vurderet for alle procedurekoder, om proceduren kræver en operationsstue. Hvis der i patientrecorden er mindst én procedure, der kræver operationsstue, sættes egenskaben til 1, og recorden kan dermed grupperes til en kirurgisk DRG-gruppe.

Ad. 2. Procedureegenskaber

Procedurekoder kan have en eller flere procedure-egenskaber tilknyttet. Procedureegenskaber har formen <tal><tal>S<tal><tal>, hvor de to første cifre angiver, i hvilken MDC egenskaben kan have betydning.

Ad. 3. Diagnoseegenskaber

Der kan knyttes diagnoseegenskaber til procedurekoder. Det skyldes, at nogle operationskoder kun kan forekomme i sammenhæng med visse diagnoser. Skulle disse diagnoser ikke være kodet, bliver diagnosernes egenskaber dermed knyttet til patientrecorden alligevel.

B1.3.3. Tillægskodeegenskaber (tabel TILL)

Tillægskoder til aktionsdiagnosen og tillægskoder til procedurerne kan få tilknyttet tillægskodeegenskaber. Egenskaberne findes i tabellen TILL.

B1.3.4. Tildeling af DRG-gruppe (tabel DRGLOGIK)

DRG-logikken er en tabel, der indeholder cirka 3.500 regler for gruppering til DRG-grupperne. Der er 740 DRG-grupper i DkDRG 2016. At der er flere regler end DRG-grupper skyldes, at flere regler kan pege på den samme DRG-gruppe.

Til den oprindelige patientrecord er der blevet knyttet en række egenskaber. Denne udvidede patientrecord sammenlignes med reglerne i DRG-logikken i den rækkefølge, reglerne står. Reglerne angiver hvilke egenskaber (herunder alder, køn mm.), der skal være opfyldt, for at patientrecorden kan grupperes til en given DRG-gruppe. Første regel, hvor den udvidede patientrecord matcher på alle variable, bestemmer DRG-gruppen. Rækkefølgen af logiktabellens regler er derfor afgørende for tilordningen af DRG-gruppe.

Er en variabel blank i en grupperingsregel, har variabelen ingen betydning i denne regel.

I nogle grupperingsregler er egenskaben angivet med et minus (-) foran. Det betyder, at patientrecorden ikke må indeholde egenskaben.

B1.4. Sygehusoversigt

De foreliggende DRG/DAGS-takster bygger på omkostningsdatabasen med ca. 2,5 mio. stationære kontakter og 22,8 mio. ambulante besøg i 2012 og 2013 fra de sygehuse, der er angivet i tabel B2.

Tabel B2. Oversigt over sygehusenheder, der har bidraget med fordelingsregnskaber til omkostningsdatabasen for takstår 2016.

Region	Organisatorisk enhed	Fysisk enhed	Fordelingsregnskabs-enhed
Region Hovedstaden	Rigshospitalet	Rigshospitalet	Rigshospitalet
	Amager og Hvidovre Hospitaler	Amager Hospital	Amager og Hvidovre Hospitaler
		Hvidovre Hospital	
	Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler	Bispebjerg Hospital	Bispebjerg og Frederiksberg Hospitaler
		Frederiksberg Hospital	
	Gentofte Hospital	Gentofte Hospital	Gentofte Hospital
	Glostrup Hospital	Glostrup Hospital	Glostrup Hospital
	Herlev Hospital	Herlev Hospital	Herlev Hospital
	Hospitalerne i Nordsjælland	Hospitalerne i Nordsjælland, Hillerød	Hospitalerne i Nordsjælland
		Hospitalerne i Nordsjælland, Frederikssund	
		Hospitalerne i Nordsjælland, Sundhedshuset Helsingør	
Region Sjælland	Region Sjællands Sygehusvæsen	Region Sjællands Sygehusvæsen, Holbæk	Holbæk Sygehus
		Region Sjællands Sygehusvæsen, Kalundborg	
		Region Sjællands Sygehusvæsen, Roskilde	Roskilde og Køge Sygehuse
		Region Sjællands Sygehusvæsen, Faxe	
		Region Sjællands Sygehusvæsen, Køge	
		Region Sjællands Sygehusvæsen, Næstved	Næstved, Slagelse og Ringsted Sygehuse
		Region Sjællands Sygehusvæsen, Slagelse	
		Region Sjællands Sygehusvæsen, Ringsted	
		Region Sjællands Sygehusvæsen, Nykøbing F.	Nykøbing F. Sygehus
		Region Sjællands Sygehusvæsen, Nakskov	

Tabel B2(fortsat).

Region	Organisatorisk enhed	Fysisk enhed	Fordelingsregnskabs-enhed
Region Syddanmark	OUH	OUH, Odense Universitetshospital	OUH
		OUH, Svendborg Sygehus	
		OUH, Sygehusenheden Nyborg	
		OUH, Sygehusenheden Ringe	
		OUH, Sygehusenheden Ærø	
	Sygehus Sønderjylland	Sygehus Sønderjylland, Sønderborg	Sygehus Sønderjylland
		Sygehus Sønderjylland, Haderslev	
		Sygehus Sønderjylland, Tønder	
		Sygehus Sønderjylland, Aabenraa	
	Sydvestjysk Sygehus	Sydvestjysk Sygehus, Esbjerg	Sydvestjysk Sygehus
		Sydvestjysk Sygehus, Grindsted	
		Sydvestjysk Sygehus, Brørup	
	Sygehus Lillebælt	Sygehus Lillebælt, Give	Sygehus Lillebælt
		Sygehus Lillebælt, Kolding	
		Sygehus Lillebælt, Fredericia	
		Sygehus Lillebælt, Middelfart	
		Sygehus Lillebælt, Vejle	

Tabel B2(fortsat).

Region	Organisatorisk enhed	Fysisk enhed	Fordelingsregnskabs-enhed
Region Midtjylland	Hospitalsenheden Horsens	Regionshospitalet Horsens	Hospitalsenheden Horsens
		Sundhedscenter Skanderborg	
		Livstilscenter Brædstrup	
	Hospitalsenheden Vest	Regionshospitalet Herning	Hospitalsenheden Vest
		Regionshospitalet Holstebro	
		Sundhedscenter Tarm	
		Sundhedshus Ringkøbing	
		Regionshospitalet Lemvig	
		Regionshospitalet Lemvig	
	Århus Universitetshospital, Århus	Århus Sygehus	Århus Universitetshospital
		Skejby Sygehus	
		Samsø Sundheds- og Akuthus	
	Hospitalsenhed Midt	Regionshospitalet Viborg	Hospitalsenhed Midt
		Regionshospitalet Skive	
		Regionshospitalet Hammel Neurocenter	
		Regionshospitalet Silkeborg	
Region Nordjylland	Sygehus Thy - Mors	Sygehus Thy - Mors	Region Nordjylland
	Aalborg Universitetshospital	Aalborg Universitetshospital	
		Sygehus Himmerland	
	Sygehus Vendsyssel	Sygehus Vendsyssel	

Bilag 2. Ændringer i grupperingslogikken

B2.1. Ændringer fra 2015 til 2016

Der er ikke nogen ændringer i grupperingslogikken for DkDRG fra 2015 til 2016. Ændringerne i grupperingslogikken for DAGES fra 2015 til 2016 er beskrevet i tabel B3 nedenfor. Dokumentation på kodeniveau kan findes på www.drg.dk under "Gruppering".

I Takstsystem 2016 er der i alt 740 DRG-grupper, hvoraf 209 er gråzoner. Endvidere er der 255 DAGES-grupper inkl. sammedagspakker og substitutionstakster.

Tabel B3. Grupperingslogikken for DAGES i 2016 i forhold til 2015

DAGES 2016	
Akut ambulante grupper	
Lukkede grupper (DAGES2015):	
AA01B	Mindre kir skade
Proceduregrupper	
Medicinsk behandling	
Ændringer:	
PG11	Tællekoderne i PG11 er blevet rettet, da de ikke fungerede efter hensigten. Det drejer sig om oversættelsen, hvor forekomsten af flere koder med samme egenskab bliver oversat til en anden egenskab.
Radiologiske ydelser	
Ændringer	
PG14F	Et krav til gruppen er at tællekoden scan_2 er opfyldt. Koderne UXCE12 CT-skanning af cervikale disci UXCE80 CT-osteodensitometri af columna er tilføjet scan_2, da de ved en fejl ikke var kommet med ved oprettelsen af gruppen i 2015.
Klinisk fysiologi/nuklearmedicin	
Ændringer:	
PG17	Tællekoderne i PG17 er blevet rettet, da de ikke fungerede efter hensigten. Det drejer sig om oversættelsen, hvor forekomsten af flere koder med samme egenskab bliver oversat til en anden egenskab.
Sammedagspakke: Diverse procedurer og undersøgelser	
Ændringer:	
SP13B	Et krav til gruppen er at tællekoden alle1_3pro er opfyldt. Tællekoden var ikke komplet i forhold til de definerede koder og er blevet opdateret.

Bilag 3. DRG-takster for stationære patienter og gråzonepatienter

DRG-taksterne for stationære patienter og gråzonepatienter er vist i nedenstående tabeller. DRG-gruppen er anført i første kolonne, og de første to cifre i gruppen refererer til hvilken MDC (Major Diagnostic Category) DRG-gruppen tilhører. DRG-grupperne er angivet i numerisk rækkefølge.

Det skal bemærkes, at der i forbindelse med den årlige kliniske validering af grupperingen kan ske ændringer i såvel grupperingen som nummereringen og navngivningen af grupperne.

Gråzonegrupper er markeret med en stjerne i anden kolonne i tabellen.

MDC-gruppe 01: Sygdomme i nervesystemet					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0101		Neurologisk stimulering med implantat	244.938	4	2
0102		Instrumenteret stabilisering af hvirvelsøjle ved sygdomme i nervesystemet	153.649	20	10
0103		Rygmarvsoperationer	78.420	13	6
0104		<i>Carotiskirurgi</i>	57.543	8	4
0105	*	Indgreb på karpaltunnel	5.136	1	1
0106		Operationer på hjernenerver, perifere nerver og nervesystem i øvrigt, m. kompl. bidiag.	96.331	14	5
0107		Operationer på hjernenerver, perifere nerver og nervesystem i øvrigt, u. kompl. bidiag.	41.907	6	2
0108		Epilepsi, udredning, mentalt retarderet, m. fast vagt	149.847	90	.
0109		Epilepsi, udredning, mentalt retarderet	149.847	90	.
0110		Epilepsi, udredning, m. EEG-døgnmonitorering	59.188	25	.
0111		Epilepsi, udredning, m. central overvågning	59.188	25	.
0112		Epilepsi eller dissociative kramper, udredning og behandling	59.188	20	.
0113		Behandling med højdosis immunglobulin ved sygdom i nervesystemet	61.048	9	4
0114		Medicinske sygdomme i nervesystemet med dialyse	140.683	49	14
0115		Medicinske sygdomme i nervesystemet med plasmaferese	38.264	6	4
0116		Svulster i nervesystemet, pat. mindst 18 år	40.354	19	6
0117		Sygdomme og skader på rygmarven	37.540	11	6
0118		Infektion i nervesystemet ekskl. virus meningit	54.807	24	7
0119		Sygdomme i hjernenerver og perifere nerver	21.562	6	3
0120		Trombolysebehandling af akut apopleksi	57.779	6	3
0121		Specifikke karsygdomme i hjernen ekskl. forbigående utilstrækkelig blodforsyning til hjerne	34.177	11	5

MDC-gruppe 01: Sygdomme i nervesystemet (fortsat)

Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0122		Degenerative sygdomme i nervesystemet	26.361	11	4
0123		Dissemineret sklerose og cerebellar ataxi	27.206	11	4
0124		Anfaldssygdomme og hovedpine, pat. under 1 år	25.860	6	3
0125		Anfaldssygdomme og hovedpine, pat. 1-17 år	13.094	1	2
0126		Anfaldssygdomme og hovedpine, pat. mindst 18 år	16.508	4	2
0127		Hovedtraumer ekskl. hjernerystelse	29.329	9	4
0128		Hjernerystelse	8.176	1	1
0129		Video-EEG døgmonitorering	59.188	4	2
0130		Forbigående utilstrækkelig blodforsyning til hjerne og okklusion af præcerebrale arterier	17.397	4	2
0131		Epilepsikirurgi, udredning eller efterbehandling	17.835	10	.
0132		Epilepsikirurgi, kontrol	19.955	4	.
0133		Ketogen diæt, udredning eller igangsætning	95.191	20	14
0134	*	Ketogen diæt, kontrol	115.152	2	.
0135		Feberkramper, pat. 0-17 år	7.777	1	1
0136		Andre specifikke sygdomme i nervesystemet, pat. mindst 18 år	22.891	6	3
0137		Andre specifikke sygdomme i nervesystemet, pat. 0-17 år	12.454	1	2
0138		Andre uspecifikke sygdomme i nervesystemet	19.189	9	3
0139		Observation for sygdom i nervesystemet	13.719	4	2

MDC-gruppe 02: Øjensygdomme					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0201	*	Kombinerede operationer på nethinde, årehinde og glaslegeme, m. generel anæstesi	44.175	4	2
0202	*	Kombinerede operationer på nethinde, årehinde og glaslegeme, u. generel anæstesi	19.351	3	2
0203	*	Kombinerede operationer ved perforerende øjentraumer	14.520	9	3
0204	*	<i>Dobbelt-operationer, øjenmuskler, hornhinde og sklera</i>	18.690	1	1
0205	*	Hornhindetransplantation	22.670	6	4
0206	*	Store operationer, nethinde, årehinde og glaslegeme, m. generel anæstesi	37.944	4	3
0207	*	Store operationer, nethinde, årehinde og glaslegeme, u. generel anæstesi	13.362	6	3
0208	*	Store operationer, øjenlåg, øjenæble og forreste øjenkammer mm, m. generel anæstesi	20.117	4	1
0209	*	Store operationer, øjenlåg, øjenæble og forreste øjenkammer mm, u. generel anæstesi	14.027	6	2
0210	*	Store operationer, øjenhule, øjenmuskler, konjunktiva og linse, m. generel anæstesi	11.743	1	1
0211	*	Store operationer, øjenhule, øjenmuskler, konjunktiva og linse, u. generel anæstesi	8.373	1	1
0212	*	Større operationer, tåreveje, øjenæble, nethinde, årehinde og glaslegeme, m. generel anæstesi	11.288	4	2
0213	*	Større operationer, tåreveje, øjenæble, nethinde, årehinde og glaslegeme, u. generel anæstesi	5.609	4	2
0214	*	Større operationer, hornhinde og sclera	5.248	6	2

MDC-gruppe 02: Øjensygdomme (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0215	*	Større operationer, øvrige, m. generel anæstesi	11.325	1	1
0216	*	Større operationer, øvrige, u. generel anæstesi	4.640	1	1
0217	*	Mindre operationer, øjenlåg, øjenmuskler, konjunktiva, nethinde og glaslegeme, m. generel anæstesi	8.920	4	2
0218	*	Mindre operationer, øjenlåg, øjenmuskler, konjunktiva, nethinde og glaslegeme, u. generel anæstesi	4.033	4	3
0219	*	Grå stær operationer med toriske linser	5.845	1	1
0220	*	Grå stær operationer, m. generel anæstesi	10.230	1	1
0221	*	Grå stær operationer, u. generel anæstesi	4.758	1	1
0222	*	Mindre operationer, øvrige, m. generel anæstesi	5.049	1	1
0223	*	Mindre operationer, øvrige, u. generel anæstesi	3.011	1	1
0224	*	Laserbehandling	2.734	4	1
0225	*	Øvrige indlæggelser eller besøg ved øjensygdomme	1.359	1	2

MDC-gruppe 03: Øre-, næse-, hals- og kæbesygdomme					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0301		Indsættelse af cochleart implantat, dobbeltsidigt	472.362	4	2
0302		Indsættelse af cochleart implantat, enkeltsidigt	239.573	4	2
0303		Tracheostomi ved mundhule- og halssygdomme	109.978	35	15
0304		Operationer på hoved og hals, kategori 1-3, m. robot	99.125	21	7
0305		Operationer på hoved og hals, kategori 1	71.057	18	7
0306		Operationer på hoved og hals, kategori 2	50.882	19	7
0307		Operationer på hoved og hals, kategori 3	23.073	4	2
0308	*	Operationer på hoved og hals, kategori 4	11.567	1	1
0309		Større kæbeoperationer	60.535	10	4
0310		Kæbeledsalloplastik	137.370	4	2
0311		Operation for læbe-ganespalte og choanal atresi	75.271	13	5
0312		Kombinerede rekonstruktive operationer på over- og underkæbe	54.528	9	2
0313		Frakturkirurgi på kæbe eller kæbeled	41.251	4	2
0314		Rekonstruktive operationer på kæbe eller kæbeled	34.791	4	2
0315	*	Operationer på øre, kategori 1	21.790	1	1
0316	*	Operationer på øre, kategori 2	12.771	1	1
0317	*	Operationer på næse, kategori 1	15.259	1	1
0318	*	Operationer på næse, kategori 2	6.721	1	1
0319	*	Mindre rekonstruktive operationer i mundhule og kæber	12.694	4	2

MDC-gruppe 03: Øre-, næse-, hals- og kæbesygdomme (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0320		Operationer på spytkirtler	25.380	1	2
0321	*	Dentoalveolære operationer og slimhindeoperationer	10.089	4	2
0322		Endoskopier af luftveje og spiserør	12.687	1	1
0323		Andre operationer på øre, næse, mund og hals	18.303	4	2
0324		Ondartede sygdomme i øre, næse, mund og hals inkl. strube, pat. mindst 18 år	18.942	6	3
0325		Svimmelhed	10.939	1	2
0326		Næseblødning	10.682	4	2
0327		Mellemørebetændelse og øvre luftvejsinfektion, pat. mindst 18 år, m. kompl. bidiag.	21.561	11	4
0328		Mellemørebetændelse og øvre luftvejsinfektion, pat. mindst 18 år, u. kompl. bidiag.	11.720	4	2
0329		Mellemørebetændelse og øvre luftvejsinfektion, pat. 0-17 år	7.257	1	1
0330	*	Luftrørskatar	5.657	1	1
0331	*	Næsetraume og næsedeformitet	1.300	1	1
0332		Andre sygdomme i øre, næse, mund og hals	9.639	1	1
0333		Observation for ondartet sygdom i øre, næse eller hals, pat. mindst 18 år	16.444	1	2
0334		Observation for godartet sygdom i øre, næse eller hals, pat. mindst 18 år	8.927	1	1
0335		Observation for godartet sygdom i øre, næse eller hals, pat. 0-17 år	7.512	1	1
0336	*	Tand- og mundhulesygdomme, ekskl. tandudtrækning	2.188	4	2

MDC-gruppe 04: Sygdomme i åndedrætsorganerne					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0401		Særligt store thoraxoperationer	319.864	42	12
0402		Større thoraxoperationer	105.181	12	7
0403		Torakoskopi	57.942	10	4
0404		Respiratorbehandling ved sygdomme i luftvejene	204.663	21	7
0405		NIV-behandling ved sygdomme i luftvejene	50.119	20	6
0406		Tilstand med transplanteret lunge med bronkoskopi	39.966	6	4
0407		Tilstand med transplanteret lunge uden bronkoskopi	23.966	1	3
0408	*	Andre operationer på luftveje	36.571	9	5
0409		Kompleks søvnudredning	21.104	1	1
0410	*	Simpel søvnudredning	2.959	1	4
0411		Søvnapnø	17.146	1	1
0412		Medicinske sygdomme i åndedrætsorganerne med dialyse	100.596	26	10
0413		Tuberkulose uden operation	51.153	30	8
0414		Lungeemboli	36.068	17	6
0415		Infektioner og betændelse i luftveje, pat. mindst 65 år	43.148	23	8
0416		Infektioner og betændelse i luftveje, pat. 0-64 år	42.067	22	7
0417	*	Svulster og mistanke om svulster i luftveje, m. rigid bronkoskopi, pat. mindst 18 år	9.761	1	3

MDC-gruppe 04: Sygdomme i åndedrætsorganerne (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0418	*	Svulster og mistanke om svulster i luftveje, m. fleksibel bronkoskopi, pat. mindst 18 år	19.358	4	3
0419		Svulster i luftveje, behandling uden komplikationer, pat. mindst 18 år	33.767	16	5
0420		Større thoraxskader, m. kompl. bidiag.	40.436	18	6
0421		Større thoraxskader, u. kompl. bidiag.	27.418	14	4
0422		Pleuritis exsudativa	27.785	14	4
0423		Lungeødem og respirationssvigt	32.427	16	5
0424		Obstruktive lungesygdomme, pat. mindst 60 år	24.420	14	4
0425		Obstruktive lungesygdomme, pat. 0-59 år	17.250	6	3
0426		Lungebetændelse og pleurit, pat. mindst 60 år, hæmatologiske patienter	54.265	17	8
0427		Lungebetændelse og pleurit, pat. mindst 60 år	33.677	16	6
0428		Lungebetændelse og pleurit, pat. 18-59 år, hæmatologiske patienter	47.955	17	5
0429		Lungebetændelse og pleurit, pat. 18-59 år	23.277	11	4
0430		Lungebetændelse og pleurit, pat. 0-17 år, m. kompl. bidiag.	26.259	9	3
0431		Lungebetændelse og pleurit, pat. 0-17 år, u. kompl. bidiag.	14.892	6	2
0432		Interstitielle lungesygdomme, udredning	35.034	4	4
0433		Interstitielle lungesygdomme	21.216	6	3
0434		Pneumothorax, m. kompl. bidiag.	43.082	22	8
0435		Pneumothorax, u. kompl. bidiag.	26.433	11	4
0436		Bronkit og astma, pat. mindst 60 år, med højdosis immunglobulin behandling	60.497	1	3

MDC-gruppe 04: Sygdomme i åndedrætsorganerne (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0437		Bronkit og astma, pat. 18-59 år, med højdosis immunglobulin behandling	30.689	1	4
0438		Bronkit og astma, pat. mindst 60 år	17.415	9	2
0439		Bronkit og astma, pat. 0-17 år, komplicerede	27.998	10	2
0440		Bronkit og astma, pat. 0-59 år	10.679	1	2
0441		Symptomer fra luftveje	13.341	4	3
0442		Andre sygdomme i luftveje, udredning	23.563	1	3
0443		Andre sygdomme i luftveje	19.991	6	2
0444		Cystisk fibrose	39.080	4	4
0445		Observation for sygdom i åndedrætsorganerne	13.808	1	2

MDC-gruppe 05: Sygdomme i kredsløbsorganerne					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0501		Indsættelse af mekanisk hjerte	2.315.393	159	55
0502		Hjertetransplantation	600.096	42	22
0503		Hjerteoperation med dialyse	629.370	74	26
0504		Hjerteoperation med implantation af ICD	446.740	38	15
0505		Sternuminfektion	481.493	17	30
0506		Medfødte hjertesygdomme med hjerteoperation	181.736	13	8
0507		Kombinerede hjerteoperationer	293.842	20	11
0508		Hjerteklap-operation, m. stentklap	225.616	11	8
0509		Perkutan indsættelse af mitralclip	243.276	13	6
0510		Hjerteklap-operation	161.355	19	11
0511		By-pass-operation	216.731	16	9
0512		Reoperationer efter hjerteoperation	177.094	28	13
0513		Andre hjerteoperationer	89.431	14	5
0514		Implantation af ICD med udvidelse af koronararterie	275.236	18	9
0515		Implantation af ICD	267.240	9	4
0516		Endovaskulær stentgraft	181.397	8	5
0517		Amputationer, m. cirkulationssvigt, ekskl. arme, hænder og tæer	122.554	40	16
0518		Amputationer, m. cirkulationssvigt, arme, hænder og tæer	65.195	22	8

MDC-gruppe 05: Sygdomme i kredsløbsorganerne (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0519		Mindre operationer på kredsløbsorganerne	75.038	26	1
0520		Central karkirurgi med mors	53.873	1	11
0521		Større central karkirurgi	244.194	21	9
0522		Central karkirurgi	114.902	16	12
0523		Større perifer karkirurgi	108.522	21	5
0524		Perifer karkirurgi	71.512	11	4
0525		Mindre perifer karkirurgi	55.975	11	1
0526		Nyrearterieablation	42.455	4	.
0527		Dobbelt endovaskulær behandling m. stent	56.195	4	2
0528	*	Endovaskulær behandling m. stent	50.752	4	2
0529	*	Endovaskulær behandling u. stent	44.234	4	1
0530	*	Anlæggelse af dialysefistel	23.403	1	8
0531	*	Varicebehandling, kompliceret	19.385	4	1
0532	*	Varicebehandling, ukompliceret	9.236	1	7
0533		Andre kredsløbsoperationer	67.095	21	4
0534	*	Akut myokardieinfarkt med ST-segment elevation, proceduregrp. C	117.042	7	2
0535	*	Akut myokardieinfarkt med ST-segment elevation, proceduregrp. B	60.501	6	4
0536	*	Akut myokardieinfarkt med ST-segment elevation, proceduregrp. A	23.035	10	8
0537		Akut myokardieinfarkt med ST-segment elevation	19.043	9	3

MDC-gruppe 05: Sygdomme i kredsløbsorganerne (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0538	*	Akut koronarsyndrom uden ST-segment elevation, proceduregrp. C	119.168	12	3
0539	*	Akut koronarsyndrom uden ST-segment elevation, proceduregrp. B	51.586	6	5
0540	*	Akut koronarsyndrom uden ST-segment elevation, proceduregrp. A	17.881	9	3
0541		Akut koronarsyndrom uden ST-segment elevation	11.748	4	3
0542	*	Stabil iskæmisk hjertesygdom, proceduregrp. B og/eller C	51.639	1	2
0543	*	Stabil iskæmisk hjertesygdom eller medfødte hjertesygdomme, pat mindst 15 år, proceduregrp. A	11.136	1	1
0544		Stabil iskæmisk hjertesygdom/brystsmerter	9.735	1	1
0545	*	Hjertesvigt, herunder kardiogen shock, proceduregrp. C	121.685	14	2
0546	*	Hjertesvigt, herunder kardiogen shock, proceduregrp. B	84.188	11	4
0547	*	Hjertesvigt, herunder kardiogen shock, proceduregrp. A	25.953	11	5
0548		Hjertesvigt og shock	29.638	16	4
0549	*	Erhvervede hjerteklapsygdomme, proceduregrp. B og/eller C	79.820	6	5
0550	*	Erhvervede hjerteklapsygdomme, proceduregrp. A	16.495	1	3
0551		Erhvervede hjerteklapsygdomme	21.925	11	2
0552	*	Medfødte hjertesygdomme, proceduregrp. C	82.027	4	4
0553	*	Medfødte hjertesygdomme, proceduregrp. B	57.724	4	2
0554	*	Medfødte hjertesygdomme, proceduregrp. A	50.089	2	2
0555		Medfødte hjertesygdomme	21.182	1	2

MDC-gruppe 05: Sygdomme i kredsløbsorganerne (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0556		Hjertearytmi og synkope, m. særlig ablation og computermapping	105.915	2	2
0557	*	Hjertearytmi og synkope, proceduregrp. C	70.025	9	4
0558	*	Hjertearytmi og synkope, proceduregrp. B	63.268	9	3
0559	*	Hjertearytmi og synkope, proceduregrp. A	18.340	4	2
0560		Hjertearytmi og synkope	11.972	4	2
0561	*	Andre hjertesygdomme, proceduregrp. C	95.272	15	5
0562	*	Andre hjertesygdomme, proceduregrp. B	41.888	4	3
0563	*	Andre hjertesygdomme, proceduregrp. A	15.453	1	2
0564		Andre hjertesygdomme	11.999	1	2
0565		Endocarditis	80.410	61	14
0566		Årebetændelse i de dybe vener	12.996	1	2
0567		Hypertension	12.597	4	2
0568		Perifer karsygdom	26.923	4	2
0569		Andre kredsløbsdiagnoser	14.042	36	11
0570		Rehabilitering efter hjertetilfælde	26.345	11	5
0571		Observation for sygdom i kredsløbsorganerne	7.343	1	1

MDC-gruppe 06: Sygdomme i fordøjelsesorganerne					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0601		Fistler til mave-tarmkanalen	174.503	43	19
0602		Bækkeneksenteration	213.115	28	14
0603		Større indgreb på spiserør og mavesæk, pat. mindst 18 år, m. robot	245.387	23	.
0604		Større indgreb på spiserør og mavesæk, pat. mindst 18 år	202.504	22	14
0605		Operation for multiple kræftknuder i bughinde, m. opvarmet kemoterapi, pat. mindst 18 år	236.096	20	18
0606		Sakral nervestimulation	95.053	9	2
0607		Operation på stimulationsystemer i nervesystemet	57.013	4	2
0608		Perkutan nerveevaluering	55.218	9	3
0609		Større operationer på tarm m. robot	102.328	18	9
0610		Større operationer på tyndtarm og tyktarm m. kompl. bidiag.	110.072	28	11
0611		Større operationer på tyndtarm og tyktarm u. kompl. bidiag.	84.305	24	10
0612		Større operationer på endetarm og endetarmsåbning m. cancer	101.418	19	10
0613		Større operationer på endetarm og endetarmsåbning u. cancer	78.537	19	8
0614		Operationer for sammenvoksninger i bughulen	56.461	21	8
0615		Øvrige indgreb på spiserør, mavesæk og tolvfingertarm, pat. mindst 18 år	43.405	14	5
0616		Operationer på spiserør, mavesæk og tolvfingertarm, pat. 0-17 år	19.855	1	2

MDC-gruppe 06: Sygdomme i fordøjelsesorganerne (fortsat)

Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0617		Fjernelse af blindtarm, kompliceret	31.726	11	4
0618		Fjernelse af blindtarm, ukompliceret	20.220	4	2
0619		Mindre operationer på tyndtarm og tyktarm	31.030	9	4
0620		Større operationer på anus og kunstige tarmåbninger	27.122	4	2
0621		Mellem operationer på anus, kunstige tarmåbninger og endetarm, m. kompl. bidiag.	39.606	10	4
0622	*	Mindre operationer på anus, kunstige tarmåbninger og endetarm, m. kompl. bidiag.	17.277	4	2
0623		Mellem operationer på anus, kunstige tarmåbninger og endetarm, u. kompl. bidiag.	29.908	9	4
0624	*	Mindre operationer på anus, kunstige tarmåbninger og endetarm, u. kompl. bidiag.	7.985	1	2
0625	*	Incisionel og andre hernier, laparoskopiske	26.655	6	3
0626	*	Umbilical, linea og alba hernier, laparoskopiske	17.231	4	2
0627	*	Ingvinal- og femoralhernier, laparoskopiske	17.990	1	1
0628	*	Større hernier, åben operation	32.650	14	4
0629	*	Mindre hernier, åben operation	13.103	1	2
0630	*	Perianale indgreb og operationer for sacralcyste	12.565	4	2
0631		Andre operationer på fordøjelsesorganer m. kompl. bidiag.	38.585	9	4
0632		Andre operationer på fordøjelsesorganer u. kompl. bidiag.	33.011	9	4
0633		Medicinske sygdomme i fordøjelsesorganerne med dialyse	64.364	21	8

MDC-gruppe 06: Sygdomme i fordøjelsesorganerne (fortsat)				
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage
				Gns. liggetid 2013
0634		Korttarmsyndrom	47.967	26
0635		Ondartede sygdomme i fordøjelsesorganerne m. kompl. bidiag., pat. mindst 18 år	34.249	16
0636		Ondartede sygdomme i fordøjelsesorganerne u. kompl. bidiag., pat. mindst 18 år	22.859	9
0637		Mavesår, komplicerede	34.261	14
0638		Mavesår, ukomplicerede	19.586	9
0639		Blødning fra mave-tarmkanal, pat. mindst 18 år, m. kompl. bidiag.	22.860	9
0640		Passagehindring i mavetarmkanal	23.855	9
0641		Blødning fra mave-tarmkanal, pat. mindst 18 år, u. kompl. bidiag.	16.592	6
0642		Inflammatoriske tarmsygdomme	18.643	9
0643		Blødning fra mave-tarmkanal, pat. 0-17 år	10.986	1
0644		Betændelse i spiserør, mave og tarm m.v., pat. mindst 18 år, m. kompl. bidiag.	16.946	6
0645		Malabsorption og betændelse i spiserør, mave og tarm, pat. mindst 18 år, u. kompl. bidiag.	12.299	4
0646		Gastroenteritis infectiosa, pat. 0-17 år	8.553	1
0647		Betændelse i spiserør, mave og tarm i øvrigt, pat. 0-17 år	9.700	1
0648		Andre sygdomme i fordøjelsesorganerne, pat. mindst 18 år	15.665	4
0649		Andre sygdomme i fordøjelsesorganerne, ekskl. svulster, pat. 0-17 år	11.001	1
0650		Fødevareallergi	7.785	1
0651		Observation for sygdom i fordøjelsesorganerne, m. endoskopi	21.608	6
0652		Observation for sygdom i fordøjelsesorganerne, u. endoskopi	10.373	1

MDC-gruppe 07: Sygdomme i lever, galdeveje og bugspytkirtel					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0701		Bugspytkirtel- og leveroperationer samt udredning for levertransplantation	103.258	25	11
0702		Dialyse, respiratorbehandling og/eller plasmaferese	133.284	32	10
0703		Diagnostiske og terapeutiske indgreb på lever og galdeveje, med ondartet svulst	53.130	16	6
0704		Diagnostiske og terapeutiske indgreb på lever og galdeveje, uden ondartet svulst	34.960	16	6
0705		Operationer på galdeveje ekskl. cholecystectomi m. kompl. bidiag.	46.770	21	7
0706	*	Operationer på galdeveje ekskl. cholecystectomi u. kompl. bidiag.	36.966	16	6
0707		Fjernelse af galdeblære, åben kirurgi	54.117	13	7
0708	*	Fjernelse af galdeblære, laparoskopi	21.080	6	2
0709		Andre operationer på lever, galdeveje og bugspytkirtel	48.730	16	7
0710		Ikke kirurgiske indgreb på bugspytkirtel, ved ondartet sygdom	87.525	5	.
0711		Tilstand med transplanteret lever	67.919	14	5
0712		Kronisk leversygdom med hepatisk encephalopati og/eller hepatorenalt syndrom	46.320	22	8
0713		Kronisk leversygdom med gastrointestinal blødning og/eller ascites	21.607	9	3
0714		Kronisk leversygdom med andre, alkoholiske komplikationer	32.679	16	7
0715		Kronisk leversygdom uden komplikationer	21.993	11	4
0716		Akut infektiøs eller toksisk leversygdom	29.321	14	5

MDC-gruppe 07: Sygdomme i lever, galdeveje og bugspytkirtel (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0717		Paracetamolforgiftning uden leverpåvirkning	12.698	4	1
0718		Ondartet sygdomme i lever, galeveje og bugspytkirtel, pat. mindst 18 år	28.858	11	4
0719		Neoplasi (benign) eller cyster, pat. mindst 18 år	16.727	4	2
0720		Metabolisk leversygdom	7.140	1	1
0721		Sygdomme i bugspytkirtel, ekskl. ondartede sygdomme	28.968	12	5
0722		Komplicerede sygdomme i galdeveje	20.832	9	3
0723		Sygdomme i galdeveje, u. kompl. bidiag.	13.821	6	2
0724		Observation for sygdom i lever, galdeveje eller bugspytkirtel m. endoskopi	32.634	9	4
0725		Observation for sygdom i lever, galdeveje eller bugspytkirtel u. endoskopi	15.574	6	3

MDC-gruppe 08: Sygdomme i muskel-skeletsystemet og bindevæv					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0801	*	Spondylodese, for+bag el. for int. fiks, m. særlig a-diag	278.415	33	17
0802	*	Spondylodese, for+bag, el. bag m. særlig a-diag	139.391	14	7
0803	*	Spondylodese, med fiksation	132.905	14	7
0804	*	Spondylodese, uden fiksation, og reoperationer	76.764	12	6
0805	*	Spondylodese, simpel, og vertebroplastik	48.898	6	3
0806	*	Dekompression	53.339	9	3
0807	*	Diskusprolaps	32.070	4	2
0808	*	Perifer nerveoperation	6.837	1	1
0809	*	Infektionskirurgi, ryg/hals og underekstremitet, store led	144.618	51	22
0810	*	Infektionskirurgi, overekstremitet, store led, og ankel/fod	78.205	34	13
0811	*	Infektionskirurgi, håndled/hånd	50.849	17	6
0812	*	Amputation, ekskl. fingre og tæer	81.942	35	12
0813	*	Svulst, ondartet, m. implantat, pat. mindst 18 år	164.313	20	12
0814	*	Svulst, ondartet, u. implantat, pat. mindst 18 år	76.423	17	7
0815	*	Svulst, godartet, u. implantat, pat. mindst 18 år	20.966	6	2
0816	*	Alloplastik, dobbelt, store led	90.910	8	5
0817	*	Alloplastik, dobbelt, hånd/fod	60.743	1	1
0818	*	Alloplastik, større revision, underekstremitet, store led	108.494	18	8

MDC-gruppe 08: Sygdomme i muskel-skeletsystemet og bindevæv (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0819	*	Alloplastik, ryg/hals	40.592	9	3
0820	*	Alloplastik, overekstremitet, store led	70.359	10	4
0821	*	Alloplastik, primær el. mindre revision, underekstremitet, store led	71.531	7	4
0822	*	Alloplastik, hånd/fod	25.213	1	1
0823	*	Frakturkirurgi, ryg/hals	85.309	13	6
0824	*	Frakturkirurgi, skulder/overarm	42.652	9	3
0825	*	Frakturkirurgi, albue/underarm	31.933	6	2
0826	*	Frakturkirurgi, håndled	30.466	4	2
0827	*	Frakturkirurgi, hånd	25.355	4	2
0828	*	Frakturkirurgi, ekstern fiksation, underekstremitet ekskl. fod	87.776	28	11
0829	*	Frakturkirurgi, intern fiksation, hoftenær	68.505	19	8
0830	*	Frakturkirurgi, intern fiksation, lår	78.556	22	9
0831	*	Frakturkirurgi, intern fiksation, knæ/underben	54.550	15	5
0832	*	Frakturkirurgi, intern fiksation, ankel	42.866	10	4
0833	*	Frakturkirurgi, fod	29.314	6	3
0834	*	Reposition, fraktur, overekstremitet, store led	18.173	1	1
0835	*	Reposition, fraktur, underekstremitet, store led	36.710	11	4
0836	*	Reposition, øvrige	24.089	1	2

MDC-gruppe 08: Sygdomme i muskel-skeletsystemet og bindevæv (fortsat)

Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0837	*	Rekonstruktion, avanceret, m. allograft, knæ	41.539	1	2
0838	*	Rekonstruktion, avanceret, overekstremitet, store led	18.477	4	2
0839	*	Rekonstruktion, avanceret, hofte/lår	61.324	10	4
0840	*	Rekonstruktion, avanceret, ankel/fod	24.665	6	2
0841	*	Rekonstruktion, avanceret, underekstremitet, øvrig	34.261	4	2
0842	*	Rekonstruktion, overekstremitet, store led	21.618	1	1
0843	*	Rekonstruktion, underekstremitet, store led	14.307	1	1
0844	*	Rekonstruktion, hånd/fod	16.471	1	1
0845	*	Pseudoartrose el. artrodese, overekstremitet, store led	32.756	6	3
0846	*	Pseudoartrose el. artrodese, underekstremitet, store led	70.469	15	5
0847	*	Artrodese, hånd/fod	18.230	1	2
0848	*	Artrodese, ankel	30.736	9	3
0849	*	Fjernelse af fiksationsudstyr, implantat mm., ryg/hals	64.996	6	3
0850	*	Fjernelse af fiksationsudstyr, implantat mm., hofte/lår	28.365	4	2
0851	*	Fjernelse af fiksationsudstyr, implantat mm., øvrige	8.234	1	2
0852	*	Endoskopi/artroskopi, skulder/overarm	12.602	1	1
0853	*	Endoskopi/artroskopi, hofte	25.414	1	2
0854	*	Endoskopi/artroskopi, kompl., knæ/underben	21.191	4	3

MDC-gruppe 08: Sygdomme i muskel-skeletsystemet og bindevæv (fortsat)

Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0855	*	Endoskopi/artroskopi, ukompl., knæ/underben	10.681	1	1
0856	*	Endoskopi/artroskopi, øvrige	10.187	1	1
0857	*	Sene, muskel, fascie, hånd/fod	8.950	1	1
0858	*	Sene, muskel, fascie, øvrige	18.753	1	2
0859	*	Mindre knogleoperationer, hånd/fod	8.401	1	1
0860	*	Mindre knogleoperationer, øvrige	18.443	4	2
0861	*	Mindre kirurgiske procedurer, håndled/hånd	6.257	1	2
0862	*	Mindre kirurgiske procedurer, ankel/fod	17.658	1	2
0863	*	Øvrige kirurgiske procedurer, ryg/hals	51.387	9	5
0864	*	Øvrige kirurgiske procedurer, overekstremitet, store led	18.983	4	2
0865	*	Øvrige kirurgiske procedurer, håndled/hånd	13.877	4	2
0866	*	Øvrige kirurgiske procedurer, underekstremitet, store led	33.046	9	4
0867	*	Øvrige kirurgiske procedurer, ankel/fod	14.832	4	2
0868		Medicinske sygdomme i muskel-skeletsystemet og bindevæv med plasmaferese	138.397	42	17
0869		Medicinske sygdomme i muskel-skeletsystemet og bindevæv med dialyse	212.276	56	17
0870		Konservativt behandlet brud i bækken og lår	28.311	14	5
0871		Konservativt behandlet patologisk fraktur	19.539	4	3
0872		Konservativ behandling af brud og ledscred i ekstremiteterne, pat. mindst 18 år	15.301	6	2

MDC-gruppe 08: Sygdomme i muskel-skeletsystemet og bindevæv (fortsat)

Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0873		Konservativ behandling af brud og lefskred i ekstremiteterne, pat. 0-17 år	8.981	1	1
0874		Kompliceret behandling af inflammatorisk reumatisk sygdom	59.432	1	2
0875		Deformerende rygsygdomme	23.426	9	4
0876		Slidgigt i hofte eller knæ	10.960	1	2
0877		Infektioner i led og knogler	57.622	35	11
0878		Inflammatoriske artritter, pat. mindst 16 år, med komplikationer	40.098	20	7
0879		Inflammatoriske artritter, pat. mindst 16 år, uden komplikationer	24.978	11	4
0880		Inflammatoriske artritter, pat. 0-15 år	9.409	1	1
0881		Generaliserede bindevævssygdomme	38.312	16	6
0882		Infektioner i muskler og bløddede	35.720	16	5
0883		Degenerative rygsygdomme og andre ryglidelser	16.307	6	3
0884		Reumatologiske sygdomme i bløddede	9.470	1	2
0885		Medicinske sygdomme i ryggen	21.514	9	3
0886		Øvrige sygdomme i knogler og led	11.587	1	2
0887		Efterbehandling af sygdomme i skelet, muskler og bindevæv	22.279	9	3
0888		Andre sygdomme i muskel-skeletsystemet og bindevæv	20.952	9	3
0889		Observation eller udredning for andre sygdomme i muskel-skeletsystemet og bindevæv	14.950	1	2

MDC-gruppe 09: Sygdomme i hud, underhud og mamma					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0901		Mastektomi med rekonstruktion med stilket lap og dobbeltsidig mastektomi med protese	86.704	20	8
0902	*	Segmentresektion af bryst med onkoplastisk rekonstruktion og/el. kontralateral korrektion og enkeltstående mastektomi med protese	45.451	4	2
0903	*	Stor mammakirurgisk operation	35.223	4	2
0904	*	Mellemstor mammakirurgisk operation	22.468	1	2
0905	*	Lille mammakirurgisk operation	13.252	1	1
0906		Enkeltstående mammaoperation med onkoplastik	39.177	1	1
0907		Sekundær rekonstruktion af bryst m. stilket muskellap, dobbelt	182.795	16	.
0908		Sekundær rekonstruktion af bryst m. stilket muskellap, enkelt	91.398	18	7
0909		Sekundær rekonstruktion af bryst med protese eller transplantat, dobbelt	65.671	21	5
0910		Sekundær rekonstruktion af bryst med protese eller transplantat, enkelt	55.148	14	4
0911		Hudtransplantation og/eller revision af hudsår eller betændelse	40.894	10	5
0912		Hudtransplantation og/eller revision ekskl. hudsår eller betændelse	28.358	4	3
0913		Body lift efter stort væggtab	94.548	12	4
0914		Plastikkirurgi efter stort væggtab	51.746	11	3
0915		Plastikkirurgiske operationer på hud, underhud og mamma	41.082	6	3

MDC-gruppe 09: Sygdomme i hud, underhud og mamma (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
0916		Andre operationer på hud, underhud og mamma, m. kompl. bidiag.	56.065	24	8
0917		Andre operationer på hud, underhud og mamma, u. kompl. bidiag.	27.677	4	3
0918	*	Behandling af pilonidalcyster	12.793	1	1
0919		Medicinske sygdomme i hud, underhud og mamma med dialyse	73.081	23	9
0920		Moderat hudsygdom m. kompl. bidiag. el. svær hudsygdom	43.348	16	5
0921		Lettere hudsygdom m. kompl. bidiag.	25.152	9	4
0922		Lettere eller moderat hudsygdom, u. kompl. bidiag.	15.205	1	2
0923		Infektioner i hud og underhud, pat. mindst 18 år	22.489	9	3
0924		Infektioner i hud og underhud, pat. 0-17 år	14.185	4	2
0925		Kroniske sår i huden	40.645	24	7
0926		Hudtraumer	16.841	4	2
0927		Mammacancer	24.013	9	4
0928		Observation for sygdom i hud, underhud eller mamma	13.227	1	2

MDC-gruppe 10: Endokrine sygdomme, ernærings- og stofskiftesygdomme					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1001		Amputationer af underekstremiteter, m. stofskiftesygdom	111.109	42	16
1002		Operationer på binyrer og hypofyse	76.748	15	6
1003		Hudtransplantation og sårrevision ved stofskiftesygdomme	105.277	52	17
1004		Operationer for adipositas	47.574	4	2
1005		Operationer på biskjoldbruskkirtelen	27.147	4	2
1006		Operationer på skjoldbruskkirtelen, ondartet sygdom, kompliceret	58.071	12	5
1007		Operationer på skjoldbruskkirtelen, godartet sygdom, kompliceret	35.335	6	3
1008		Operationer på skjoldbruskkirtelen, ukompliceret	23.939	4	1
1009		Andre operationer ved stofskiftesygdomme, m. kompl. bidiag.	82.714	16	7
1010		Andre operationer ved stofskiftesygdomme, u. kompl. bidiag.	42.742	6	3
1011		Struma og stofskiftesygdomme	15.286	4	2
1012		Knoglemetaboliske- og kalksygdomme	30.027	16	6
1013		Diabetes mellitus	22.117	11	4
1014		Ernærings- og diverse metaboliske sygdomme	22.421	6	3
1015		Hypofyse-, binyre-, gonade- og andre endokrine sygdomme	16.130	4	3
1016		Andre ernærings- og stofskiftesygdomme	20.216	9	3
1017		Medicinske endokrine sygdomme, ernærings- og stofskiftesygdomme med dialyse	95.920	22	8
1018		Observation for endokrine sygdomme	8.782	1	1

MDC-gruppe 11: Nyre- og urinvejssygdomme

Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1101		Nyretransplantation, kompliceret	517.918	37	18
1102		Nyretransplantation	249.650	24	12
1103		Kombineret nyre- og bugspytkirteltransplantation	492.034	46	.
1104		Cystektomi, m. robot, m. ondartet sygdom	155.345	26	13
1105		Større blæreoperationer, m. ondartet sygdom	108.644	18	13
1106		Større blæreoperationer, m. godartet sygdom	95.312	15	9
1107		Operationer på nyre, nyrebækken og urinleder, ondartet sygdom, pat. mindst 18 år, m. robot	96.783	10	4
1108		Operationer på nyre, nyrebækken og urinleder, ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	75.105	11	6
1109		Operationer på nyre, nyrebækken og urinleder, godartet sygdom, m. robot	73.069	7	4
1110		Kombinerede operationer på nyre, nyrebækken og urinleder, godartet sygdom	90.792	12	5
1111		Operationer på nyre, nyrebækken og urinleder, godartet sygdom	51.667	17	7
1112		Prostatektomi, m. robot, ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	92.798	4	2
1113		Åbne operationer på prostata, ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	66.373	9	3
1114	*	Større operationer i retroperitoneum/det lille bækken	44.782	4	3
1115		Åbne operationer på prostata, godartet sygdom	44.071	12	5
1116		Operation for hypospadi	42.833	6	3

MDC-gruppe 11: Nyre- og urinvejssygdomme (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1117	*	Operation på blære, kompliceret, m. cytostatikum og blå lys	19.869	4	1
1118	*	Operation på blære, kompliceret, m. cytostatikum eller blå lys	19.643	4	2
1119		Mindre operationer på blære	36.400	6	4
1120	*	Operationer på urinrør, pat. 0-15 år	24.518	4	2
1121	*	Operationer på urinrør, pat. mindst 16 år	36.801	6	2
1122	*	Operationer gennem urinrør på øvre urinveje	24.477	4	2
1123	*	Operationer gennem urinrør på prostata	25.289	4	2
1124	*	Operationer gennem urinrør på nedre urinveje	18.792	4	2
1125	*	Cystoskopi, m. blå lys	13.588	1	1
1126	*	Cystoskopi med eller uden biopsi/koagulation	4.741	4	2
1127		Andre operationer på nyrer og urinveje	45.997	16	6
1128		Akutte medicinske nyresygdomme med dialyse el. plasmaferese	114.865	46	19
1129		Andre primære eller sekundære medicinske nyresygdomme med dialyse el. plasmaferese	46.013	19	7
1130		Akutte medicinske nyresygdomme uden dialyse og uden plasmaferese	38.652	20	7
1131		Andre primære eller sekundære medicinske nyresygdomme uden dialyse	24.464	11	4
1132		Truende afstødning af transplanteret nyre	45.566	14	5
1133		Svulster i nyre og urinveje, med ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	23.645	11	4
1134		Svulster i nyre og urinvej, uden ondartet sygdom	14.409	4	2

MDC-gruppe 11: Nyre- og urinvejssygdomme (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1135		Infektioner i nyrer og urinvej, pat. 0-1 år, komplicerede	24.782	10	4
1136		Infektioner i nyrer og urinvej, pat. 0-15 år, øvrige	14.824	6	2
1137		Infektioner i nyrer og urinvej, pat. mindst 16 år	21.083	11	4
1138		Sten i urinveje	10.024	1	1
1139		Symptomer fra nyrer og urinveje, abnorme fund	10.519	1	2
1140		Sygdomme i prostata, ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	23.402	11	4
1141		Sygdomme i prostata, godartet sygdom	13.069	6	2
1142	*	Urinvejsforsnævring	1.830	1	1
1143	*	Incision på/og laser behandling af prostata	17.137	1	2
1144		Andre sygdomme i nyrer og urinveje, pat. mindst 16 år	13.196	1	2
1145		Andre sygdomme i nyrer og urinveje, pat. 0-15 år	9.756	1	2
1146	*	Andre symptomer fra nyrer og urinveje	2.643	4	2
1147		Observation for nyre- eller urinvejssygdomme	10.553	1	2

MDC-gruppe 12: Sygdomme i mandlige kønsorganer					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1201		Operationer på penis, kompliceret, m. ondartet sygdom	73.620	10	4
1202	*	Operationer på penis, kompliceret, u. ondartet sygdom	17.700	4	2
1203	*	Operationer på penis, ukompliceret	9.192	1	1
1204	*	Operationer på scrotalindhold, m. ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	24.596	1	2
1205	*	Operationer på scrotalindhold, u. ondartet sygdom, pat. 0-15 år	22.097	1	1
1206	*	Operationer på scrotalindhold, u. ondartet sygdom, pat. mindst 16 år	9.640	1	2
1207	*	Andre operationer på mandlige kønsorganer	18.192	6	3
1208	*	Ondartede sygdomme på mandlige kønsorganer	2.254	6	2
1209	*	Betændelse i mandlige kønsorganer	3.810	1	2
1210	*	Andre sygdomme el. mistanke om sygdom i mandlige kønsorganer	1.668	1	1

MDC-gruppe 13: Sygdomme i kvindelige kønsorganer					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1301	*	Aborter efter 13 uger	15.980	4	2
1302		Meget komplicerede gynækologiske indgreb ved ondartet sygdom, pat. mindst 18 år, m. robot	98.054	6	3
1303		Meget komplicerede gynækologiske indgreb ved ondartet sygdom, pat. mindst 18 år, u. robot	78.627	13	6
1304		Meget komplicerede gynækologiske indgreb, m. robot	63.203	9	2
1305		Meget komplicerede gynækologiske indgreb, u. robot	34.574	4	2
1306	*	Komplicerede gynækologiske indgreb	33.073	4	2
1307	*	Standard gynækologisk indgreb, m. kompl. bidiag. ved ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	57.413	12	5
1308	*	Standard gynækologisk indgreb ved ondartet sygdom m. robot, pat. mindst 18 år	74.575	6	2
1309	*	Standard gynækologisk indgreb ved ondartet sygdom u. robot, pat. mindst 18 år	51.142	10	4
1310	*	Standard gynækologisk indgreb, m. robot	60.611	4	2
1311	*	Standard gynækologisk indgreb	31.777	6	2
1312	*	Enklere gynækologiske indgreb ved ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	16.943	4	2
1313	*	Enklere gynækologiske indgreb, m. robot	40.843	4	2
1314	*	Enklere gynækologiske indgreb	12.597	1	1
1315	*	Mindre gynækologiske indgreb, m. kompl. bidiag. ved ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	15.024	4	3
1316	*	Mindre gynækologiske indgreb ved ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	11.759	1	2
1317	*	Mindre gynækologiske indgreb, m. kompl. bidiag.	5.817	1	1
1318	*	Mindre gynækologiske indgreb	4.638	1	1
1319	*	Gynækologiske infektioner, blødningsforstyrrelser eller andre gynækologiske sygdomme eller mistanke herom	1.867	1	2

MDC-gruppe 14: Fødsel, barsel og sygdomme under svangerskab					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1401		Indlæggelser i graviditeten	9.586	4	2
1402		Komplicerede intrauterine indgreb under graviditeten	8.507	4	2
1403	*	Intrauterine indgreb under graviditeten	6.956	1	1
1404		Indlæggelse i graviditeten, fødsel før 28 uger	36.926	7	3
1405		Meget kompliceret graviditet, m. akut kejsersnit, førstegangsfødende	66.226	24	11
1406		Meget kompliceret graviditet, m. akut kejsersnit, flergangsfødende	62.360	28	11
1407		Kompliceret graviditet eller medicinsk sygdom hos moder, m. akut kejsersnit, førstegangsfødende	46.605	16	8
1408		Kompliceret graviditet eller medicinsk sygdom hos moder, m. akut kejsersnit, flergangsfødende	44.362	11	6
1409		Igangsæt fødsel, m. akut kejsersnit, førstegangsfødende	41.047	11	5
1410		Igangsæt fødsel, m. akut kejsersnit, flergangsfødende	39.467	8	5
1411		Planlagt vaginal fødsel, tidligere kejsersnit, m. akut kejsersnit	34.554	7	3
1412		Spontan begyndende fødsel, m. akut kejsersnit, førstegangsfødende	36.238	8	4
1413		Spontan begyndende fødsel, m. akut kejsersnit, flergangsfødende	35.228	7	4
1414		Planlagt kejsersnit, førstegangsfødende	24.915	7	4
1415		Planlagt kejsersnit, flergangsfødende	21.994	5	3
1416		Planlagt vaginal fødsel, tidligere kejsersnit	26.159	6	3
1417		Flerfold eller planlagt vaginal UK fødsel, førstegangsfødende	39.800	13	6

MDC-gruppe 14: Fødsel, barsel og sygdomme under svangerskab (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1418		Flerfold eller planlagt vaginal UK fødsel, flergangsfødende	36.619	12	5
1419		Meget kompliceret graviditet, m. vaginal fødsel, førstegangsfødende	35.141	14	7
1420		Meget kompliceret graviditet, m. vaginal fødsel, flergangsfødende	28.384	10	4
1421		Kompliceret graviditet, m. vaginal fødsel, førstegangsfødende	30.461	10	4
1422		Kompliceret graviditet, m. vaginal fødsel, flergangsfødende	24.739	6	2
1423		Postpartum blødning over 1000 ml eller sphincterruptur, førstegangsfødende	33.142	6	4
1424		Postpartum blødning over 1000 ml eller sphincterruptur, flergangsfødende	29.462	6	2
1425		Vaginal fødsel, m. instrumentel forløsning, førstegangsfødende	28.158	7	3
1426		Vaginal fødsel, m. instrumentel forløsning, flergangsfødende	27.305	4	2
1427		Igangsæt vaginal fødsel, m. epidural, førstegangsfødende	31.695	6	4
1428		Igangsæt vaginal fødsel, m. epidural, flergangsfødende	25.714	6	2
1429		Igangsæt vaginal fødsel, førstegangsfødende	21.703	7	3
1430		Igangsæt vaginal fødsel, flergangsfødende	19.490	4	2
1431		Spontan fødsel, m. epidural, førstegangsfødende	26.494	7	3
1432		Spontan fødsel, m. epidural, flergangsfødende	23.864	4	2
1433	*	Spontan fødsel, førstegangsfødende	25.043	5	3
1434	*	Spontan fødsel, flergangsfødende	22.138	1	1
1435		Indlæggelser i barselsperioden	13.443	6	2

MDC-gruppe 15: Sygdomme i perinatalperioden					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1501		Død eller overflyttet til anden afdeling inden 2 døgn, meget komplicerede	83.157	1	1
1502		Død eller overflyttet til anden afdeling inden 2 døgn, moderat komplicerede	22.642	1	1
1503		Død eller overflyttet til anden afdeling inden 2 døgn, ukomplicerede	13.492	1	1
1504		Mistanke om sygdomme i perinatalperioden	21.337	9	3
1505		Børn med fødselsvægt < 1000 gram eller GA < 28 uger, meget komplicerede	390.025	163	47
1506		Børn med fødselsvægt < 1000 gram eller GA < 28 uger, moderat komplicerede	308.545	141	45
1507		Børn med fødselsvægt < 1000 gram eller GA < 28 uger, ukomplicerede	137.435	46	25
1508		Børn med fødselsvægt 1000 - 2499 gram, meget komplicerede	233.899	99	31
1509		Børn med fødselsvægt 1000 - 2499 gram, moderat komplicerede	162.045	77	24
1510		Børn med fødselsvægt 1000 - 2499 gram, ukomplicerede	64.413	29	10
1511		Børn med fødselsvægt > 2499 gram, m. ECMO-behandling	395.411	24	13
1512		Børn med fødselsvægt > 2499 gram, meget komplicerede	106.580	31	13
1513		Børn med fødselsvægt > 2499 gram, moderat komplicerede	40.729	15	6
1514		Børn med fødselsvægt > 2499 gram, ukomplicerede	14.423	9	3
1515		Immaturitas/Praematuritas, pat. 28-120 dage	119.744	75	19
1516		Nyfødte med mindre problemer	9.764	6	2
1517		Raske nyfødte	0	0	.
1518		Andre sygdomme i perinatalperioden	16.750	4	3

MDC-gruppe 16: Sygdomme i blod og bloddannende organer					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1601		Fjernelse af milt	72.271	13	6
1602		Andre operationer ved sygdomme i blod eller bloddannende organer	23.578	1	2
1603		Antistofbehandling af sygdomme i blod og bloddannende organer	74.857	25	9
1604		Immunmodulerende behandling	88.007	9	4
1605	*	Afareser	14.264	1	2
1606		Ideopatiske knoglemarvsaplasier	18.072	1	2
1607		Sekundære og uspecifikke knoglemarvsaplasier	33.720	16	5
1608		Granulo- og trombocytopeni	44.726	17	6
1609		Hæmoglobinopati	12.498	1	1
1610		Hæmolystiske anæmier og anæmier forårsaget af enzymatiske forstyrrelser m.m.	25.083	6	3
1611		Trombotisk trombocytopeniske purpura	60.651	24	7
1612		Immunglobulin mangel	19.341	4	3
1613		Svær immundefekt og aflejrings sygdomme	41.087	11	7
1614		Koagulationsforstyrrelser	11.810	1	2
1615		Øvrige sygdomme i blod og bloddannende organer	16.119	4	3
1616		Mangelanæmier	61.882	23	9
1617		Observation for sygdom i blod og bloddannende organer	15.622	1	2

MDC-gruppe 17: Svulster i lymfatisk og bloddannende væv					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1701	*	Mini-knoglemarvstransplantation	420.218	35	21
1702		Højddosis kemoterapi u. stamcellestøtte m. antistofbehandling, pat. mindst 18 år	109.398	26	11
1703		Højddosis kemoterapi u. stamcellestøtte, pat. mindst 18 år	63.873	13	6
1704		Kompleks svampebehandling m. antistofbehandling el. kemoterapi	286.882	49	14
1705		Kompleks svampebehandling	162.170	19	7
1706		Basis svampebehandling m. antistofbehandling el. kemoterapi, pat. mindst 18 år	89.903	32	12
1707		Basis svampebehandling, pat. mindst 18 år	68.976	27	9
1708		Antistofbehandling af svulster i lymfatisk og bloddannende væv, type 2	171.034	1	21
1709		Antistofbehandling af svulster i lymfatisk og bloddannende væv, pat. mindst 18 år	68.660	16	6
1710		Biologisk modificerende stoffer på svulster i lymfatisk og bloddannende væv, pat. mindst 18 år	70.744	19	6
1711		Kompleks kemoterapi på svulster i lymfatisk og bloddannende væv m. antistofbehandling, pat. mindst 18 år	59.050	10	5
1712		Kompleks kemoterapi på svulster i lymfatisk og bloddannende væv, pat. mindst 18 år	33.434	9	3
1713		Større operationer ved lymfom og leukæmi, pat. mindst 18 år	67.388	18	7
1714		Operationer ved lymfom og ikke-akut leukæmi, pat. mindst 18 år, m. kompl. bidiag.	115.083	51	13

MDC-gruppe 17: Svulster i lymfatisk og bloddannende væv (fortsat)

Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt.	Gns. liggetid
				antal sengedage	2013
1715		Operationer ved lymfom og ikke-akut leukæmi, pat. mindst 18 år, u. kompl. bidiag.	51.147	19	6
1716		Større operationer ved knoglemarvssygdomme m.m., pat. mindst 18 år	58.521	15	6
1717		Mindre operationer ved knoglemarvssygdomme m.m., pat. mindst 18 år	34.593	6	3
1718		Operationer ved svulster i lymfatisk og bloddannende væv mm., pat. 0-17 år	49.823	6	4
1719		Svulster med aferesebehandling	26.211	6	3
1720		Malign hæmatologisk sygdom uden specifik behandling, pat. mindst 18 år	30.781	9	4
1721		Diagnostik ved ondartede sygdomme, pat. mindst 18 år	21.329	6	3
1722		Andre knoglemarvssygdomme	16.897	4	3
1723		Observation pga mistanke om malign hæmatologisk sygdom, pat. mindst 18 år	17.145	4	3

MDC-gruppe 18: Infektionssygdomme og parasitære sygdomme					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1801		Operationer ved infektioner eller parasitære sygdomme	76.765	31	10
1802		Infektionssygdomme eller parasitære sygdomme med dialyse	102.499	27	13
1803		Sepsis med hæmatologisk kompl. bidiag.	70.626	22	8
1804		Septisk chok	55.251	21	7
1805		Sepsis	42.146	18	7
1806		Postoperative og posttraumatiske infektioner, m. kompl. faktorer	33.784	16	6
1807		Postoperative og posttraumatiske infektioner, u. kompl. faktorer	24.108	11	4
1808		Feber af ukendt årsag, med biopsi og/eller scopi	52.015	21	8
1809		Feber af ukendt årsag, pat. mindst 18 år, uden biopsi og/eller scopi	20.911	9	3
1810		Virussygdomme, pat. mindst 18 år, m. kompl. faktorer	19.504	9	3
1811		Virussygdomme, pat. mindst 18 år, u. kompl. faktorer	15.841	4	2
1812		Virussygdomme og feber af ukendt årsag, pat. 0-17 år	8.116	1	1
1813		Andre infektioner eller parasitære sygdomme	31.944	16	6
1814		Observation for infektion eller parasitær sygdom	10.923	1	2

MDC-gruppe 19: Psykiatriske sygdomme					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
1901		Operationer på patienter hvor sindslidelse er hoveddiagnose	44.130	14	5
1902		Epilepsi eller psykogene non-epileptiske anfald, m. gruppeterapi	54.930	20	.
1903		Psykogene non-epileptiske anfald, m. psykoterapi, pat. 0-14 år	129.334	20	.
1904		Akutte tilpasningsvanskeligheder og psykosomatiske forstyrrelser	13.955	1	2
1905		Depressive neuroser	11.185	4	3
1906		Ikke-depressive neuroser	19.489	9	3
1907		Personlighedsforstyrrelser og adfærdsproblemer	31.988	21	9
1908		Organisk betingede sindslidelser og mental retardering, pat. mindst 18 år	27.690	16	6
1909		Organisk betingede sindslidelser og mental retardering, pat. 0-17 år	13.608	1	2
1910		Psykosser	19.697	1	2
1911		Sindslidelser hos børn	21.086	9	4
1912		Andre psykiske forstyrrelser	12.256	4	2
1913		Observation for en psykiatrisk sygdom	16.603	6	3

MDC-gruppe 20: Misbrug

Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
2001		Alkohol- eller stofmisbrug eller afhængighed og afgiftning etc., m. kompl. bidiag.	13.618	4	2
2002		Alkohol- eller stofmisbrug eller afgiftning etc., u. kompl. bidiag.	9.137	1	1

MDC-gruppe 21: Ulykkestilfælde og forgiftninger					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
2101		Allergiske og allergi lignende reaktioner	8.484	1	1
2102		Komplikationer ved behandling, m. kompl. bidiag.	36.349	11	4
2103		Komplikationer ved behandling, u. kompl. bidiag.	15.668	4	2
2104		Forgiftning og toksisk virkning af lægemiddel, pat. mindst 18 år, m. kompl. bidiag.	16.839	4	2
2105		Forgiftning og toksisk virkning af lægemiddel, øvrige	8.980	1	1
2106		Sårbehandling efter skade	31.383	24	6
2107		Andre operationer efter skade, m. kompl. bidiag.	109.031	32	11
2108		Andre operationer efter skade, u. kompl. bidiag.	49.521	14	5
2109	*	Traumemodtagelse	13.126	1	1
2110		Traume	13.757	1	1
2111		Andre skader, forgiftning og toksiske virkninger	11.387	1	2
2112		Observation ved ulykkestilfælde eller forgiftning	7.487	1	1
2113		Replantation	102.953	15	8

MDC-gruppe 22: Forbrændinger					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
2201		Forbrændinger, overført til anden akut enhed	29.093	4	3
2202		Forbrænding med exposure behandling	90.700	20	10
2203		Omfattende forbrænding uden operativ behandling	77.938	9	4
2204		Mindre omfattende forbrænding med sårrevision eller anden operation	111.980	48	14
2205	*	Mindre omfattende forbrænding uden operativ behandling	4.400	11	4

MDC-gruppe 23: Øvrige					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
2301		Operationer ved anden kontaktårsag til sundhedsvæsenet	32.668	6	3
2302		Rehabilitering	75.719	42	15
2303		Symptomer og fund, m. kompl. bidiag.	24.879	14	4
2304		Symptomer og fund, u. kompl. bidiag.	10.094	1	2
2305		Efterbehandling	11.173	1	1
2306		Andre påvirkninger af sundhedstilstanden	5.700	1	2

MDC-gruppe 24: Signifikant multitraume					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
2401		Kranieoperation ved svært multitraume	494.404	51	16
2402		Specifikke operationer ved svært multitraume	185.636	33	14
2403		Andet svært multitraume	52.241	19	5

MDC-gruppe 25: HIV-infektion

Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
2501		HIV med betydelig HIV relateret sygdom	65.109	19	7
2502		HIV med eller uden bidiagnose	41.231	11	5

Uden for MDC-grupper					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
2601		Større operationer uden sammenhæng med hoveddiagnosen	20.601	14	5
2602		Ikke gruppérbar pga. manglende oplysninger	5.700	4	2
2603		Mindre operationer uden sammenhæng med hoveddiagnosen	20.272	11	4
2604		Intensiv neurorehabilitering på højt specialiseret central enhed, almindeligt forløb	775.702	174	75
2605		Intensiv neurorehabilitering på højt specialiseret central enhed, afklaringsforløb	260.551	50	17
2606		Intensiv neurorehabilitering på decentral enhed, almindeligt forløb	373.396	112	56
2607		Intensiv neurorehabilitering på decentral enhed, afklarings- og/eller udslusningsforløb	117.421	43	17
2608	*	Intensiv neurorehabilitering, kontrolindlæggelse	9.790	1	1
2609		Neurorehabilitering	110.083	50	18
2610		Levertransplantation	963.647	56	30
2611		Lungetransplantation	623.802	80	42
2612		Intensiv gruppe IV: Alvorligt multiorgansvigt	608.039	77	30
2613		Intensiv gruppe III: Tiltagende alvorligt organsvigt i flere organer	478.960	65	25
2614		Intensiv gruppe II: Tiltagende alvorligt organsvigt i et organ	283.333	48	19
2615		Intensiv gruppe I: Simpelt organsvigt i et eller to organer	275.482	51	20
2616		Neurokirurgi for epilepsi med elektrokortikografi	183.446	13	.
2617		Neurokirurgi for parkinson, dystoni og epilepsi	213.681	19	6

Uden for MDC-grupper (fortsat)				
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage
				Gns. liggetid 2013
2618		Funktionel neurokirurgi og perifer nervekirurgi, kompliceret	198.398	15
2619		Funktionel neurokirurgi og perifer nervekirurgi, moderat kompliceret	72.033	4
2620		Funktionel neurokirurgi og perifer nervekirurgi, ukompliceret	64.208	1
2621		Kraniekirurgi og kranioplastik, kompliceret	114.362	12
2622		Vaskulærkirurgi, kompliceret	250.324	27
2623		Kranie- og vaskulærkirurgi, ukompliceret	113.435	16
2624		Traumekirurgi	147.420	15
2625		Hydrocephalus	114.368	15
2626		Spinalkirurgi	576.083	81
2627		Allogen stamcelletransplantation med navlesnorsprodukt	1.575.863	113
2628		Allogen stamcelletransplantation, pat. mindst 18 år	557.801	58
2629		Allogen stamcelletransplantation, pat. 0-17 år	1.388.476	135
2630		Tilstand med allogen knoglemarvstransplantation, pat. mindst 18 år	139.729	25
2631		Tilstand med allogen knoglemarvstransplantation, pat. 0-17 år	196.216	11
2632		Kemoterapi, højdosis, m. autolog stamcellestøtte, multipel sklerose eller autoimmun tilstand	525.271	58
2633		Kemoterapi, højdosis, m. autolog stamcellestøtte, pat. mindst 18 år	174.241	37
2634		Kemoterapi, højdosis, m. autolog stamcellestøtte, pat. 0-17 år	159.259	49
2635		Basis svampebehandling m. antistofbehandling el. kemoterapi, pat. 0-17 år	85.013	6
2636		Basis svampebehandling, pat. 0-17 år	24.972	4

Uden for MDC-grupper (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
2637		Større operationer ved øvrige svulster, pat. 0-17 år	117.500	20	7
2638		Mindre operationer ved øvrige svulster, pat. 0-17 år	31.597	4	2
2639		Svulster uden specifik behandling, pat. 0-17 år	16.555	1	2
2640		Kontrolundersøgelse efter behandling for ondartet svulst, pat. 0-17 år	11.726	1	1
2641		Observation pga. mistanke om ondartet svulst, pat. 0-17 år	23.518	1	1
2642		Observation pga mistanke om fysisk overgreb, pat. 0-17 år	22.326	1	1
2643	*	Fotokolposkopisk anogenital undersøgelse, pat. 0-16 år	1.821	1	1
2644		Multipatologi og svær funktionsnedsættelse	94.735	40	16
2645		Multipatologi og moderat funktionsnedsættelse	81.340	31	14
2646		Multipatologi og let funktionsnedsættelse	71.683	27	13
2647		Plastikkirurgisk dækning af større overfladedefekter	200.376	71	28
2648		Plastikkirurgisk dækning af tryksår hos rygmarvsskadede	250.799	51	43
2649		Rekonstruktion med stilkede lapper	137.737	34	14
2650		Rekonstruktion med frie vaskulariserede lapper	155.876	29	11
2651		Mindre plastikkirurgiske rekonstruktioner	66.179	17	7
2652		Respiratorbehandling ved langvarig kronisk respirationsinsufficiens	413.900	49	25
2653		Specialiseret palliativ indsats	95.521	33	11
2654		Udvidet epilepsikirurgi med mapping	629.213	29	11

Uden for MDC-grupper (fortsat)				
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage
				Gns.liggetid 2013
2655		Udvidet epilepsikirurgi	311.753	11
2656		Behandling af rygmarvsskadet, højt specialiseret, central enhed, nyttilskadekommen	295.396	194
2657		Behandling af rygmarvsskadet, højt specialiseret, central enhed, komplikationsindlæggelse	132.348	71
2658		Behandling af rygmarvsskadet, højt specialiseret, central enhed, vurdering/kort forløb	12.564	1
2659		Hjernedød i henhold til Sundhedsloven	36.256	9

Onkologiske behandlingsgrupper					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
2701	*	Strålebehandling, kompleks, mindst 5 fraktioner el. helkropsbestråling	107.848	47	15
2702		Strålebehandling, kompleks, 3-4 fraktioner	29.902	10	5
2703	*	Strålebehandling, kompleks, 2 fraktioner	6.026	1	1
2704	*	Strålebehandling, kompleks, 1 fraktion	3.932	1	2
2705		Strålebehandling, konventionel, mindst 5 fraktioner	65.130	32	11
2706		Strålebehandling, konventionel, 3-4 fraktioner	22.656	18	7
2707	*	Strålebehandling, konventionel, 2 fraktioner	4.865	6	3
2708	*	Strålebehandling, konventionel, 1 fraktion	3.549	9	3
2709		Isotoperapi	26.174	3	3
2710	*	Stereotaksi	16.469	30	10
2711		Brachyterapi	30.774	4	2
2712	*	Stråleplanlægning, kompleks, med strålebehandling, 1-2 fraktioner (ekskl. stereotaksi)	8.775	9	4
2713	*	Stråleplanlægning, kompleks	8.694	11	4
2714	*	Stråleplanlægning, konventionel, med strålebehandling, 1-2 fraktioner (ekskl. stereotaksi)	9.989	22	6
2715	*	Stråleplanlægning, konventionel	7.215	4	2
2716		Særlig kompleks kemobehandling	82.936	28	11
2717		Kemoterapi, højdosis	31.699	5	3

Onkologiske behandlingsgrupper (fortsat)					
Gruppe	Gråzone	Tekst	Takst	Trimpkt. antal sengedage	Gns. liggetid 2013
2718		Kemoterapi, kompleks med antistofbehandling	33.183	1	2
2719	*	Kemoterapi, kompleks, med strålebehandling (ekskl. stereotaksi)	23.712	6	2
2720		Kemoterapi, kompleks	16.294	1	2
2721		Kemoterapi, basis med antistofbehandling	20.604	1	2
2722	*	Kemoterapi, basis, med strålebehandling, 1-2 fraktioner (ekskl. stereotaksi)	20.422	1	2
2723	*	Kemoterapi, basis med anvendelse af elektrotransfer	28.812	2	.
2724		Kemoterapi, basis	9.251	4	2
2725		Biologiske modificerende stoffer	48.074	11	4
2726		Antistofbehandling	13.400	1	2

Bilag 4. Ambulante takster

B4.1. DAGS-takster for ambulante patienter 2016

Ambulante akutgrupper¹⁵

Gruppe	Tekst	Takst
AA01A	Traume	425
AA01C	Småskader	504
AA01D	Ikke besøg (afregnes ikke)	0
AA01E	Observation ved ulykkestilfælde eller forgiftning	576

Takster for besøgsgrupper mv.

Gruppe	Tekst	Takst
BG50A	Ambulant besøg, pat. mindst 7 år	702
BG50B	Ambulant besøg, pat. 0-6 år	1.367
BG50C	Ambulant besøg, med journaloptagelse	1.421
BG50D	Ambulant substitutionstakst, hjemmebesøg	1.964
BG50E	Ambulant substitutionstakst, hjemmebesøg, jordemoder	898
BG50F	Ambulant substitutionstakst, telemedicin	350
BG50G	Telefon- og email konsultation, samt skriftlig kommunikation ved prøvesvar	136

Takster for diagnosegrupper (ekskl. ambulant besøg)

Gruppe	Tekst	Takst
DG30A	Medfødte stofskiftesygdomme	6.569
DG30B	Kraniofaciale misdannelser	6.078
DG30C	Pubertetsforstyrrelser, komplicerede	1.019
DG30D	Sjældne handicap	1.728
DG30E	Vækstforstyrrelser, komplicerede	4.089
DG30F	Endokrinologi, sjældne sygdomme	2.378
DG30G	Endokrinologi	565
DG30H	Respirationsinsufficiens, kronisk	2.434
DG30I	Palliativ indsats, specialiseret	2.817
DG30J	HIV-infektion	2.565
DG30K	Tilstand med transplanteret væv - hæmatologi	2.105
DG30L	Cancer	925

¹⁵ Der kan udelukkende opkræves proceduretakst for AA01A, AA01C, AA01D og AA01E.

Takster for diagnosegrupper (ekskl. ambulant besøg) (fortsat)

Gruppe	Tekst	Takst
DG30M	Neurologi	1.206
DG30N	Spiseforstyrrelser	543
DG30O	Alkohol- og stofmisbrug	797
DG30P	Somatoforme tilstande	969
DG30Q	Ryglidelser, komplicerede	1.643
DG30R	Reumatologi	837
DG30S	Audiologi	255
DG30T	Smertetilstande, kroniske, komplicerede	1.127
DG30U	Smertetilstande, kroniske, ukomplicerede	790

Takster for proceduregrupper (ekskl. ambulant besøg)**01: Hudsysteem**

Gruppe	Tekst	Takst
PG01A	Plastikkirurgisk rekonstruktion	20.822
PG01B	Hudoperation, kompliceret	4.008
PG01C	Hudoperation, ukompliceret	1.106
PG01D	Biopsi og væskeudsugning, overfladisk	2.262
PG01E	MR-vejledt nålebiopsi	4.278
PG01F	Stereotaktisk anlæggelse af coil i mamma	5.248
PG01G	Ultralydsvejledt anlæggelse af coil i mamma	1.955
PG01H	Stereotaktisk grovnålsbiopsi af bryst	1.697
PG01I	Stereotaktisk vakuum-grovnålsbiopsi af bryst	4.076
PG01J	Nålebiopsi med ultralyd, overfladisk	2.660
PG01K	Nålebiopsi uden ultralyd, overfladisk	2.104
PG01L	Sutur og sårbehandling	3.075
PG01M	Excision og biopsi, ukompliceret	1.834
PG01N	Incision og punktur	1.347
PG01O	Dermatologisk procedure	1.328

02: Muskelsystem

Gruppe	Tekst	Takst
PG02A	Anlæggelse af skinne, individuelt fremstillet bandage	21.891
PG02B	Anlæggelse af skinne el. bandage, arthrocentese el. lukket reposition	1.434
PG02C	Procedure i muskel el. skelet, kompliceret	7.352
PG02D	Procedure i muskel el. skelet, ukompliceret	3.801
PG02E	Bevægelseslaboratorieundersøgelse	1.950

03: Åndedrætssystem

Gruppe	Tekst	Takst
PG03A	Luftvejsendoskopi, kompliceret	7.405
PG03B	Væskeudtømmelse fra pleura	2.169
PG03C	Hyberbar iltbehandling	2.159

04: Hjerter-, kar- og lymfesystem

Gruppe	Tekst	Takst
PG04A	Operation på kar el. lymfesystem	2.474
PG04B	Nålebiopsi på kar el. lymfesystem med ultralyd	3.101
PG04C	Nålebiopsi på kar el. lymfesystem uden ultralyd	2.551
PG04D	Udskiftning af cardioverter-defibrillator (ICD)	86.538
PG04E	Kardiologisk proceduregruppe A-C	2.288
PG04F	Kardiologisk undersøgelse, kompliceret	1.801
PG04G	Kardiologisk undersøgelse, udvidet	1.150
PG04H	Kardiologisk undersøgelse, almindelig	883

05: Fordøjelsessystem

Gruppe	Tekst	Takst
PG05A	Indsættelse af metalstents og kapselenteroskopi	12.223
PG05B	Koloskopi, sigmoidoskopi, ERCP el. endoskopi i nedre mavetarmregion, kompliceret	5.578
PG05C	Koloskopi, sigmoidoskopi el. endoskopi i nedre mavetarmregion, ukompliceret	3.707
PG05D	Brokoperation	5.948
PG05E	Operation i anus el. rectum	5.221
PG05F	Endoskopi el. intubation i øvre mavetarmreg.	3.057
PG05G	Rektoskopi	1.960

06: Urinveje

Gruppe	Tekst	Takst
PG06A	Forberedelse til nyretransplantation, plasmaferese med immunadsorption	27.491
PG06B	Cystoskopi, kompliceret, el. urinrørsoperationer el. punktur af prostata	5.078
PG06C	Cystoskopi, ukompliceret el. mindre urologisk operation	2.459
PG06D	Stenknusning ved trykbølge (ESWL)	5.091
PG06E	Instillation af cytostatikum i blæren	756
PG06F	Indlæggelse af kateter el. anden ukompliceret procedure i urinveje	768

7: Mandlige kønsorganer

Gruppe	Tekst	Takst
PG07A	Sædoprensning	37.785
PG07B	Sterilisation el. anden operation på mandlige kønsorganer	5.261
PG07C	Andrologisk og hypogonadisme udredning, komplet	826
PG07D	Gynækomastisk udredning, pat. mindst 15 år	474

08: Kvindelige kønsorganer

Gruppe	Tekst	Takst
PG08A	Kunstig befrugtning med anvendelse af PGD på fosterceller med vævstypebestemmelse	71.870
PG08B	Kunstig befrugtning med anvendelse af PGD på fosterceller	20.397
PG08C	Kunstig befrugtning ved IVF/ICSI ved kompliceret infektion	19.275
PG08D	Kunstig befrugtning ved IVF/ICSI, ægudtagning el. ægoplægning	2.368
PG08E	Fostervandsprøve el. moderkagebiopsi, flerfoldsgraviditet	14.462
PG08F	Fostervandsprøve el. moderkagebiopsi	7.230
PG08G	Svangrekontrol, bariatrisk opereret kvinde	738
PG08H ¹⁶	Jordemoderkonsultation, akut, graviditet	1.093
PG08I ¹⁶	Jordemoderkonsultation, udvidet	561
PG08J ¹⁶	Jordemoderkonsultation, basis	341
PG08K ¹⁶	Særlige ydelser i forbindelse med graviditet incl. fødselsforberedelse	281
PG08L	Opfølgning på kontakt med kvinde/barn i kombination med tværfaglig/tværsektoriel inds	2.021
PG08M	Særligt ressourcekrævende svangrekontrol ved rusmiddelproblematik	2.502

09: Nervesystem

Gruppe	Tekst	Takst
PG09A	Fjernelse el. behandling af nerve	6.869
PG09B	Neurorehabilitering og rygmavsskader	3.095
PG09C	Kontrol af medicinpumpe	1.619

10: Øre, næse og hals

Gruppe	Tekst	Takst
PG10A	Procedure på kæbe	11.628
PG10B	Påsætning af kunstig ansigtsdel	8.186
PG10C	Tandbehandling, svær	3.892
PG10D	Tandbehandling, middel	2.861
PG10E	Tandbehandling, let	1.116
PG10F	Procedure på øre, næse el. hals, kompliceret	2.597
PG10G	Procedure på øre, næse el. hals, ukompliceret	1.197
PG10H	Rhinoskopier	3.107
PG10I	Faryngoskopier	2.986
PG10J	Laryngoskopier	1.565
PG10K	Cochleart implantat	991
PG10L	Audiologisk udredning, diagnostiske procedurer, pat. 0-2 år	5.946
PG10M	Audiologisk udredning, øvrige, pat. mindst 90 dage	1.989
PG10N	Audiometri	1.215
PG10O ¹⁷	Neonatal hørescreening, automatiserede procedurer, pat. 0-90 dage	460

¹⁶ Der kan udelukkende opkræves proceduretakst for PG08H, PG08I, PG08J og PG08K.

¹⁷ Der kan udelukkende opkræves proceduretakst for PG10O Neonatal hørescreening, automatiserede procedurer, pat. 0-90 dage

11: Medicinsk behandling

Gruppe	Tekst	Takst
PG11A	Medicin-behandling, grp. 1	61.212
PG11B	Medicin-behandling, grp. 2	44.986
PG11C	Medicin-behandling, grp. 3	26.911
PG11D	Medicin-behandling, grp. 4	13.127
PG11E	Medicin-behandling, grp. 5	10.040
PG11F	Medicin-behandling, grp. 6	6.828
PG11G	Medicin-behandling, grp. 7	4.251
PG11H	Medicin-behandling, grp. 8	2.410
PG11I	Medicin-behandling, grp. 9	1.205
PG11J	Medicin-behandling, grp. 10	542

12: Diverse behandlinger

Gruppe	Tekst	Takst
PG12A	Konditionering til minitransplantation	20.184
PG12B	Antistof, behandling	10.139
PG12C	Brachyterapi	24.193
PG12D	Transfusion af plasma og/eller behandlet blod	4.070
PG12E	Transfusion af blod, øvrig	2.267
PG12F	Plasmaferese	7.918
PG12G	Kontrol ved hjemme-hæmodialyse	22.734
PG12H	Kontrol ved hjemme-peritonealdialyse	21.388
PG12I	Peritonealdialyse, m. oplæring	7.317
PG12J	Peritonealdialyse	1.770
PG12K	Dialyse, øvrige	1.857
PG12L	Insulinpumpe, behandling	4.517
PG12M	Botulinumtoksin, injektion	4.097
PG12N	Immunmodulerende behandling	5.103
PG12O	Udlevering af CPAP-apparat	3.716
PG12P ¹⁸	Kontrol eller justering af CPAP-behandling	492

¹⁸ Der kan udelukkende opkræves proceduretakst for PG12P Kontrol eller justering af CPAP-behandling

13: Diverse procedurer og undersøgelser

Gruppe	Tekst	Takst
PG13A	Udtagning af knoglemarv til diagnostisk undersøgelse	7.329
PG13B	Laparoskopi, diverse procedurer	6.986
PG13C	Geriatrici, udredning	2.265
PG13D	Geriatrici, behandling	1.847
PG13E	Epidural trykmåling	10.734
PG13F	Allergologisk undersøgelse/behandling, kompliceret	3.520
PG13G	Allergologisk undersøgelse/behandling, ukompliceret	886
PG13H	Diættevejledning	594
PG13I	Neuropsykologisk undersøgelse, udvidet	1.832
PG13J	Hjælpeprocedure, ukompliceret	646
PG13K	Urodynamisk undersøgelse, udvidet	1.930
PG13L	Urodynamisk undersøgelse, almindelig	940
PG13M	Anlæggelse af peritonealdialysekateter	6.372
PG13N	Endokrinologisk procedure, kompliceret	1.527
PG13O	Øjenundersøgelse, større	839
PG13P	Øjenundersøgelse, mindre	393
PG13Q	Immundefekt	16.990
PG13R	Kronisk viral hepatitis B/C, vurdering af komplikationer	1.712

14: Radiologiske procedurer

Gruppe	Tekst	Takst
PG14A	MR-scanning, kompliceret, m. generel anæstesi	8.993
PG14B	MR-scanning, kompliceret	3.015
PG14C	MR-scanning, ukompliceret	2.175
PG14D	MR-scanning, ukompliceret, m. generel anæstesi	4.245
PG14E	CT-scanning af hjertet med angiografi	2.621
PG14F	CT-scanning, kompliceret	1.746
PG14G	CT-scanning, ukompliceret, el. osteodensitometri	906
PG14H	UL-scanning, meget kompliceret, flerfoldsvangerskab	5.164
PG14I	UL-scanning, meget kompliceret	1.804
PG14J	UL-scanning, kompliceret	1.175
PG14K	UL-scanning, ukompliceret	544
PG14L	Angiografi	5.779
PG14M	Mammografi, kompliceret	1.287
PG14N	Mammografi, ukompliceret	488
PG14O	Gennemlysningsundersøgelse, urografi og flebografi, kompliceret	1.001
PG14P	Gennemlysningsundersøgelse, urografi og flebografi, ukompliceret	624
PG14Q	Røntgenundersøgelse (alm), kompliceret	750
PG14R	Røntgenundersøgelse (alm), ukompliceret	444

15: Arbejdsmedicin

Gruppe	Tekst	Takst
PG15A	Arbejdsmedicin grp. 1	5.792
PG15B	Arbejdsmedicin grp. 2	6.024
PG15C	Arbejdsmedicin grp. 3	7.230

16: Klinisk genetik

Gruppe	Tekst	Takst
PG16A	Genetisk risikovurdering og rådgivning med gentagen udredning og samtale	4.830
PG16B	Genetisk risikovurdering og rådgivning med udredning	3.736
PG16C	Genetisk risikovurdering og rådgivning	3.487
PG16D	Stamtræsoptegnelse	5.123

17: Klinisk fysiologi/nuklearmedicin

Gruppe	Tekst	Takst
PG17A	Klinisk fysiologi/nuklearmedicin grp. A	22.092
PG17B	Klinisk fysiologi/nuklearmedicin grp. B	12.359
PG17C	Klinisk fysiologi/nuklearmedicin grp. C	9.437
PG17D	Klinisk fysiologi/nuklearmedicin grp. D	6.511
PG17E	Klinisk fysiologi/nuklearmedicin grp. E	4.813
PG17F	Klinisk fysiologi/nuklearmedicin grp. F	3.199
PG17G	Klinisk fysiologi/nuklearmedicin grp. G	1.693
PG17H	Klinisk fysiologi/nuklearmedicin grp. H	1.354
PG17I ¹⁹	Klinisk fysiologi/nuklearmedicin grp. I	158

18: Klinisk neurofysiologi

Gruppe	Tekst	Takst
PG18A	Klinisk neurofysiologi grp. 1	2.223
PG18B	Klinisk neurofysiologi grp. 2	3.447
PG18C	Klinisk neurofysiologi grp. 3	4.318

19: Børn med prænatal rusmiddelproblematik

Gruppe	Tekst	Takst
PG19A	Barn under 2 ½ år med prænatal rusmiddelproblematik	4.895
PG19B	Barn over 2 ½ år med prænatal rusmiddelproblematik	5.612

¹⁹ Der kan udelukkende opkræves procedretakst for PG17I Klinisk fysiologi/nuklearmedicin grp. I

Ambulante substitutionstakster

Gruppe	Tekst	Takst
ST01A	Fødsel, hjemme	20.063
ST01B	Palliativ indsats, specialiseret, hjemmebesøg	4.910
ST01C	Geriatrici, udredning, hjemmebesøg	2.265
ST01D	Geriatrici, behandling, hjemmebesøg	1.847
ST01E	Gravid med rusmiddelproblematik, hjemme- og udebesøg	680
ST01F	Lungefunktionsundersøgelse, m. reversibilitetstest, telemedicin	1.693
ST01G	Lungefunktionsundersøgelse, telemedicin	1.354
ST01H	Pacemaker-kontrol, telemedicin	883
ST01I ²⁰	AK-behandling, telemedicin	222
ST01J ²⁰	Telemedicinsk sårvurdering	242
ST01K	Telemedicinsk type 2 diabeteskontrol	1.008
ST01L ²⁰	Telemedicinsk kontrol af CPAP udstyr	415

Sammedagspakker²¹

Gruppe	Tekst	Takst
SP02A	Sammedagspakke: Rygmarvsskader	3.806
SP02B	Sammedagspakke: Ryglidelser	2.106
SP02C	Sammedagspakke: Håndkirurgisk dagkirurgi	8.072
SP03A	Sammedagspakke: Lungesygdomme, udredning	3.641
SP04A	Sammedagspakke: Atrieflimren	3.041
SP04B	Sammedagspakke: Blodprop i hjernen, udredning	4.341
SP04C	Sammedagspakke: Lille Cardiologisk sammedagsudredningspakke	4.175
SP04D	Sammedagspakke: Mellem Cardiologisk sammedagsudredningspakke	6.262
SP04E	Sammedagspakke: Stor Cardiologisk sammedagsudredningspakke	10.019
SP05A	Sammedagspakke: Gastroskopi og koloskopi/sigmoideoskopi	3.874
SP06A	Sammedagspakke: Cystoskopisk og CT-urografiske undersøgelse	6.741
SP06B	Sammedagspakke: Prostatakræft-udredning med LUTS-udredning	6.387
SP06C	Sammedagspakke: LUTS-udredning med cystoskopi eller UL af prostata	5.523
SP08A	Sammedagspakke: Svangrekontrol og Jordemoderkonsultation med UL-scanning, meget kompl	2.142
SP08B	Sammedagspakke: Svangrekontrol og Jordemoderkonsultation, med UL, kompl. el. ukompl.	1.197
SP08C	Sammedagspakke: Svangrekontrol og Jordemoderkonsultation	946
SP08D ²²	Sammedagspakke: Flere jordemoderkonsultationer	2.186
SP09A	Sammedagspakke: Epilepsiudredning	11.846

²⁰ Der kan udelukkende opkræves proceduretakst for ST01I, ST01J og ST01L.

²¹ Takster for sammedagspakker er eksklusiv et ambulant besøg.

²² Der kan udelukkende opkræves proceduretakst for SP08D Sammedagspakke: Flere jordemoderkonsultationer.

Sammedagspakker(fortsat)

Gruppe	Tekst	Takst
SP10A	Sammedagspakke: Øre-næse-hals samt tandbehandling, flere procedurer, kompl.	7.586
SP10B	Sammedagspakke: Øre-næse-hals samt tandbehandling, flere procedurer, kompl. + ukompl.	4.992
SP10C	Sammedagspakke: Øre-næse-hals samt tandbehandling, flere procedurer, ukompl.	3.593
SP10D	Sammedagspakke: Høreapparatsbehandling, pat. mindst 18 år	1.071
SP10E	Sammedagspakke: Høreapparatsbehandling, pat. 0-17 år	1.871
SP10F	Sammedagspakke: Svimmelhed, udredning	8.096
SP12A	Sammedagspakke: Tværfaglig artritinformation	2.509
SP12B	Sammedagspakke: Endokrinologisk statuspakke	5.226
SP12C	Sammedagspakke: Besøg hos nefrolog og endokrinolog, pat. i dialyse	3.123
SP12D	Sammedagspakke: Besøg hos nefrolog og endokrinolog	1.266
SP12E	Sammedagspakke: Tværfaglig smertebehandling kroniske smertepatienter	3.747
SP13A	Sammedagspakke: Anæstesiologisk-allergologisk udredning	12.082
SP13B	Sammedagspakke: Allergologiske procedurer/behandlinger	5.327
SP13C	Sammedagspakke: Foster misdannelse med moderkagebiopsi eller fostervandsprøve	9.035
SP13D	Sammedagspakke: Mammadiagnostik udredning	3.160
SP13E	Sammedagspakke: Injektion, angiostatisk lægemiddel, m. øjenundersøgelse	6.949
SP13F	Sammedagspakke: Injektion, øvrige lægemidler, m. øjenundersøgelse	2.701
SP13G	Sammedagspakke: Laserbehandling, m. øjenundersøgelse	1.622
SP13H	Sammedagspakke: Øjenundersøgelser, flere større	1.544
SP13I	Sammedagspakke: Øjenundersøgelser, større + mindre	1.157
SP13J	Sammedagspakke: Øjenundersøgelser, flere mindre	773
SP14A	Sammedagspakke: MR-scanning + CT-scanning	4.342
SP14B	Sammedagspakke: MR-scanning + UL	4.084
SP14C	Sammedagspakke: CT-scanning + røntgenundersøgelse	1.924
SP14D	Sammedagspakke: UL, flere procedurer, meget kompl. + kompl.	2.977
SP14E	Sammedagspakke: UL, flere procedurer, meget kompl. + ukompl.	2.347
SP14F	Sammedagspakke: UL, flere procedurer, kompl. + ukompl.	1.717
SP14G	Sammedagspakke: UL, flere ukompl. Procedurer	1.087
SP16A	Sammedagspakke: Større Klinisk genetisk udredning/undersøgelse m. stamtræ	10.884
SP16B	Sammedagspakke: Klinisk genetisk udredning, omfattende, med svar.	10.645
SP20A	Sammedagspakke: Kompleks somatisk sygdom med behov for tværfaglig psykisk og social u	2.721

Gråzoneprocedure

Gruppe	Tekst	Takst
GR0201_F	Kombinerede operationer på nethinde, årehinde og glaslegeme, m. generel anæstesi	11.670
GR0202_F	Kombinerede operationer på nethinde, årehinde og glaslegeme, u. generel anæstesi	14.821
GR0203_F	Kombinerede operationer ved perforerende øjentraumer	7.244
GR0204_F	Dobbelt-operationer, øjenmuskler, hornhinde og sklera	349
GR0205_F	Hornhindetransplantation	13.786
GR0206_F	Store operationer, nethinde, årehinde og glaslegeme, m. generel anæstesi	9.028
GR0207_F	Store operationer, nethinde, årehinde og glaslegeme, u. generel anæstesi	9.816
GR0208_F	Store operationer, øjenlåg, øjenæble og forreste øjenkammer mm, m. generel anæstesi	1.346
GR0209_F	Store operationer, øjenlåg, øjenæble og forreste øjenkammer mm, u. generel anæstesi	3.697
GR0210_F	Store operationer, øjenhule, øjenmuskler, konjunktiva og linse, m. generel anæstesi	2.418
GR0211_F	Store operationer, øjenhule, øjenmuskler, konjunktiva og linse, u. generel anæstesi	1.855
GR0212_F	Større operationer, tåreveje, øjenæble, nethinde, årehinde og glaslegeme, m. generel anæstesi	1.721
GR0213_F	Større operationer, tåreveje, øjenæble, nethinde, årehinde og glaslegeme, u. generel anæstesi	3.307
GR0214_F	Større operationer, hornhinde og sclera	1.289
GR0215_F	Større operationer, øvrige, m. generel anæstesi	1.323
GR0216_F	Større operationer, øvrige, u. generel anæstesi	2.799
GR0217_F	Mindre operationer, øjenlåg, øjenmuskler, konjunktiva, nethinde og glaslegeme, m. generel anæstesi	2.638
GR0218_F	Mindre operationer, øjenlåg, øjenmuskler, konjunktiva, nethinde og glaslegeme, u. generel anæstesi	2.456
GR0219_F	Grå stær operationer med toriske linser	2.883
GR0220_F	Grå stær operationer, m. generel anæstesi	1.476
GR0221_F	Grå stær operationer, u. generel anæstesi	2.418
GR0222_F	Mindre operationer, øvrige, m. generel anæstesi	1.888
GR0223_F	Mindre operationer, øvrige, u. generel anæstesi	1.718
GR0224_F	Laserbehandling	1.521
GR0225_F	Øvrige indlæggelser eller besøg ved øjensygdomme	941
GR0308_F	Operationer på hoved og hals, kategori 4	3.662
GR0315_F	Operationer på øre, kategori 1	21.254
GR0316_F	Operationer på øre, kategori 2	5.936
GR0317_F	Operationer på næse, kategori 1	7.184
GR0318_F	Operationer på næse, kategori 2	2.946
GR0319_F	Mindre rekonstruktive operationer i mundhule og kæber	6.102
GR0321_F	Dentoalveolære operationer og slimhindeoperationer	6.074
GR0330_F	Luftrørskatar	782
GR0331_F	Næsetraume og næsedeformitet	278
GR0336_F	Tand- og mundhulesygdomme, ekskl. tandudtrækning	931
GR0801_F	Spondylodese, for+bag el. for int. fiks, m. særlig a-diag	253.901
GR0802_F	Spondylodese, for+bag, el. bag m. særlig a-diag	35.945
GR0803_F	Spondylodese, med fiksation	24.758
GR0804_F	Spondylodese, uden fiksation, og reoperationer	61.398
GR0805_F	Spondylodese, simpel, og vertebroplastik	5.564
GR0806_F	Dekompression	22.477

		Gråzoneprocedure (fortsat)
Gruppe	Tekst	Takst
GR0807_F	Diskusprolaps	5.785
GR0808_F	Perifer nerveoperation	3.241
GR0809_F	Infektionskirurgi, ryg/hals og underekstremitet, store led	12.404
GR0810_F	Infektionskirurgi, overekstremitet, store led, og ankel/fod	4.371
GR0811_F	Infektionskirurgi, håndled/hånd	16.705
GR0812_F	Amputation, ekskl. fingre og tæer	13.820
GR0813_F	Svulst, ondartet, m. implantat, pat. mindst 18 år	132.223
GR0814_F	Svulst, ondartet, u. implantat, pat. mindst 18 år	18.475
GR0815_F	Svulst, godartet, u. implantat, pat. mindst 18 år	9.595
GR0816_F	Alloplastik, dobbelt, store led	72.843
GR0817_F	Alloplastik, dobbelt, hånd/fod	4.912
GR0818_F	Alloplastik, større revision, underekstremitet, store led	21.600
GR0819_F	Alloplastik, ryg/hals	32.137
GR0820_F	Alloplastik, overekstremitet, store led	18.697
GR0821_F	Alloplastik, primær el. mindre revision, underekstremitet, store led	21.486
GR0822_F	Alloplastik, hånd/fod	14.682
GR0823_F	Frakturkirurgi, ryg/hals	7.713
GR0824_F	Frakturkirurgi, skulder/overarm	18.583
GR0825_F	Frakturkirurgi, albue/underarm	14.040
GR0826_F	Frakturkirurgi, håndled	14.431
GR0827_F	Frakturkirurgi, hånd	13.464
GR0828_F	Frakturkirurgi, ekstern fiksation, underekstremitet ekskl. fod	3.674
GR0829_F	Frakturkirurgi, intern fiksation, hoftenær	22.452
GR0830_F	Frakturkirurgi, intern fiksation, lår	11.766
GR0831_F	Frakturkirurgi, intern fiksation, knæ/underben	13.838
GR0832_F	Frakturkirurgi, intern fiksation, ankel	23.989
GR0833_F	Frakturkirurgi, fod	11.868
GR0834_F	Reposition, fraktur, overekstremitet, store led	8.247
GR0835_F	Reposition, fraktur, underekstremitet, store led	12.138
GR0836_F	Reposition, øvrige	6.967
GR0837_F	Rekonstruktion, avanceret, m. allograft, knæ	32.951
GR0838_F	Rekonstruktion, avanceret, overekstremitet, store led	10.060
GR0839_F	Rekonstruktion, avanceret, hofte/lår	38.495
GR0840_F	Rekonstruktion, avanceret, ankel/fod	13.640
GR0841_F	Rekonstruktion, avanceret, underekstremitet, øvrig	20.668
GR0842_F	Rekonstruktion, overekstremitet, store led	8.454
GR0843_F	Rekonstruktion, underekstremitet, store led	9.044
GR0844_F	Rekonstruktion, hånd/fod	9.195
GR0845_F	Pseudoartrose el. artrodese, overekstremitet, store led	13.839
GR0846_F	Pseudoartrose el. artrodese, underekstremitet, store led	8.797
GR0847_F	Artrodese, hånd/fod	12.370
GR0848_F	Artrodese, ankel	8.159
GR0849_F	Fjernelse af fiksationsudstyr, implantat mm., ryg/hals	17.827
GR0850_F	Fjernelse af fiksationsudstyr, implantat mm., hofte/lår	17.849

Gråzoneprocedure (fortsat)

Gruppe	Tekst	Takst
GR0851_F	Fjernelse af fiksationsudstyr, implantat mm., øvrige	4.387
GR0852_F	Endoskopi/artroskopi, skulder/overarm	8.466
GR0853_F	Endoskopi/artroskopi, hofte	13.694
GR0854_F	Endoskopi/artroskopi, kompl., knæ/underben	13.032
GR0855_F	Endoskopi/artroskopi, ukompl., knæ/underben	7.054
GR0856_F	Endoskopi/artroskopi, øvrige	6.231
GR0857_F	Sene, muskel, fascie, hånd/fod	4.594
GR0858_F	Sene, muskel, fascie, øvrige	10.108
GR0859_F	Mindre knogleoperationer, hånd/fod	4.949
GR0860_F	Mindre knogleoperationer, øvrige	9.994
GR0861_F	Mindre kirurgiske procedurer, håndled/hånd	2.594
GR0862_F	Mindre kirurgiske procedurer, ankel/fod	6.690
GR0863_F	Øvrige kirurgiske procedurer, ryg/hals	7.569
GR0864_F	Øvrige kirurgiske procedurer, overekstremitet, store led	10.002
GR0865_F	Øvrige kirurgiske procedurer, håndled/hånd	5.582
GR0866_F	Øvrige kirurgiske procedurer, underekstremitet, store led	15.928
GR0867_F	Øvrige kirurgiske procedurer, ankel/fod	6.075
GR1301_F	Aborter efter 13 uger	1.184
GR1306_F	Komplicerede gynækologiske indgreb	9.481
GR1307_F	Standard gynækologisk indgreb, m. kompl. bidiag. ved ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	45.745
GR1308_F	Standard gynækologisk indgreb ved ondartet sygdom m. robot, pat. mindst 18 år	1.883
GR1309_F	Standard gynækologisk indgreb ved ondartet sygdom u. robot, pat. mindst 18 år	8.445
GR1310_F	Standard gynækologisk indgreb, m. robot	8.029
GR1311_F	Standard gynækologisk indgreb	8.154
GR1312_F	Enklere gynækologiske indgreb ved ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	6.675
GR1313_F	Enklere gynækologiske indgreb, m. robot	16.373
GR1314_F	Enklere gynækologiske indgreb	5.593
GR1315_F	Mindre gynækologiske indgreb, m. kompl. bidiag. ved ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	2.611
GR1316_F	Mindre gynækologiske indgreb ved ondartet sygdom, pat. mindst 18 år	2.576
GR1317_F	Mindre gynækologiske indgreb, m. kompl. bidiag.	2.357
GR1318_F	Mindre gynækologiske indgreb	2.027
GR1319_F	Gynækologiske infektioner, blødningsforstyrrelser eller andre gynækologiske sygdomme eller mistanke herom	670
GR2701_F	Strålebehandling, kompleks, mindst 5 fraktioner el. helkropsbestråling	5.722
GR2703_F	Strålebehandling, kompleks, 2 fraktioner	2.726
GR2704_F	Strålebehandling, kompleks, 1 fraktion	1.567
GR2707_F	Strålebehandling, konventionel, 2 fraktioner	4.484
GR2708_F	Strålebehandling, konventionel, 1 fraktion	2.859
GR2710_F	Stereotaksi	3.252
GR2712_F	Stråleplanlægning, kompleks, med strålebehandling, 1-2 fraktioner (ekskl. stereotaksi)	4.404
GR2713_F	Stråleplanlægning, kompleks	5.411

Gråzoneprocedure (fortsat)

Gruppe	Tekst	Takst
GR2714_F	Stråleplanlægning, konventionel, med strålebehandling, 1-2 fraktioner (ekskl. stereotaksi)	9.187
GR2715_F	Stråleplanlægning, konventionel	5.241
GR2719_F	Kemoterapi, kompleks, med strålebehandling (ekskl. stereotaksi)	5.175
GR2722_F	Kemoterapi, basis, med strålebehandling, 1-2 fraktioner (ekskl. stereotaksi)	2.853
GR2723_F	Kemoterapi, basis med anvendelse af elektrotransfer	22.606

MG90-grupperne: Grupper der ikke afregnes

Gruppe	Tekst
MG90A	Besøg, som ikke afregnes pga. udmåde 7 (aflyst besøg).
MG90B	Records fra specialer, som ikke afregnes eller ikke kan afregnes, da procedure ikke er takstbærende.
MG90C	Assistancer fra specialer, som ikke afregnes eller ikke kan afregnes, da procedure ikke er takstbærende.
MG90D	Flere besøg pr. patient pr. dag pr. afdeling, som ikke afregnes.
MG90E	Besøg, som ikke afregnes idet der afregnes for genoptræning.
MG90G	Besøg som ikke afregnes, fordi de ligger umiddelbart før/efter indlæggelse.
MG90H:	Telemedicinsk ydelse der ikke afregnes.
MG90I:	Ambulante fødsler, som ikke skal afregnes, idet afregningen følger moderen.
MG90J:	Henvi sning til pakkeforløb start uden fremmøde - skal ikke afregnes.

B4.2. Særydelsesliste

Ydelsestype		
Gruppe	Tekst	Takst
SYD01	Behandlingshjælpemidler for mere end 838 kr. ²³	Kostpris
SYD02	Høreapparater ²⁴	Kostpris
SYD03	Medicin for mere end 838 kr. pr. dag ²⁵⁻²⁶	Kostpris

²³ Det vil eksempelvis sige korset, karkirurgiske stents og implantater m.v. Overstiger den samlede kostpris 838 kr., kan det fulde beløb opkræves. Kostprisen opgøres som faktisk kostpris inkl. evt. rabat.

²⁴ Der ydes støtte til høreapparater i henhold til regler i Sundhedsloven.

²⁵ For patienter grupperet til DAGS-grupperne i PG11 Medicinsk behandling samt grupperne PG12B Antistof, behandling, PG12C Brachyterapi, PG12G Kontrol ved hjemme-hæmodialyse, PG12H Kontrol ved hjemme-peritonealdialyse, PG12M Botulinumtoksin, injektion og PG12N Immunmodulerende behandling kan der ikke opkræves for særydelser for medicin. Det samme gælder for patienter, hvor den producerende afdeling har speciale 61 (klinisk fysiologi og nuklearmedicin), 64 (klinisk neurofysiologi), 66 (diagnostisk radiologi), 68 (klinisk genetik), 86 (arbejdsmedicin) eller 98 (fysio- og ergoterapi).

²⁶ Udlevering af medicin til ikke-indlagte patienter til en periode betragtes afregningsteknisk som én udlevering, som derfor relateres til én dag. Overstiger den samlede udgift til udlevering af medicin på denne måde 838 kr., kan det fulde beløb opkræves til kostpris. Kostprisen opgøres som faktisk kostpris inkl. evt. rabat.

Bilag 5. Takster for genoptræningsydelser

Dette bilag indeholder takster til afregning af genoptræning for somatiske patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau. Taksterne er gældende pr. 1. januar 2016.

De stationære genoptræningspatienter grupperes til fem proceduregrupper, og de ambulante genoptræningspatienter grupperes til tre proceduregrupper. Reglerne for opkrævning af de stationære og ambulante takster er nærmere beskrevet i afsnit 3.1.4.

Beskrivelsen af aktiviteten og omkostningerne ved genoptræning af somatiske patienter er udarbejdet på baggrund af praksis på danske sygehuse. Grupperingslogikken er valideret af de deltagende faglige organisationer, og omkostningsberegningerne er baseret på opgørelser fra danske sygehuse.

De ambulante genoptræningstakster er vejledende og kan anvendes ved afregning mellem regioner og kommuner.

Der beregnes særskilt ambulante genoptræningstakster med henblik på mellemkommunal afregning. Disse takster er baseret på de ambulante genoptræningstakster fratrasket omkostninger til overhead fra sygehuset, samt omkostninger til forskning og uddannelse af studerende. Videreuddannelse af personale i form af kurser mv. er indregnet i taksterne.

Det skal præciseres, at genoptræningstaksterne til mellemkommunal afregning er vejledende.

Takster for stationær genoptræning 2016

Gruppe	Gruppens navn	Takst
GEN1S	Genoptræningsgruppe 1, stationær	898
GEN2S	Genoptræningsgruppe 2, stationær	1.902
GEN3S	Genoptræningsgruppe 3, stationær	3.672
GEN4S	Genoptræningsgruppe 4, stationær	5.075
GEN5S	Genoptræningsgruppe 5, stationær	12.998

Takster for ambulant genoptræning 2016

Gruppe	Gruppens navn	Takst
GEN1A	Genoptræningsgruppe 1, ambulant	766
GEN2A	Genoptræningsgruppe 2, ambulant	1.023
GEN3A	Genoptræningsgruppe 3, ambulant	1.651

Takster til mellemkommunal afregning for genoptræningsydelser 2016

Gruppe	Gruppens navn	Takst
GEN1A	Genoptræningsgruppe 1, ambulant	686
GEN2A	Genoptræningsgruppe 2, ambulant	916
GEN3A	Genoptræningsgruppe 3, ambulant	1.479

Bilag 6. Procedure for oprettelse af budgettakster for nye behandlinger

Formålet med budgettakster er at sikre, at takstsystemet ikke er bremsende for introduktionen af nye væsentlige behandlinger i sygehusvæsenet. Budgettakster kan oprettes til nye behandlinger, såfremt behandlingerne ikke meningsfyldt kan grupperes til allerede eksisterende DRG- eller DAGS-grupper.

En budgettakst skal som hovedregel kun eksistere i det år, hvor den er oprettet. Herefter skal den indarbejdes i DRG-systemets gruppering og almindelige takstberegning mv.

Oprettelse af budgettakster sker efter ansøgning gennem regionen til Danske Regioner.

Sundhedsdirektørerne behandler ansøgninger om igangsættelse af den nye behandling. Såfremt en behandling bliver godkendt af sundhedsdirektørerne, fremsendes det foreliggende materiale om den nye behandling til Sundhedsøkonomisk Enhed i Sundheds- og Ældreministeriet. Det forudsættes, at der er taget udgangspunkt i en mini-MTV.

Sundhedsøkonomisk Enhed udarbejder herefter, inden seks uger fra modtagelsen af materialet, en indstilling til en budgettakst for den godkendte behandling til DRG-udvalget.

Behandlingen, hvortil der ønskes at oprette en budgettakst, skal have et betydeligt økonomisk omfang. Der oprettes generelt ikke budgettakster for behandlinger, der er i protokol (dvs. behandlinger, der endnu ikke er indført som standardbehandling).

Der udmeldes budgettakster én gang årligt - 1. maj til ikrafttrædelse 1. juli - for nye behandlinger m.v. af væsentlig omfang og betydning, jf. Økonomiaftalen mellem regeringen og Danske Regioner²⁷.

---

²⁷ 'Aftaler om den kommunale og regionale økonomi for 2016', Finansministeriet.

Bilag 7. Finansieringen af sundhedsvæsenet

I dette kapitel beskrives den overordnede finansieringsmodel for sundhedsvæsenet og de fire elementer i modellen, som helt eller delvist administreres af Sundheds- og Ældreministeriet, dvs. det statslige bloktilskud, den statslige aktivitetspulje, den kommunale medfinansiering, samt den mellemregionale afregning. Afslutningsvist beskrives det fælles datagrundlag for afregning, der siden finansieringsreformen i 2007 har udgjort datagrundlaget for finansiering og afregning i sundhedsvæsenet.

B7.1. Finansieringsmodellen

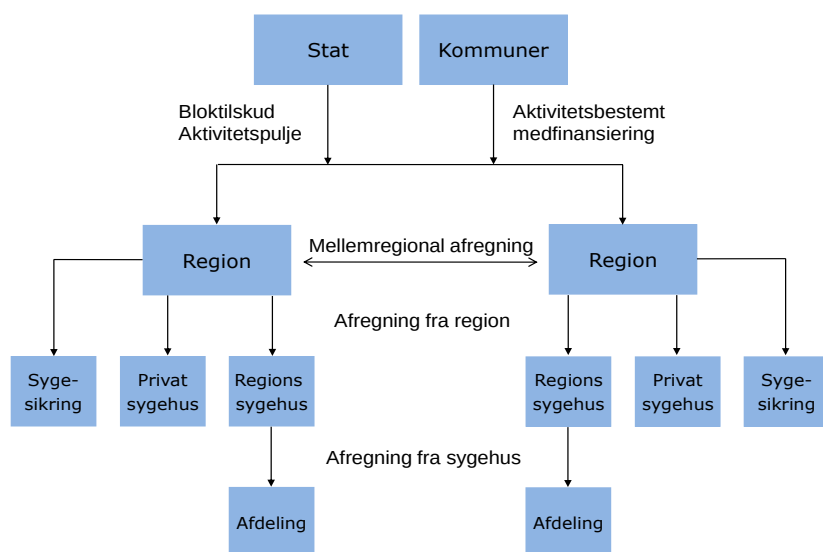
De økonomiske rammer for regionernes løsning af opgaver på sundhedsområdet fastlægges i de årlige økonomiaftaler mellem regeringen og Danske Regioner. For 2016 udgør regionernes samlede ramme til sundhedsområdet lidt over 110 mia. kr.

Sundhedsvæsenet finansieres gennem tre typer tilskud, jf. figur B1. Staten bidrager med et generelt bloktilskud og et aktivitetsafhængigt tilskud via den statslige aktivitetspulje, mens kommunerne yder aktivitetsafhængig medfinansiering. Bloktilskuddet fra staten udgør i 2016 81 pct. af den samlede finansiering af sundhedsområdet, midlerne i den statslige aktivitetsafhængige pulje udgør 1,2 pct. og den kommunale medfinansiering 17,8 pct. De resterende 0,1 pct. finansieres gennem lån og puljer²⁸.

Inden for de økonomiske rammer har regionerne et betydeligt råderum i styringen af sygehusenes økonomi. Regionerne har således mulighed for at anvende deres egen finansieringsmodel i finansieringen af regionens sygehuse, og for at indgå aftaler med andre regioner om behandling af regionens borgere. I henhold til det fri sygehusvalg og det udvidede fri sygehusvalg er regionerne endvidere forpligtet til at finansiere egne borgeres behandling på andre regioners sygehuse og til at indgå aftaler med private sygehuse om behandling af regionernes borgere.

---

²⁸ Kilde: 'Generelle tilskud til regionerne 2016', Social- og Indenrigsministeriet

Figur B1: Finansiering og afregning i sundhedsvæsenet

B7.2. Bloktilskud

Statens bloktilskud til regionerne fordeles mellem regionerne ud fra bestemmelserne i Bekendtgørelse nr. 1060 af 1. september 2015 om opgørelse og afregning af tilskud og bidrag til regionerne for 2016.

Bloktilskuddet til sundhedsområdet fordeles dels som et basisbeløb og dels efter en række objektive fordelingskriterier, der afspejler udgiftsbehovet i den enkelte region. Der skelnes mellem aldersbestemte og socioøkonomiske udgiftsbehov. I 2016 udgør basisbeløbene til regionerne 0,5 pct. af det samlede bloktilskud for sundhedsområdet, de aldersbestemte udgiftsbehov 77,1 pct. og de socioøkonomiske udgiftsbehov 22,4 pct.²⁹

En regions samlede aldersbestemte udgiftsbehov opgøres som summen af antal indbyggere i regionen i de enkelte aldersgrupper ganget med det beregnede enhedsbeløb for hver aldersgruppe. Det socioøkonomiske udgiftsbehov i regionen beregnes ud fra antallet af borgere i regionen med et eller flere af i alt ni socioøkonomiske karakteristika, der indikerer relativt høje sundhedsudgifter pr. person. Der er her tale om sociale, helbredsmæssige og økonomiske forhold.³⁰

²⁹ Kilde: 'Generelle tilskud til regionerne 2015', Social- og Indenrigsministeriet

³⁰ Yderligere oplysninger om opgørelsen af regionernes bloktilskud kan findes i Bekendtgørelse om opgørelse og afregning af tilskud og bidrag til regionerne for 2016.

B7.3. Statslig aktivitetspulje

Aktivitetspuljen blev indført i 2002 med det formål at give amterne incitament til at behandle flere patienter og nedbringe ventetiderne. Med kommunalreformen i 2007 blev ordningen videreført til regionsstrukturen, og den dækker som udgangspunkt al somatisk sygehusbehandling, der finansieres af regionerne, herunder også aktivitet på private sygehuse, hospice, udenlandske sygehuse og udvalgt substituerbar speciallægeaktivitet.

Grundprincippet i ordningen er, at puljemidlerne udløses, når den samlede produktionsværdi på sygehuse i den enkelte region overstiger et på forhånd fastlagt mindste niveau (baseline).

Den samlede pulje fastsættes i økonomiaftalen og fordeles i udgangspunktet mellem regionerne efter samme fordelingsnøgle som bloktilskuddet. Midlerne udbetales a conto til regionerne. Når årets samlede aktivitet kan opgøres, udregnes om regionen har præsteret en aktivitetsudvikling svarende til de udbetalte puljemidler, eller om dele af midlerne skal tilbagebetales.

I 2016 udgør den samlede aktivitetspulje i alt 1,34 mia. Regionerne kan maksimalt få udbetalt det afsatte puljebeløb. Såfremt aktiviteten i regionerne overstiger aktivitetsgrænsen for fuld puljeudnyttelse, sker der således ikke yderligere statslig finansiering.

Ordningen administreres af Sundheds- og Ældreministeriet, mens Sundhedsdatastyrelsen foretager månedlige opgørelser af regionernes aktivitet. Aktivitetsåret bliver afsluttet i marts måned det efterfølgende år, hvorefter Sundhedsdatastyrelsen udarbejder en endelig årsopgørelse.

B7.4. Kommunal (med)finansiering

Med kommunalreformen i 2007 blev kommunerne inddraget i finansieringen af sundhedsvæsenet via den kommunale medfinansiering. Formålet var at give kommunerne incitamenter til at gøre en ekstra indsats med f.eks. forebyggelse for derigennem at reducere borgernes kontakt til sygehusvæsenet og ydelser i praksissektoren og deraf følgende medfinansiering. Hertil kommer, at kommunerne fuldt finansierer færdigbehandlede patienter, patienter på hospice og den specialiserede ambulante genoptræning (fuldfinansiering).

Medfinansieringsdelen administreres i medfør af "Lov om regionernes finansiering" §13, §14 og §14a som er udmøntet i "Cirkulære om aktivitetsbestemt, kommunal medfinansiering på sundhedsområdet". Fuldfinansieringsdelen følger af sundhedslovens §§ 238 og 251.

Det generelle princip for den kommunale medfinansiering er, at kommunerne skal betale en andel af regionernes udgifter til hver enkelt behandling i sygehusvæsenet og praksissektoren. Der er ikke kommunal medfinansiering på behandlinger betalt af staten, forsikringsselskaber, patienten selv mv.

Generelt betaler kommunen en procentdel af behandlingens pris inden for rammerne af et medfinansieringsloft for den enkelte behandling. Der er dog ikke noget loft for genoptræning under indlæggelse i somatikken, ambulant psykiatri og i hele praksissektoren bortset fra speciallæger.

Prissætningen sker i somatikken ud fra DRG/DAGS-systemet, mens der anvendes sengedags- og besøgstakster i psykiatrien og bruttohonorarer i praksissektoren.

I perioden 2007-2011 var kommunernes betaling opdelt i et fast beløb pr. indbygger (grundbidraget) og et variabelt beløb opgjort efter borgernes faktiske forbrug af sundhedsydelser.

Fra 2012 er grundbidraget fjernet og erstattet af en højere variabel del. Med den nuværende ordning udgør den kommunale medfinansiering eksempelvis for indlagte somatiske patienter 34 pct. af DRG-taksten, dog maksimalt 14.811 kr. (2016 pris- og lønniveau) pr. indlæggelse. Der er fra 2012 ikke ændret på den kommunale medfinansiering for genoptræning under indlæggelse, psykiatri og aktiviteten i primærsektoren ud over aktivitet i speciallægepraksis.

Ændringen er gennemført for at øge kommunernes incitament til at mindske antallet af indlæggelser, besøg på ambulatorier og behandling i praksissektoren. I den nye ordning er der ligeledes indført et regionsspecifikt maksimum for, hvor stor den kommunale medfinansiering kan være. Hvis den kommunale medfinansiering overstiger dette maksimum fortsætter betalingen fra kommunerne, og det overskydende beløb opsamles af staten. Det herved indbetalte beløb betales tilbage til kommunerne under visse forudsætninger, jf. lov om regionernes finansiering § 14a, stk.3.

Der er ikke foretaget ændringer i fuldfinansieringordningen.

Både medfinansierings- og fuldfinansieringsdelen administreres af Sundheds- og Ældreministeriet, men Sundhedsdatastyrelsen foretager månedlige beregninger af de enkelte kommuners bidrag til regionerne. Aktivitetsåret bliver afsluttet i marts måned det efterfølgende år, hvor Sundhedsdatastyrelsen udarbejder en endelig årsopgørelse.

B7.5. Mellemregional afregning

Når patienter behandles i en anden region end bopæls- eller opholdsregionen, kan den region, der yder sygehusbehandlingen, i henhold til Sundhedsloven, opkræve betaling herfor. Hvilken betaling, der kan opkræves, er bestemt i bekendtgørelse nr. 1355 af 6. december 2010 om regioners betaling for sygehusbehandling ved en anden regions sygehusvæsen (Takstbekendtgørelsen).

Som beskrevet i kapitel 1, skelnes der i Takstbekendtgørelsen mellem afregning af patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau og afregning af patienter behandlet på højt specialiseret niveau. Mens patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau afregnes med landsdækkende takster, som Sundheds- og

Ældreministeriet fastsætter på baggrund af sygehusenes samlede driftsomkostninger, afregnes patienter behandlet på højt specialiseret funktionsniveau med lokalt fastsatte takster, der tager udgangspunkt i de samlede omkostninger ved behandlingen på det enkelte sygehus. Taksterne til afregning af den højt specialiserede behandling indeholder således også udgifter til forrentning af kapital og afskrivninger.

Forskellen i afregningsgrundlaget mellem behandlingsniveauerne skal ses i lyset af, at den mellemregionale trafik af patienter, behandlet på højt specialiseret niveau, er et led i specialiseringen på tværs af regionerne, hvor regioner tilkøber en del af den faste behandlingskapacitet i en anden region. En arbejdsdeling der især kendetegner forholdet mellem Region Sjælland og Region Hovedstaden, hvor Region Hovedstaden varetager størstedelen af den højt specialiserede behandling af borgere fra Region Sjælland. For almindelige fritvalgspatienter går trafikken i begge retninger, og der er således ikke på samme måde tale om systematisk køb af kapacitet i andre regioner.

I henhold til loven om afgift af lønsum, skal såvel offentlige som private virksomheder afholde lønsumsafgift til staten ved markedsfølsomt salg af varer og tjenesteydelser, der er momsfrataget. Det betyder, at afregningen af mellemregionale patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionfunktionsniveau pålægges lønsumsafgift. Ved afregning af højt specialiseret behandling af mellemregionale patienter skal der derimod ikke afholdes lønsumsafgift, da den mellemregionale trafik af disse patienter ikke anses for markedsfølsomt salg af sundhedsydelser, men som et led i sundhedssystemets interne resurseallokering.

Den praktiske gennemførelse af afregningen for somatiske patienter behandlet på hovedfunktions- eller regionsfunktionsniveau, varetages i et samarbejde mellem Sundhedsdatastyrelsen, CSC og regionerne. Sundheds- og Ældreministeriet rolle er at levere DRG-grupperede afregningsdata til CSC's afregningssystem, mens CSC stiller disse afregningsdata til rådighed for regionerne gennem en brugergrænseflade på de enkelte sygehuse, hvor selve afregningen foretages. Afregningen af den højt specialiserede behandling, behandlingen af psykiatriske patienter og afregningen af særydelser varetages alene af CSC og regionerne.

B7.6. Det fælles datagrundlag for afregning

Forud for implementeringen af finansieringsreformen på sundhedsområdet den 1. januar 2007 blev det aftalt mellem Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Amtsrådsforeningen, at der skulle dannes et fælles afregningsgrundlag til brug for beregning af bloktilskud, kommunal medfinansiering, mellemregional afregning og fordeling af den statslige aktivitetspulje.

Dannelsen af det fælles datagrundlag er illustreret i figur B2. Udgangspunktet for afregningsgrundlaget er oplysninger om sygehusaktiviteten fra hhv. Landspatientregistret (LPR) og Registret over danske patienter behandlet på udenlandske sygehuse og aktivitet i speciallægepraksis (DUSAS) samt oplysninger om aktiviteten i praksissektoren fra Sygesikringsregistret (SSIK).

Patientoplysningerne fra de danske sygehuse overføres til Sundhedsdatastyrelsen fra

---

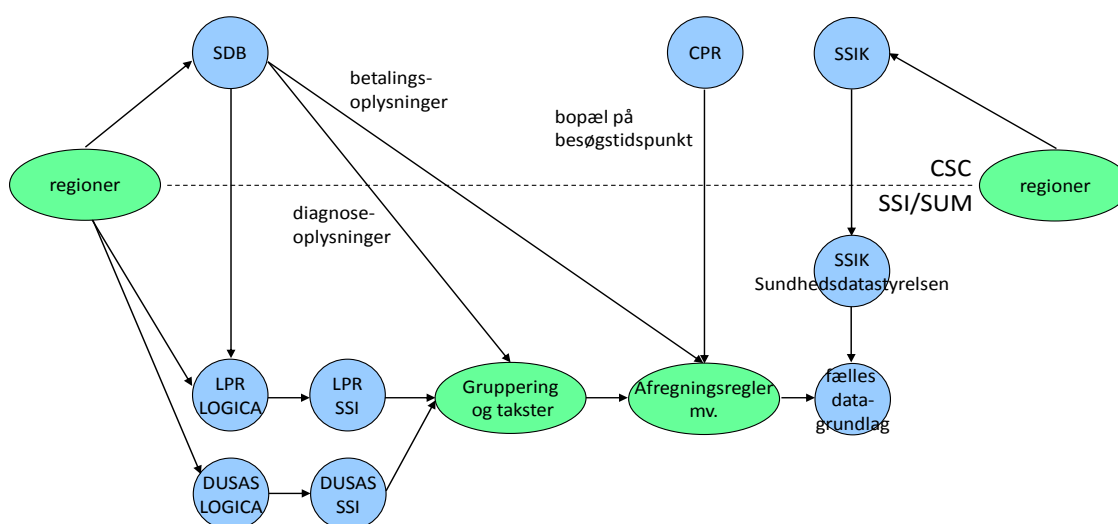
sygehusenes patientadministrative systemer (PAS), enten via Sundhedsdatabanken (SDB) eller direkte til LPR. Patientoplysninger vedrørende behandlinger foretaget i udlandet overføres direkte fra regionerne til DUSAS.

Når patientoplysningerne er valideret, indlæses data i LPR og DUSAS og DRG-/DAGS-grupperes efterfølgende. De grupperede data kobles med betalingsoplysninger fra SDB, og ambulante besøg beriges med diagnoseoplysninger fra SDB og bopælsoplysninger fra Det centrale personregister (CPR). Såvel diagnose- som bopælsoplysninger er opgjort på besøgstidspunktet. Herefter lægges afregningsreglerne på data, og den del af det fælles datagrundlag, der vedrører sygehusaktiviteten er hermed dannet.

Sygesikringsregistret udgør den anden del af det fælles datagrundlag. Disse data indberetter kommuner og regioner til CSC, der validerer og videresender data til National Sundhedsdokumentation på Statens Serum Institut.

Når den månedlige opdatering af det fælles datagrundlag er klar, formidles datagrundlaget til kommuner og regioner på eSundhed. Data anvendes som input til beregningen af den kommunale medfinansiering og den mellemregionale afregning samt til fordeling af den statslige aktivitetspulje. Ved fordelingen af det statslige bloktilskud mellem regionerne, anvendes datagrundlaget desuden til at bestemme de enkelte regioners aldersbetingede udgiftsbehov på sundhedsområdet.

Figur B2. Datastrømme ved dannelse af det fælles datagrundlag for afregning

Bilag 8. Regelgrundlag

B8.1. Takstbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 1355 af 6. december 2010 om regioners betaling for sygehusbehandling ved en anden regions sygehusvæsen

I medfør af § 235, stk. 3, i sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 913 af 13. juli 2010, samt § 4, i lov nr. 1396 af 21. december 2005 om retspsykiatrisk behandling m.v., fastsættes:

Generelle bestemmelser

§ 1. Regioner betaler for patienters behandling ved en fremmed regions sygehusvæsen efter bestemmelserne i denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Bestemmelserne i denne bekendtgørelse gælder for patienter, for hvem bopælsregionen eller opholdsregionen skal betale for behandling ved en anden regions sygehusvæsen i medfør af reglerne i bekendtgørelse om ret til sygehusbehandling og befordring m.v.

§ 2. Betalinger efter § 1 afregnes månedsvis bagud.

§ 3. Bestemmelserne om beregning og betaling for patienters behandling ved fremmede regioners sygehusvæsen kan i konkrete tilfælde fraviges ved særlige aftaler mellem de pågældende regioner.

§ 4. Der betales ikke for nyfødte raske og for ledsagere, som ikke modtager behandling.

§ 5. Når betaling for indlagte patienter beregnes pr. sengedag, medregnes udskrivningsdagen ikke i sengedagstallet. Dog medregnes mindst 1 dag pr. indlæggelse

Stk. 2. Hvis der gives en indlagt patient frihed til at forlade sygehusafdelingen i enkelte døgn eller dele deraf, uden at undersøgelses-/behandlingsforløbet afbrydes, og det enkelte fravær ikke strækker sig over mere end 3 døgn, anses indlæggelsen ikke for ophørt eller afbrudt, og patienten skal ikke registreres som udskrevet og genindlagt. Hvis det enkelte fravær strækker sig over 3 døgn eller mere, skal patienten registreres som udskrevet og genindlagt, og fraværsdagene medregnes ikke ved opgørelse af sengedage. I forbindelse med højtidsperioder såsom jul, nytår og påske kan det enkelte fravær dog strække sig over mere end 3 døgn, uden at patienten registreres som udskrevet og genindlagt.

§ 6. Når betaling for indlagte patienter beregnes pr. sygehusudskrivning, indgår uafbrudt indlæggelse, som er et led i behandlingsforløbet, på flere afdelinger på samme sygehus i én udskrivning. Ved afgørelsen af om en indlæggelse har været afbrudt, benyttes bestemmelsen i § 5, stk. 2.

Stk. 2. I en sygehusudskrivning indgår alle ydelser på det pågældende sygehus, som er et led i behandlingsforløbet og finder sted under indlæggelsen.

Stk. 3. Indenrigs- og Sundhedsministeriet fastsætter diagnoserelaterede takster pr. sygehusudskrivning, pr. ambulant besøg m.v. (DRG-takster). Taksterne reguleres årligt med virkning fra 1. januar, og kan i øvrigt reguleres efter behov. Indenrigs- og Sundhedsministeriet fastsætter for hver diagnosegruppe et maksimalt sengedagstal, som er dækket af taksten (trimpunktet).

§ 7. Betaling for procedurer/ambulante ydelser beregnes pr. ydelse/henvendelse.

§ 8. Der kan opkræves (tillægs)betaling for visse særlige ydelser.

§ 9. Der kan opkræves forløbstakster for behandlingsforløb.

Behandling på hovedfunktions- og regionsfunktionsniveau

§ 10. Betaling for indlagte somatiske patienter på hovedfunktions- og regionsfunktionsniveau beregnes pr. sygehusudskrivning. Betaling for indlagte psykiatriske patienter på hovedfunktions- og regionsfunktionsniveau beregnes pr. sengedag eller pr. sygehusudskrivning, jf. stk. 3.

Stk. 2. Ved beregning af betaling for somatiske patienter anvendes de i § 6, stk. 3, nævnte DRG-takster. For sengedage ud over trimpunktet betales 1.819 kr. (2010-pris- og lønniveau). Taksten reguleres årligt med virkning fra 1. januar. Der kan opkræves sengedagsbetaling for halve sengedage, såfremt der i det fastsatte trimpunkt indgår halve sengedage.

Stk. 3. Indenrigs- og Sundhedsministeriet fastsætter taksten til beregning af betaling for indlagte psykiatriske patienter. Taksten reguleres årligt med virkning fra 1. januar.

Stk. 4. For ambulante patienter afregnes pr. ydelse/besøg. Der kan afregnes for flere ydelser/besøg samme dag. For somatiske patienter anvendes de i § 6, stk. 3, nævnte DRG-takster. Taksten for ambulant behandling af psykiatriske patienter fastsættes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Taksten reguleres årligt med virkning fra 1. januar.

Stk. 5. For ambulante patienter kan opkræves særydelsestakster for særligt omkostningskrævende behandlingsydelser, implantater, proteser, medicin m.v., som

fastsættes af Indenrigs- og Sundhedsministeriet, jf. dog stk. 6. Listen med takster udmeldes årligt med virkning fra 1. januar.

Stk. 6. For behandlinger, der kan foregå såvel ambulant som under indlæggelse, kan Indenrigs- og Sundhedsministeriet fastsætte særlige takster (gråzonetakster). Hvor der er fastsat en gråzonetakst, afregnes med denne uanset om behandlingen foregår som ambulant ydelse/besøg eller under indlæggelse. For evt. for- eller efterambulante ydelser/besøg afregnes med ambulant takst. Foregår behandlingen under indlæggelse, kan der opkræves betaling for sengedage ud over trimpunktet.

Behandling på højt specialiseret funktionsniveau

§ 11. For behandling af patienter på højt specialiseret funktionsniveau betales dels et fast abonnement baseret på forbruget i en foregående periode, dels efter det faktiske forbrug i det pågældende år.

Stk. 2. Den faste abonnementsbetaling skal svare til 25 pct. af den pågældende regions forbrug ekskl. særydelser hos de pågældende andre regioner i en foregående periode, jf. § 12, stk. 2.

Stk. 3. Betaling efter faktisk forbrug sker i form af sengedagstakster, proceduretakster (operation, røntgen) og ambulanttakster eller i form af forløbstakster. Taksterne reduceres med 25 pct. Endvidere kan særydelser, f.eks. særlige behandlinger, implantater, proteser og speciel medicin, udskilles til særskilt afregning efter kostprisen.

§ 12. Beregning af abonnementsbetaling, sengedagstakster, proceduretakster og ambulanttakster samt forløbstakster sker på basis af afdelingsregnskabet for den enkelte afdeling med udskillelse af eventuelle særydelser, samt med fradrag for betaling for patienter på hovedfunktions- og regionsfunktionsniveau fra andre regioner. Beregningen af takstgrundlaget sker som anført i bilag 1. Beregningen af forløbstakster kan ske på basis af afdelingsregnskaber for flere afdelinger.

Stk. 2. Abonnementsbetaling, sengedagstakster, proceduretakster og ambulanttakster samt forløbstakster beregnes ud fra senest kendte regnskab korrigeret for væsentlige, dokumenterede ændringer i den mellemliggende periode. Ved ibrugtagning af nye behandlingsmetoder og modtagelsen af nye patientkategorier kan der tages udgangspunkt i budgettal. Der foretages en pris- og lønregulering.

§ 13. I beregningen af abonnementsbetaling, sengedagstakster, proceduretakster og ambulanttakster samt forløbstakster indgår forrentning og afskrivning af anlægsudgifter afholdt af regionen. Ved leasing af apparatur indgår leasingbetalingen i driftsregnskabet.

Stk. 2. Statusværdien for bygninger samt apparatur og inventar mv. opgøres som anskaffelsessummen for ibrugtagne anlægsprojekter med tillæg for ibrugtagne forbedringer og fradrag for afhændelser samt afskrivninger. Et anlægsprojekt indgår med afskrivning i takstberegningen året efter ibrugtagningen.

Stk. 3. Der beregnes forrentning af bygninger samt apparatur og inventar, herunder edb-udstyr. Der beregnes ikke forrentning af grundværdier. Forrentningen beregnes på baggrund af statusværdier primo regnskabsåret. Der beregnes forrentning af nyinvesteringer for de måneder af året, hvor nybyggeriet har været i brug. Forrentningsprocenten er den for statsvirksomheder gældende.

Stk. 4. Bygninger afskrives lineært over 30 år, svarende til en årlig afskrivning på 3 1/3 pct. Apparat og inventar, herunder edb-udstyr, afskrives lineært over 10 år, svarende til en årlig afskrivning på 10 pct.

§ 14. I beregningen af abonnementsbetaling, sengedagstakster, proceduretakster og ambulanttakster samt forløbstakster indgår beregnet pensionsbyrde vedrørende pensionsberettiget personale, der ikke er pensionsforsikret, med 15 pct. af de faktiske lønudgifter.

Ikrafttræden

§ 15. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2011.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 13 af 10. januar 2006 om regioners betaling for sygehusbehandling ved en anden regions sygehusvæsen.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet, den 6. december 2010

Bertel Haarder

Bilag 1

Takstberegning for højt specialiseret funktionsniveau

Beregning af takstgrundlaget for en sygehusafdeling

- A. Afdelingens faktiske bruttodriftsudgifter
- B. + fælles faktiske bruttodriftsudgifter på sygehusniveau
- C. + generelle fælles faktiske bruttodriftsudgifter, sundhedsvæsenet

- D. - indtægter der ikke vedrører patientbehandlingen
  - E. - særydelser (kostprisen)
  - F. - betaling for patienter på hovedfunktions- og
regionsfunktionsniveau fra andre regioner
-

G. = Mellemtotal

H. + Forrentningsbeløb

I. + Afskrivningsbeløb

J. + Pensionsbyrde

K. = Takstberegningsgrundlaget

B8.2. Sygehusbekendtgørelsen

Bekendtgørelse nr. 958 af 29. august 2014 om ret til sygehusbehandling m.v.³¹

I medfør af § 8, stk. 2, § 10, § 11, § 75, stk. 2, § 76, § 78, stk. 1, § 78 a, stk. 2, § 81, stk. 3 og 4, § 82 a, stk. 3, § 82 b, stk. 3, § 86, stk. 2 og 3, § 87, stk. 5, § 89, stk. 5, § 89 a, stk. 2, § 90, stk. 3, § 91, § 195, § 225, stk. 1, § 235, stk. 3 og 4, og § 265 i sundhedsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 913 af 13. juli 2010, som ændret ved lov nr. 1388 af 28. december 2011, lov nr. 1401 af 23. december 2012, lov nr. 1638 af 26. december 2013, og lov nr. 743 af 25. juni 2014, og efter forhandling med justitsministeren og ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold, samt i medfør af § 4 i lov nr. 1396 af 21. december 2005 om retspsykiatrisk behandling m.v. fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde m.v.

§ 1. Denne bekendtgørelse omfatter ret og adgang til sygehusbehandling m.v. for personer med bopæl eller ophold her i landet.

Stk. 2. Ydelserne er vederlagsfri for personer, der har ret til ydelser efter denne bekendtgørelse, jf. dog § 5, stk. 3, og §§ 6 og 7, stk. 1.

Stk. 3. Ved bopæl forstås tilmelding til Folkeregisteret.

§ 2. Sygehusbehandling omfatter efter denne bekendtgørelse undersøgelse, diagnosticering, sygdomsbehandling, fødselshjælp, genoptræning på sygehus, sundhedsfaglig pleje samt forebyggelse og sundhedsfremme i forhold til den enkelte patient.

§ 3. I de tilfælde, hvor Danmark har indgået overenskomst med andre stater, eller der er fastsat rettigheder i Den Europæiske Unions forordninger om ydelse af behandling, som er omfattet af denne bekendtgørelse, træder de deri fastsatte regler i stedet for reglerne i denne bekendtgørelse.

Kapitel 2

Ret og adgang til sygehusbehandling og personkreds

---

³¹ ¹⁾ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/24/EU af 9. marts 2011 om patientrettigheder i forbindelse med grænseoverskridende sundhedsydelser, EU-Tidende 2011, nr. L 88, side 45-65.

Personer, der har bopæl her i landet

§ 4. Personer, der har bopæl her i landet, har ret til sygehusbehandling m.v. i enhver region, jf. kapitel 4.

Stk. 2. Et regionsråd skal på sine sygehuse behandle alle personer, der har ret til sygehusbehandling m.v., på samme vilkår uden hensyntagen til, hvor de har bopæl, efter reglerne i denne bekendtgørelse.

Personer, der ikke har bopæl her i landet

§ 5. Personer, der ikke har bopæl her i landet, har ret til akut sygehusbehandling m.v. i opholdsregionen i tilfælde af ulykke, pludseligt opstået sygdom og fødsel eller forværring af kronisk sygdom m.v. Behandlingen m.v. ydes på samme vilkår som til personer med bopæl her i landet.

Stk. 2. Regionsrådet i opholdsregionen yder herudover sygehusbehandling m.v., når det under de foreliggende omstændigheder ikke skønnes rimeligt at henvise personen til behandling i hjemlandet, herunder Færøerne og Grønland, eller personen ikke tåler at blive flyttet til et sygehus i hjemlandet, herunder Færøerne og Grønland, jf. dog § 16.

Stk. 3. For behandling, der ydes efter stk. 2, kan regionsrådet opkræve betaling efter reglerne i § 50.

Stk. 4. Behandling efter stk. 2 kan ydes vederlagsfrit, når det under de foreliggende omstændigheder skønnes rimeligt.

§ 6. Regionsrådet kan yde behandling og opkræve betaling efter reglerne i § 50 for sygehusbehandling, som ikke er akut, jf. § 5, stk. 1, af personer, der har tilknytning til et EU/EØS-land, Grønland eller Færøerne, og som ikke har adgang til behandling efter § 7, såfremt sygehusbehandlingen kan ydes inden for den eksisterende kapacitet, og såfremt der ikke er private virksomheder, der kan dække efterspørgslen efter disse ydelser i den pågældende region.

§ 7. Regionsrådet yder mod betaling behandling efter sundhedslovens afsnit VI, jf. dog stk. 5, til patienter, der ikke har bopæl her i landet, og som er offentligt sygesikret i eller har ret til sundhedsydelser til udgift for andre EU/EØS-lande end Danmark i medfør af

- 1) reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger med senere ændringer, eller Det Blandede

EØS-udvalgs afgørelse nr. 76/2011 af 1. juli 2011 om ændring af bilag VI (social sikring) og protokol 37 til EØS-aftalen, eller

2) for så vidt angår tredjelandsstatsborgere, reglerne i Rådets forordning (EF) nr. 859/2003 af 14. maj 2003 om udvidelse af bestemmelserne i forordning (EØF) nr. 1408/71 og forordning (EØF) nr. 574/72 til at omfatte tredjelandsstatsborgere, der ikke allerede er dækket af disse bestemmelser udelukkende på grund af deres nationalitet eller af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1231/2010 af 24. november 2010 om udvidelse af forordning (EF) nr. 883/2004 og forordning (EF) nr. 987/2009 til at omfatte tredjelandsstatsborgere, der ikke allerede er omfattet af disse forordninger udelukkende på grund af deres nationalitet, eller af lovgivningen i et andet EU/EØS-land.

Stk. 2. Behandling i medfør af stk. 1 omfatter ikke adgang til organer med henblik på organtransplantationer.

Stk. 3. Regionsrådet kan kræve dokumentation for, at den behandlingssøgende er omfattet af stk. 1.

Stk. 4. For behandling, der ydes efter stk. 1, opkræver regionsrådet betaling efter reglerne i § 50.

Stk. 5. Stk. 1 berører ikke en patients ret til akut sygehusbehandling, jf. § 5, eller ret til sundhedslovens ydelser under midlertidigt ophold i Danmark efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger med senere ændringer, eller Det Blandede EØS-udvalgs afgørelse nr. 76/2011 om ændring af bilag VI (social sikring) og protokol 37 til EØS-aftalen.

Stk. 6. Ved behandling efter stk. 1 finder bekendtgørelsens § 12, stk. 1, nr. 2-9, og § 12, stk. 2 og 3, og kap. 4-9 ikke anvendelse.

§ 8. Et regionsråd kan ud fra en konkret vurdering afvise patienter, der søger behandling i medfør af § 7, herunder såfremt sygehusafdelingen har betydelig ventetid til den pågældende behandling, og væsentlige hensyn til andre patienter ellers vil blive tilsidesat.

Stk. 2. Regionsrådet offentliggør information om behandlingsområder, hvortil adgangen begrænses, jf. stk. 1, snarest muligt og senest i forbindelse med den konkrete afgørelse.

§ 9. Personer med bopæl på Færøerne eller i Grønland, der opholder sig her i landet på skoleophold eller i uddannelsesmæssigt øjemed, har ret til sygehusbehandling m.v. på samme vilkår som personer med bopæl her i landet.

Personale m.fl. ved diplomatiske og konsulære repræsentationer samt NATO- og PfP-styrker

---

§ 10. Følgende personer har ret til sygehusbehandling m.v. på samme vilkår som personer med bopæl her i landet:

- 1) Udsendt personale ved diplomatiske og konsulære repræsentationer her i landet, hvis ret hertil følger af internationale bestemmelser, og deres familiemedlemmer.
- 2) Udsendte personer, hvis ophold her i landet er reguleret i aftaler om retsstillingen for styrker eller militære hovedkvarterer, som Danmark har tiltrådt, og deres familiemedlemmer.

Henviſning til sygehusbehandling

§ 11. Med mindre behandling sker akut, hvor henviſning ikke kan indhentes forinden, skal personen være henviſt til behandling af en læge eller tandlæge, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Personen kan også være henviſt af andre autoriserede sundhedspersoner eller myndigheder, hvor regionsrådet forinden har offentliggjort, at disse har adgang til henviſning.

Stk. 3. Regionsrådet kan endvidere efter en konkret vurdering yde sygehusbehandling til en person, der ikke er henviſt til behandling, jf. stk. 1, når omſtændighederne taler derfor.

Kapitel 3

Information

§ 12. Regionsrådet skal senest 8 hverdage efter, at et af rådets sygehuse har modtaget henviſning af en patient eller har udredt en patient, oplyſe patienten om:

- 1) dato og ſted for undersøgelse eller behandling,
- 2) patienten efter reglerne i § 13, stk. 1 og 2, kan tilbydes en diagnostisk undersøgelse inden for 1 måned,
- 3) patienten efter reglerne i § 14 kan tilbydes udredning inden for 1 måned, jf. dog § 54, stk. 2,
- 4) patienten efter reglerne i § 19, stk. 1 og 2, kan tilbydes behandling inden for 1 eller 2 måneder,
- 5) retten til at vælge sygehus efter reglerne i § 13, § 15, stk. 1-3, og § 19,
- 6) sygehuset tilbyder at henviſe patienten til privatejede sygehuse, klinikker m.v. her i landet eller sygehuse m.v. i udlandet, som regionsrådene i forening har indgået aftale med (aftalesygehuse),

7) ventetiden på den diagnostiske undersøgelse, udredning eller behandling, som patienten er henvist til, ved regionens eget sygehusvæsen, andre regioners sygehuse, private sygehuse og klinikker, som regionen har indgået aftale med samt de private specialsygehuse m.fl., jf. § 15, stk. 2 og 3,

8) at patienten ved henvendelse til sygehuset kan få oplyst antal diagnostiske undersøgelser, udredninger og behandlinger, der foretages på sygehuse omfattet af nr. 7, og

9) at sygehuset tilbyder at henvise patienten til et andet sygehus efter reglerne i § 13, § 15, stk. 1-3, § 19 og sundhedslovens § 82 a.

Stk. 2. Regionsrådet skal, senest 8 hverdage efter ændring af dato for kirurgisk behandling på et regionalt sygehus, oplyse patienten om retten til at vælge sygehus efter § 19, stk. 4.

Stk. 3. De i § 15, stk. 2 og 3, nævnte private specialsygehuse m.fl. skal senest 8 hverdage efter, at sygehuset har modtaget henvisning af en patient, oplyse patienten om:

- 1) dato og sted for undersøgelse eller behandling,
- 2) retten til at vælge sygehus efter reglerne i § 15, stk. 1-3,
- 3) at patienten ved henvendelse til sygehuset kan få oplyst antal behandlinger, der foretages på sygehuset, og
- 4) at sygehuset tilbyder at henvise patienten til et andet sygehus efter reglerne i § 15, stk. 1-3.

Kapitel 4

Diagnostiske undersøgelser, udredning, ret til at vælge sygehus m.v.

§ 13. Personer, der er henvist af en alment praktiserende læge eller en praktiserende speciallæge til en diagnostisk undersøgelse til brug for lægen, kan vælge mellem enhver regions sygehuse. Personen kan desuden vælge at blive undersøgt på et aftalesygehus, hvis regionsrådet i bopælsregionen ikke inden for 1 måned efter, at henvisningen er modtaget, kan tilbyde den diagnostiske undersøgelse ved sine sygehuse eller samarbejdssygehuse.

Stk. 2. Retten til at vælge diagnostisk undersøgelse efter stk. 1 omfatter desuden, jf. sundhedslovens § 82 a, diagnostiske undersøgelser til brug for speciallæger i Team Danmarks sportsmedicinske team i forbindelse med behandling af indplacerede eliteidrætsudøvere i Team Danmark.

Stk. 3. Regionssygehuset skal henvise personer til det aftalesygehus, de anmoder om, når betingelserne efter stk. 1 og 2 er opfyldt.

§ 14. Til personer, der er henvist til udredning på sygehus, yder regionsrådet i bopælsregionen udredning ved sit sygehusvæsen, andre regioners sygehuse eller private sygehuse og klinikker, som regionen har indgået aftale med, inden for 1 måned, såfremt det er fagligt muligt, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Såfremt det ikke er muligt at udrede personen inden for 1 måned, jf. stk. 1, skal regionsrådet inden for samme frist udarbejde og patienten modtage en plan for det videre udredningsforløb.

Stk. 3. En plan i medfør af stk. 2 skal indeholde oplysninger om det planlagte videre udredningsforløb, f.eks. oplysninger om indholdet i planlagte undersøgelser samt tid og sted for disse. Ved uklarhed om det videre udredningsforløb skal en plan i medfør af stk. 2 mindst indeholde oplysninger om indholdet i den næste undersøgelse i udredningsforløbet samt tid og sted for denne.

§ 15. Personer, der henvises af en læge til sygehusbehandling m.v., kan vælge mellem enhver regions sygehuse, jf. dog §§ 16-18.

Stk. 2. Retten til at vælge behandling efter stk. 1 gælder også følgende private specialsygehuse m.fl.: Sankt Lukas Hospice, Diakonissestiftelsens Hospice, Sct. Maria Hospice Center, rehabiliteringscentre for traumatiserede flygtninge OASIS, RCT-Jylland og DIGNITY, Epilepsihospitalet Filadelfia, sclerosehospitalet i Haslev og Ry, PTU's RehabiliteringsCenter, Center for sundhed og træning i Middelfart, Center for sundhed og træning i Århus, Center for sundhed og træning i Skælskør, RehabiliteringsCenter for Muskelsvind, Vejlefjord og Center for Hjerneskade, jf. § 49, stk. 1.

Stk. 3. Retten til at vælge behandling efter stk. 1 gælder endvidere KamillianerGaardens Hospice, Hospice Fyn, Arresødal Hospice, Hospice Sjælland, Hospice Sønderjylland, Anker Fjord Hospice, Hospice Limfjord og Hospice Sydvestjylland, Hospice Vendsyssel, Hospice Djursland, Hospice Søndergård, Svanevig Hospice, Hospicegården Filadelfia, Hospice Sydfyn, Hospice Søholm, jf. § 49, stk. 2, samt Kong Chr. X's Gighospital i Gråsten.

Stk. 4. Retten til at vælge sygehusbehandling efter stk. 1-3 gælder uanset bopælsregionens behandlingstilbud og kriterier for sygehusbehandling i sit sygehusvæsen, jf. dog § 16 og § 18.

Stk. 5. En læge, der henviser en person til sygehusbehandling, skal henvise til det sygehus, som personen vælger efter stk. 1-3, hvis sygehuset kan varetage behandlingen af personen.

§ 16. En sygehusafdeling kan afvise fritvalgspatienter, jf. §§ 13 og 15, af kapacitetsmæssige årsager, herunder hvis afdelingen har væsentligt længere ventetider til den

pågældende behandling end andre afdelinger, og hvis væsentlige hensyn til andre patienter ellers vil blive tilsidesat.

Stk. 2. En sygehusafdeling med lands- eller landsdelsfunktion (specialfunktion ved regionsfunktion eller højt specialiseret funktion) kan afvise at modtage fritvalgspatienter, jf. § 15, der ikke er lands- eller landsdelspatienter på specialfunktionsniveau, hvis væsentlige hensyn til lands- eller landsdelspatienter på specialfunktionsniveau eller til patienter fra egen region ellers vil blive tilsidesat.

Stk. 3. En sygehusafdeling kan dog ikke efter stk. 1 afvise følgende personer, der forventes at opholde sig i regionen i mere end 3 måneder:

- 1) Elever på kostskole eller efterskole.
- 2) Personer, der er anbragt uden for hjemmet på døgninstitution, i plejefamilie eller godkendt opholdssted og lignende.
- 3) Personer, der er værnepligtige på en kaserne.
- 4) Personer, der er indsat i kriminalforsorgens fængsler.
- 5) Personer, der er anbragt på psykiatrisk afdeling, har ophold i boform for personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, eller er anbragt i forvaring m.v. efter rettens eller Justitsministeriets bestemmelse.

Stk. 4. En sygehusafdeling kan heller ikke afvise patienter, der under ophold i regionen får akut behov for sygehusbehandling som følge af ulykke, pludseligt opstået eller forværret sygdom og fødsel, så længe patienten ikke tåler at blive flyttet til et sygehus i bopælsregionen.

§ 17. For personer, der er optaget i kriminalforsorgens institutioner, eller som opholder sig i en institution i henhold til retsplejeloven, straffeloven eller et farlighedsdekret efter kapitel 11 i lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, kan retten til at vælge sygehus i henhold til § 13, stk. 1 og 2, og § 15, stk. 1-3, begrænses af sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til retshåndhævelsen. Den myndighed, der meddeler tilladelse til udgang m.v., træffer afgørelse herom.

§ 18. Regionsrådene har pligt til på deres psykiatriske sygehuse eller sygehusafdelinger at modtage:

- 1) Personer, der skal undergives mentalundersøgelse.
- 2) Personer, der i henhold til dom eller kendelse skal anbringes eller behandles på psykiatrisk sygehus eller på anden måde undergives psykiatrisk behandling.
- 3) Personer, der efter Justitsministeriets eller overøvrighedens bestemmelse skal anbringes på psykiatrisk sygehus.

4) Personer, der som vilkår for prøveløsladelse, benådning m.v. eller tiltalefrafald skal undergives psykiatrisk behandling.

5) Varetægtsarrestanter, der i medfør af retsplejelovens §§ 765 eller 777 skal undergives psykiatrisk behandling.

Stk. 2. Statsadvokaten kan bestemme, at de i stk. 1 nævnte retspsykiatriske patienter skal anbringes eller behandles på et nærmere bestemt sygehus eller en nærmere bestemt sygehusafdeling uden for bopælsregionen, når retssikkerheden eller andre særlige hensyn, herunder hensynet til den forurettede taler herfor. Når sådanne hensyn taler for det, kan Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, tilsvarende træffe bestemmelse om anbringelse uden for bopælsregionen af personer, der efter straffuldbyrdelseslovens § 78 overføres til psykiatrisk sygehus samt personer, der prøveløslades eller benådes på vilkår om anbringelse eller behandling på psykiatrisk sygehus.

Stk. 3. Anklagemyndigheden kan bestemme, at personer skal indlægges på et psykiatrisk sygehus uden for bopælsregionen, hvis der er afsagt retskendelse om, at personen skal indlægges til mentalundersøgelse.

§ 19. Personer, der er henvist til sygehusbehandling og udredt, kan vælge at blive behandlet på et af de sygehuse, klinikker m.v. her i landet eller i udlandet, som regionsrådene i forening har indgået aftale med herom (aftalesygehuse), hvis regionsrådet i bopælsregionen ikke inden for 2 måneder, jf. dog stk. 2, kan tilbyde både forundersøgelse og behandling ved regionens egne sygehuse (regionssygehuse) eller et af de sygehuse, som regionen samarbejder med eller sædvanligvis benytter (samarbejdssygehuse), jf. dog §§ 21 og 22.

Stk. 2. Når personen er henvist til behandling af alvorlig sygdom er fristen, jf. stk. 1, dog 1 måned.

Stk. 3. Regionsrådet i bopælsregionen træffer afgørelse om, hvorvidt en sygdom er alvorlig, jf. stk. 2, ud fra følgende hensyn, og såfremt der ikke er udsigt til spontan bedring:

1) Hvorvidt udsigten til væsentlig bedring eller helbredelse forringes betydeligt ved udsættelse af behandlingen med yderligere 1 måned.

2) Hvorvidt tilstanden er ledsaget af daglige og stærke smerter med behov for stærk smertestillende medicin, og der er udsigt til, at behandling kan lindre eller fjerne smerterne i væsentlig grad, eller tilstanden er ledsaget af daglig svær og psykisk forpinthed, og der er udsigt til, at behandling kan lindre eller fjerne symptomerne i væsentlig grad. Ved svær psykisk forpinthed forstås en tilstand, hvor patienten er præget af fortvivlelse, angst eller uro som følge af en grundlæggende psykisk lidelse.

3) Hvorvidt der er daglige svære funktionsnedsættelser, hvor der er udsigt til, at behandling kan bedre eller normalisere funktionsnedsættelsen i væsentlig grad. I vurderingen af funktionsnedsættelsen kan følgende bl.a. indgå: Manglende mulighed for at bevare beskæftigelse, udføre almindelige og nødvendige personlige gøremål i dagligdagen, personlig hygiejne, fødeindtagelse, forflytning m.v.

Stk. 4. Personer, som har fået tilbudt en dato for kirurgisk behandling på et regionalt sygehus, kan vælge at blive behandlet på et aftalesygehus, hvis det regionale sygehus ændrer datoen.

Stk. 5. Regionssygehuset skal henvise personer til det aftalesygehus, de anmoder om, når betingelserne efter stk. 1-2 og 4 er opfyldt.

§ 20. Tidsfristen efter § 13, stk. 1 og 2, regnes fra den dag, sygehuset modtager henvisningen fra personens læge, til den dag, den diagnostiske undersøgelse kan foretages. Tidsfristen efter § 14 regnes fra den dag, sygehuset modtager henvisningen fra personens læge til udredningen kan afsluttes. Tidsfristen efter § 19, stk. 1 og 2, regnes fra den dag, hvor patienten er udredt, jf. § 14. I de tilfælde, hvor patienten ved henvisningen er udredt, regnes fristen efter § 19, stk. 1 og 2, fra modtagelse af henvisningen på regionsrådets sygehus.

Stk. 2. I opgørelsen af tidsfrister i medfør af stk. 1 medregnes ikke perioder, hvor diagnostisk undersøgelse, jf. § 13, stk. 1 og 2, og behandling, jf. § 19, stk. 1 og 2, må udsættes på grund af personens helbredstilstand eller efter personens ønske.

§ 21. Bestemmelserne i §§ 13 og 19 gælder ikke henvisning til organtransplantation, sterilisation, fertilitetsbehandling, herunder refertilisationsbehandling, høreapparatbehandling, kosmetisk behandling, kønsskifteoperation og rekreative- og rehabiliteringsophold.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 13 og 19 gælder ikke henvisning til forskningsmæssig, eksperimentel eller alternativ behandling.

§ 22. Retten til at vælge en behandling eller diagnostisk undersøgelse på et aftalesygehus efter § 13, stk. 1 og 2, og § 19, stk. 1 og 2, bortfalder, hvis ventetiden på dette sygehus overstiger ventetiden på bopælsregionens sygehuse eller et af regionens samarbejdssygehuse.

§ 23. Regionsrådene offentliggør en oversigt over deres samarbejdssygehuse, jf. sundhedslovens § 75, stk. 2, og over aftalesygehuse, jf. § 13, stk. 1 og 2, § 19, stk. 1, og bekendtgørelse om indgåelse af behandlingsaftaler efter de udvidede fritvalgsordninger m.v.

§ 24. For behandling af personer med livstruende kræftsygdomme m.v. gælder reglerne i denne bekendtgørelse samt reglerne i bekendtgørelse om behandling af personer med livstruende kræftsygdomme m.v.

Kapitel 5

Ret til behandling i udlandet m.v.

§ 25. Et regionsråd kan tilbyde patienter henvisning til behandling i udlandet.

§ 26. Et regionsråd skal tilbyde en patient henvisning til behandling i udlandet, hvis patienten forinden har været undersøgt eller behandlet på en sygehusafdeling her i landet, der inden for det pågældende sygdomsområde besidder den højeste indenlandske specialkundskab, og patienten af denne afdeling er indstillet til en nødvendig behandling på en nærmere angivet specialafdeling m.v. i udlandet, når denne behandling ikke kan ydes på et dansk sygehus.

Stk. 2. Henvisningen efter stk. 1 skal forinden forelægges for Sundhedsstyrelsen til godkendelse. Forelæggelsen kan i hastende tilfælde ske mundtligt.

§ 27. Ved henvisning af patienter, der er statsborgere i et EU/EØS-land eller Schweiz, og deres familiemedlemmer til behandling på et offentligt sygehus m.v. i et andet EU/EØS-land eller Schweiz, eller ved henvisning af andre patienter til behandling på et offentligt sygehus i et andet nordisk land kan regionsrådet i bopælsregionen foretage henvisning efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger med senere ændringer eller Det Blandede EØS-udvalgs afgørelse nr. 76/2011 af 1. juli 2011 om ændring af bilag VI (social sikring) og protokol 37 til EØS-aftalen, eller efter reglerne i Nordisk Konvention om Social Sikring.

Stk. 2. Ved henvisning til behandling efter §§ 25 og 30 kan regionsrådet udstede EF-blanket S 2 eller EF-blanket E 112.

Stk. 3. Ved henvisning til behandling efter § 26 udsteder Sundhedsstyrelsen EF-blanket S 2, E 112 eller andet kautionsbevis.

§ 28. Der kan ikke henvises til forskningsmæssig, eksperimentel eller alternativ behandling efter bestemmelserne i §§ 25 og 26, jf. §§ 29 og 30.

§ 29. Et regionsråd kan tilbyde en patient henvisning til forskningsmæssig behandling i udlandet, hvis patienten forinden har været undersøgt eller behandlet på en sygehusafdeling

her i landet med lands- eller landsdelsfunktion (specialfunktion) på det pågældende sygdomsområde, og patienten af denne afdeling er indstillet til forskningsmæssig behandling på en nærmere angivet sygehusafdeling m.v. i udlandet, og relevant behandling ikke kan tilbydes på et dansk sygehus.

Stk. 2. Den forskningsmæssige behandling efter stk. 1 skal opfylde almindeligt anerkendte krav til videnskabelige forsøg og foregå i samarbejde med et dansk sygehus.

Stk. 3. Regionsrådet skal indberette henvisninger af patienter til forskningsmæssig behandling i udlandet efter stk. 1 til Sundhedsstyrelsen.

§ 30. Sundhedsstyrelsen nedsætter et rådgivende panel vedrørende eksperimentel behandling.

Stk. 2. Panelet rådgiver efter indstilling fra den behandlende sygehusafdeling om behandling af patienter, der har en livstruende kræftsygdom eller anden lignende livstruende sygdom, der ikke umiddelbart kan tilbydes behandling for på offentlige sygehuse her i landet eller behandling for efter §§ 25, 26 og 29. Panelet kan endvidere rådgive om supplerende undersøgelser og behandlinger på offentlige sygehuse her i landet og om behandling efter §§ 25, 26 og 29.

Stk. 3. Sundhedsstyrelsen fastsætter nærmere bestemmelser om panelets sammensætning og virksomhed.

Stk. 4. Et regionsråd kan tilbyde de patienter, der er nævnt i stk. 2, henvisning til eksperimentel behandling på et privat sygehus her i landet eller et sygehus i udlandet.

Stk. 5. Forinden skal henvisningen med en indstilling fra den behandlende sygehusafdeling forelægges for Sundhedsstyrelsen til godkendelse.

Stk. 6. Sundhedsstyrelsen kan godkende en henvisning efter stk. 4 på baggrund af rådgivning fra panelet vedrørende eksperimentel behandling, hvis der kan være mulighed for, at en bestemt eksperimentel behandling på en nærmere angivet afdeling på et privat sygehus her i landet eller et sygehus i udlandet kan helbrede patienten eller forlænge patientens liv.

Kapitel 6

Særlige regler om refusion af udgifter til sygehusbehandling i andre EU/EØS-lande

Ret til refusion af udgifter til sygehusbehandling

§ 31. Regionsrådet skal refundere patienters udgifter til sygehusbehandling i et andet EU/EØS-land, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Regionsrådet refunderer udgifter til samme behandling eller lignende behandling, som patienten ville være blevet tilbudt i det offentlige sygehusvæsen her i landet, herunder medicinudgifter som i Danmark er omfattet af den pågældende sygehusydelse.

Stk. 3. Regionsrådets refusion af udgifter til ikke-akut sygehusbehandling i et andet EU/EØS-land efter stk. 1 er betinget af, at patienten er henvist til sygehusbehandling efter reglerne i § 11, stk. 1 og 2, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Regionsrådet kan efter en konkret vurdering yde refusion for sygehusbehandling til en person, der ikke er henvist til behandling, jf. stk. 3, når omstændighederne taler derfor.

Stk. 5. For visse sygehusbehandlinger er retten til refusion betinget af regionsrådets forhåndsgodkendelse, jf. nærmere reglerne i §§ 33-35.

Stk. 6. Ved sygehusbehandling efter reglerne i dette kapitel forstås behandling, som i Danmark udelukkende er sygehusbehandling.

Forhåndsgodkendelse af refusion af udgifter til visse sygehusbehandlinger

Ansøgning når forhåndsgodkendelse af refusion for sygehusbehandling ikke er påkrævet

§ 32. Ansøgning om refusion af udgifter til sygehusbehandling i et andet EU/EØS-land efter § 31 kan rettes til regionsrådet forud for behandlingen.

Stk. 2. Regionsrådet træffer afgørelse om refusion efter stk. 1 senest 2 uger efter, ansøgningen er modtaget af regionen, og i øvrigt under hensyntagen til patientens behov for fremskyndet behandling. Såfremt patienten ikke med ansøgningen har indsendt alle de i § 40, stk. 1, anførte oplysninger, kan regionsrådet anmode patienten herom og udsætte afgørelsen med det antal dage, det tager patienten at fremsende de manglende oplysninger til regionsrådet.

Ansøgning når forhåndsgodkendelse af refusion for sygehusbehandling er påkrævet

§ 33. Ansøgning om refusion af udgifter til sygehusbehandling i et andet EU/EØS-land efter § 31 skal rettes til regionsrådet forud for behandlingen, såfremt behandlingsbehovet ikke er akut, og såfremt behandlingen er opført på en af Sundhedsstyrelsen offentliggjort liste, jf. § 34.

Stk. 2. Hvis betingelserne for forhåndsgodkendelse efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger med senere ændringer eller Det Blandede EØS-udvalgs afgørelse nr. 76/2011 af 1. juli 2011 om ændring af bilag VI (social sikring) og protokol 37 til EØS-aftalen er opfyldt, giver regionsrådet forhåndsgodkendelsen i overensstemmelse hermed, medmindre patienten anmoder om andet.

Stk. 3. Regionsrådet træffer afgørelse om refusion senest 2 uger efter, ansøgningen er modtaget af regionen, og i øvrigt under hensyntagen til patientens behov for fremskyndet behandling. Såfremt patienten ikke med ansøgningen har indsendt alle de i § 40, stk. 1, anførte oplysninger, kan regionsrådet anmode patienten herom og udsætte afgørelsen med det antal dage, det tager patienten at fremsende de manglende oplysninger til regionsrådet.

Stk. 4. Har patienten ikke fået regionsrådets godkendelse af refusion af udgifter til sygehusbehandling i et andet EU/EØS-land forud for behandlingen, jf. stk. 1, refunderer regionsrådet dog patientens udgifter efter ansøgning, såfremt det efter omstændighederne ikke var muligt for patienten at afvente regionsrådets forhåndsgodkendelse forud for behandlingen, eller regionen ikke efter reglerne i § 35 kunne have givet afslag på ansøgning. Regionsrådet kan endvidere yde refusion, såfremt det efter omstændighederne ikke skønnes rimeligt at afslå refusion.

§ 34. Sundhedsstyrelsen offentliggør en liste over sygehusbehandlinger, hvortil retten til refusion er betinget af forhåndsgodkendelse, jf. § 33.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte behandlinger skal opfylde et af nedenstående kriterier:

- 1) Behandlingen kræver planlægning med det formål at sikre, at der i Danmark er en tilstrækkelig og vedvarende adgang til et afbalanceret udbud af behandling af høj kvalitet, eller ud fra et ønske om at styre omkostningerne og i videst muligt omfang undgå ethvert spild af økonomiske, tekniske og menneskelige ressourcer, og behandlingen indebærer enten sygehusindlæggelse mindst en nat, eller kræver brug af højt specialiseret og omkostningskrævende medicinsk infrastruktur eller medicinsk udstyr.
- 2) Behandlingen udgør en særlig risiko for patienten eller befolkningen.
- 3) Behandlingen ydes af en sundhedstjenesteyder, der i det enkelte tilfælde kan give anledning til alvorlig og konkret bekymring for så vidt angår kvaliteten og sikkerheden af sundhedsydelsen, med undtagelse af sundhedsydelser, der er underlagt en EU-lovgivning, der sikrer et mindsteniveau for sikkerhed og kvalitet.

§ 35. Regionsrådet kan kun afslå ansøgninger om refusion af udgifter til sygehusbehandling omfattet af § 34, stk. 1, af følgende grunde:

- 1) Regionsrådet kan tilbyde patienten rettidig behandling på egne sygehuse, andre offentlige sygehuse, samarbejdssygehuse eller aftalesygehuse.
- 2) Patienten vil i henhold til en klinisk vurdering med rimelig vished blive udsat for en patientsikkerhedsrisiko, der ikke kan betragtes som acceptabel, idet der tages hensyn til den ønskede behandlings mulige gavn for patienten.
- 3) Befolkningen vil med rimelig vished blive udsat for en væsentlig sikkerhedsrisiko som følge af den pågældende behandling.
- 4) Den pågældende behandling leveres af en sundhedstjenesteyder, som giver anledning til alvorlig og konkret bekymring for så vidt angår standarder for sundhedsydelsers kvalitet og patientsikkerheden, herunder bestemmelser om tilsyn.

Refusion til særlige persongrupper

§ 36. Regionsrådet yder ikke refusion efter § 31 til personer, der har bopæl her i landet, og som ifølge regler i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger med senere ændringer, har ret til lovens ydelser i Danmark til udgift for en offentlig sygesikring i et andet EU-land.

§ 37. Regionsrådet skal refundere udgifter efter § 31, til følgende personer, der har bopæl i et andet EU/EØS-land:

- 1) Personer, der er dansk sygesikrede efter regler i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger med senere ændringer eller Det Blandede EØS-udvalgs afgørelse nr. 76/2011 af 1. juli 2011 om ændring af bilag VI (social sikring) og protokol 37 til EØS-aftalen.
- 2) Pensionister og deres familiemedlemmer, samt grænsearbejderes familiemedlemmer som har ret til sundhedsydelser i bopælslandet til udgift for Danmark efter de under pkt. 1 nævnte EU-regler m.m., jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Stk. 1, nr. 2, omfatter ikke pensionister og medforsikrede familiemedlemmer, der bor i EU/EØS-lande, som opkræver refusion af udgifter for sundhedsydelser i bopælslandet ved årlige faste beløb, jf. bilag 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 987/2009 af 16. september 2009 om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 af 29. april 2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger med senere ændringer eller

Det Blandede EØS-udvalgs afgørelse nr. 76/2011 af 1. juli 2011 om ændring af bilag VI (social sikring) og protokol 37 til EØS-aftalen.

Stk. 3. Refusion efter stk. 1 omfatter ikke udgifter til sygehusbehandling, der er ydet i det EU/EØS-land, hvor de pågældende personer er bosat.

Refusionsbeløbet

§ 38. Regionsrådet refunderer et beløb, der svarer til, hvad samme eller lignende behandling koster i det offentlige sygehusvæsen her i landet. I de tilfælde, hvor der er fastsat takster for den pågældende behandling i bekendtgørelse om betaling for sygehusbehandling ved en anden regions sygehusvæsen, anvendes disse takster.

Stk. 2. Refusion af udgifter til sygehusbehandling efter stk. 1, kan ikke overstige personens faktiske udgifter.

Afgørelseskompetence

§ 39. Ansøgning om refusion af udgifter til sygehusbehandling efter § 31 skal rettes til regionsrådet i bopælsregionen, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. For personer omfattet af § 37, stk. 1, nr. 1 træffes afgørelse om refusion af regionsrådet i den region, hvor kommunen, der har udstedt det særlige sundhedskort til den sikrede, er beliggende.

Stk. 3. For pensionister og deres familiemedlemmer omfattet af § 37, stk. 1, nr. 2, træffes afgørelse om refusion af regionsrådet i pensionistens seneste bopælsregion.

Stk. 4. For grænsearbejderes familiemedlemmer omfattet af § 37, stk. 1, nr. 2, træffes afgørelse om refusion af regionsrådet i den region, hvor kommunen, der har udstedt grænsearbejderens særlige sundhedskort, er beliggende.

Oplysninger i forbindelse med ansøgning om forhåndsgodkendelse og efterfølgende refusion

§ 40. Ved ansøgning om refusion efter § 32 eller § 33 forud for behandling skal der medfølge følgende oplysninger:

- 1) kopi af lægehenvielse til sygehusbehandling, jf. § 31, stk. 3,
- 2) patientens tilladelse til, at regionsrådet kan indhente yderligere oplysninger om helbredsforhold m.v., som er nødvendige for vurdering af ansøgningen,
- 3) beskrivelse af det udenlandske behandlingssted af den behandling, som ansøgningen omfatter,

- 4) pristilbud fra det udenlandske sygehus,
- 5) dato for behandlingen på det udenlandske sygehus,
- 6) for de under § 37, stk. 1, nr. 1, anførte personer vedlægges ansøgningen en kopi af ansøgerens særlige sundhedskort,
- 7) for de under § 37, stk. 1, nr. 2, anførte pensionister og deres familiemedlemmer vedlægges ansøgningen en kopi af ansøgerens EU sygesikringskort, og
- 8) for de under § 37, stk. 1, nr. 2, anførte familiemedlemmer til en grænsearbejder vedlægges ansøgningen en kopi af grænsearbejderens særlige sundhedskort og en kopi af ansøgerens EU sygesikringskort.

Stk. 2. En patient, der har fået godkendt ansøgning om refusion efter § 32 eller § 33, skal for at få udbetalt refusionen efter § 31, indsende følgende oplysninger til regionsrådet:

- 1) beskrivelse fra det udenlandske sygehus af den behandling, som patienten har modtaget,
- 2) specificeret og kvitteret regning, og
- 3) oplysninger til brug for udbetalingen.

Oplysninger i forbindelse med og behandling af ansøgning om refusion, når der ikke er ansøgt om forhåndsgodkendelse

§ 41. Ved ansøgning om refusion til behandling efter § 31, når der ikke er ansøgt om forhåndsgodkendelse efter § 32 eller § 33, skal der medfølge følgende oplysninger:

- 1) kopi af henvisning til sygehusbehandling, jf. § 31, stk. 3,
- 2) patientens tilladelse til, at regionsrådet kan indhente yderligere oplysninger om helbredsforhold m.v., som er nødvendige for vurdering af ansøgningen,
- 3) beskrivelse fra det udenlandske behandlingssted af den behandling, som patienten har modtaget,
- 4) dato for behandlingen på det udenlandske sygehus,
- 5) for de under § 37, stk. 1, nr. 1, anførte personer vedlægges ansøgningen en kopi af ansøgerens særlige sundhedskort,
- 6) for de under § 37, stk. 1, nr. 2, anførte pensionister og deres familiemedlemmer vedlægges ansøgningen en kopi af ansøgerens EU-sygesikringskort,
- 7) for de under § 37, stk. 1, nr. 2, anførte familiemedlemmer til en grænsearbejder vedlægges ansøgningen en kopi af grænsearbejderens særlige sundhedskort og en kopi af ansøgerens EU sygesikringskort,
- 8) specificeret og kvitteret regning, og

9) oplysninger til brug for udbetalingen.

Kapitel 7

Journaloplysninger

§ 42. Når en sygehusafdeling henviser en person til et andet behandlingssted, herunder til et behandlingssted i udlandet, skal afdelingen under iagttagelse af samtykkereglerne i sundhedslovens § 41, sende relevante oplysninger fra personens journal, herunder eventuelle røntgenbilleder m.v., til behandlingsstedet til brug for behandlingen af personen. Oplysningerne skal om nødvendigt være oversat til et af følgende sprog, engelsk, tysk eller fransk, som forstås på behandlingsstedet.

Stk. 2. En henvisning til et andet behandlingssted eller til et behandlingssted i udlandet efter §§ 26, 29 og 30 kan gøres betinget af, at personen giver samtykke til, at de i stk. 1 nævnte journaloplysninger m.v. sendes til behandlingsstedet.

Kapitel 8

Ret til beløb til personlige fornødenheder

§ 43. En pensionist, der under indlæggelse på sygehus ikke får udbetalt pension i henhold til § 46, stk. 1, i lov om social pension og § 45, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., har ret til et beløb til personlige fornødenheder.

Stk. 2. Beløbet udbetales af sygehuset, og det udgør 1.362 kr. pr. måned (2013 pris- og lønniveau). Beløbet pris- og lønreguleres én gang om året og udmeldes af Sundhedsstyrelsen.

§ 44. En indlagt patient, der ikke er pensionist, og som må anses for plejepatient eller i øvrigt skønnes uegnet til mere varig udskrivning til eget hjem, har ret til et beløb til personlige fornødenheder.

Stk. 2. Beløbet, der udbetales af sygehuset, kan tidligst udbetales, når patienten har haft en samlet indlæggelsestid på sygehus m.v. på 6 måneder ud over indlæggelsesmåneden regnet fra 1,5 år forud for indlæggelsen.

§ 45. Sygehuset kan ud over de i §§ 43 og 44 nævnte tilfælde udbetale et beløb til personlige fornødenheder til indlagte patienter, som har haft eller forventes at få en længerevarende indlæggelse, og som ikke selv råder over beløb hertil. Beløbet kan ikke overstige det i § 43, stk. 2, nævnte beløb.

Kapitel 9

Kommunalbestyrelsens adgang til at afholde udgifter til sygehusbehandling

§ 46. En kommunalbestyrelse kan, når sociale hensyn taler for det, træffe beslutning om at afholde udgifter til sygdomsbehandling, der svarer til den behandling, der ydes i det regionale sygehusvæsen, til personer, der har bopæl i kommunen.

Kapitel 10

Indberetning

§ 47. Behandlingsstederne her i landet skal til behandlingsformål samt statistiske formål vedrørende aktiviteten i sygehusvæsenet, befolkningens forbrug af sygehusydelser, sygehuspatienters sygdomme og udførte operationer indberette oplysninger vedrørende patientbehandlingen til Landspatientregisteret. Behandlingsstederne i udlandet skal indberette sådanne oplysninger til det sygehus, som har henvist personen dertil.

Kapitel 11

Finansiering m.v.

§ 48. Regionsrådet i bopælsregionen afholder udgifter ved sygehusbehandling m.v. efter denne bekendtgørelse, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. For personer omfattet af § 37, stk. 1, nr. 1, afholder regionsrådet i den region, hvor kommunen, der har udstedt det særlige sundhedskort til den sikrede, er beliggende, udgifterne til sygehusbehandling m.v. i andre EU/EØS-lande i medfør af § 31.

Stk. 3. For pensionister og deres familiemedlemmer omfattet af § 37, stk. 1, nr. 2, afholder regionsrådet i pensionistens seneste bopælskommune udgifterne til sygehusbehandling m.v. i andre EU/EØS-lande i medfør af § 31.

Stk. 4. For grænsearbejderes familiemedlemmer omfattet af § 37, stk. 1, nr. 2, afholder regionsrådet i den region, hvor kommunen, der har udstedt grænsearbejderens særlige sundhedskort, er beliggende, udgifterne til sygehusbehandling m.v. i andre EU/EØS-lande i medfør af § 31.

Stk. 5. Regionsrådet i opholdsregionen afholder udgifterne til sygehusbehandling m.v. til patienter, der ikke har bopæl her i landet.

Stk. 6. Staten afholder udgifter til behandling m.v. efter § 26.

§ 49. Regionsrådenes pligt til at yde vederlagsfri behandling i henhold til § 15, stk. 2, er begrænset til en årlig økonomisk ramme, som for hver institution er fastsat i bekendtgørelse om økonomiske rammer for frit valg til private specialsygehuse m.v.

Stk. 2. Regionsrådenes pligt til at yde vederlagsfri behandling på hospice i henhold til § 15, stk. 3, omfatter behandling inden for den ramme, som institutionen har indgået driftsoverenskomst om med beliggenhedsregionen. Pligten til at yde vederlagsfri behandling ophører, såfremt driftsoverenskomsten ophæves af en af parterne.

§ 50. Regionsrådet i en region opkræver betaling for behandling af personer, der ikke har ret til sygehusbehandling m.v., jf. dog stk. 5 og § 5, stk. 4.

Stk. 2. Betalingen fastsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i bekendtgørelse om betaling for sygehusbehandling ved en anden regions sygehusvæsen og inkluderer lønsumsafgift.

Stk. 3. Betalingen skal opgøres og afkræves endeligt i forbindelse med eller umiddelbart efter udskrivningen eller den ambulante behandling.

Stk. 4. Betalingen pr. sengedag, indlæggelse, ambulant behandling eller undersøgelse m.v. skal oplyses forud herfor.

Stk. 5. Når det under de foreliggende omstændigheder skønnes rimeligt, kan der meddeles hel eller delvis fritagelse for betalingen.

Stk. 6. Ved opkrævning af betaling udsteder regionen en faktura med angivelse af afregningstaksten eller alternativt beregningen af de faktiske udgifter til behandlingen, jf. stk. 2 og 3.

§ 51. Regionsrådet kan stille krav om kaution for betalingens rettidige erlæggelse eller krav om depositum, jf. § 51.

§ 52. I aftaler mellem en statslig myndighed og et regionsråd om benyttelse af regionens sygehusvæsen kan der med ministeren for sundhed og forebyggelses godkendelse fastsættes en særlig betaling for benyttelsen.

§ 53. En kommunes udgifter til sygdomsbehandling efter § 46 kan ikke dækkes ved forsikring.

Kapitel 12

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 54. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. september 2014, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. For personer, der er henvist til psykiatrisk udredning på sygehus før den 1. september 2015, i medfør af § 14, er fristen 2 måneder.

Stk. 3. Refusion af udgifter til behandling i andre EU/EØS-lande efter § 31, hvor behandling mv. har fundet sted i perioden fra den 25. oktober 2013 til 31. december 2013, kan efter ansøgning ske med tilbagevirkende kraft efter reglerne i denne bekendtgørelse.

Stk. 4. For ansøgninger om refusion af udgifter til behandling i andre EU/EØS-lande i medfør af stk. 3, finder §§ 39 og 41 anvendelse.

Stk. 5. Bekendtgørelse nr. 422 af 8. maj 2007 om journalføring af afslag på frit sygehusvalg for psykiatriske patienter, bekendtgørelse nr. 787 af 16. juli 2008 om udvidet ret til undersøgelse og behandling for psykisk syge børn og unge, herunder om henvisningsproceduren og dokumentationskrav til aftalesygehuse m.v., bekendtgørelse nr. 1542 af 27. december 2009 om udvidet ret til behandling for psykisk syge voksne, herunder om henvisningsproceduren og dokumentationskrav til aftalesygehuse m.v. og bekendtgørelse nr. 1661 af 27. december 2013 om ret til sygehusbehandling m.v. ophæves.